JOANN. BUXTORFII

EPITOME GRAMMATICÆ HEBRÆÆ,

Brevitèr & methodicè ad publicum Scholarum usum proposita.

Adjecta succincta de mutatione punctorum vocalium Instructio, & Textuum Psalmorumque aliquot Hebraicorum Latina interpretatio,

Ut prompta sit juventuti, & ad manum posita lectionis & exercitationis materies.

Aucta & emendata per *Johannem Buxtorfium* Filium.

Cui tandem accessit *Christiani Schotani* Appendix ad pleniorem Etymologiæ [illegible].

EDITIO NONA.

LONDINI,

Ex Officina JOHANNIS REDMAYNE, prostant venales apud *Henricum Eversden*, sub signo *Leporarii* in *Cœmeterio Paulino*, 1666.

JOANN. BUXTORFII

EPITOME GRAMMATICÆ HEBRÆÆ,

Brevitèr & methodicè ad publicum Scholarum usum proposita.

Adjecta succincta de mutatione punctorum vocalium Instructio, & Textuum Psalmorumque aliquot Hebraicorum Latina interpretatio,

Ut prompta sit juventuti, & ad manum posita lectionis & exercitationis materies.

Aucta & emendata per *Johannem Buxtorfium* Filium.

Cui tandem accessit *Christiani Schotani* Appendix ad pleniorem Etymologiæ [illegible].

EDITIO NONA.

LONDINI,

Ex Officina JOHANNIS REDMAYNE, prostant venales apud *Henricum Eversden*, sub signo *Leporarii* in *Cœmeterio Paulino*, 1666.

Linc
8°. C. 602.

Linc.
8°C.602.

602

Nobiliſſimis, Ampliſſimis, Conſultiſſimis Viris,
DD.

Conſulibus & Senatoribus inclytæ Reipublicæ HAMMONENSIS in *Weſtphalia*,

Moderatoribus Prudentiſsimis,

Gratiam & Pacem à Deo Patre.

AD literarum ſacrarum ſolidam intelligentiam, *Viri ampliſſimi, nihil tam neceſſarium eſſe, quàm Linguæ ſanctæ* Hebrææ *cognitionem, in confeſſo eſt apud omnes, qui non cortice tenùs, ſed profundiùs ſacras literas tractant. Duo autem incommoda ſunt, quæ ab ejus ſtudio adoleſcentes ſæpiſſimè avertunt, Præceptorum Prolixitas & Confuſio, Illa nauſeam & tædium, hæc difficultatem primo acceſſu inſuperabilem objicit. Prolixitas per multivias & reciprocas ambages ferè fit: per quas in longum circumduci, ſummè tædioſum eſt. In maxima autem omnium rerum perturbatione expeditè progredi, operoſius pro tyronibus negotium eſt. Quæ permiſtè implicita ſunt, ea abrumpunt potiùs, quàm ut ſolvant. Hinc apud hos de profectu deſperatio, apud alios contemptus linguæ oritur: alii magno labore vix mediocres, pauci ſolidos & ex profundo petitos progreſſus faciunt. Hæc mala nunc utcunque depellere aggreſſus ſum, propoſitis brevibus hiſce & dilucidis de lingua* Hebræa *addiſcenda Præceptionibus: brevibus quidem illis in ſe uſu verò ampliſ. Sic autem eas propoſui, ut* Philoſophorum Princeps *decernit libri primi* Phyſicorum, *capite ſeptimo, cum ait,* Ἔστι γὰρ κατὰ φύσιν, τὰ κοινὰ πρῶτον εἰπόντας, ὕστερον τὰ περὶ ἕκαστον ἴδια διορίζειν. Secundùm naturam eſt communia primùm dicere, tum propria & ſingularia cujuſque contemplari. *Et libri tertii, capite primo,* Ἕτερα γὰρ ἡ περὶ τῶν ἰδίων θεωρία τῆς περὶ τῶν κοινῶν ἐστι. Propriorum contemplatio poſterior eſt contemplatione communium. *Hoc ſequutus ſum, quantum id inſtituti ratio nunc permiſit. Brevia & plana tyrones, (quorum commodis nunc ſervire volui) pleniora provectiores Præcepta tractare debent. Fundamentum in plano ſolide priùs ponendum eſt, quàm implicita reliqui ædificii moles ſuperſtruatur. Opta-*

IMPRIMATUR.

July 22. 1663.

M. Franck *S. T. P. Rev. in Christo Patri D.* Gilb. *Dom. Episc.* Lond. *à Sac. Dom.*

JOANN. BUXTORFIUS
Linguæ *Hebrææ* ſtudioſis S.

SApientum Hebræorum præceptum eſt, לְעוֹלָם יְלַמֵּד אָדָם לְתַלְמִידָיו בְּרֶךְ קְצָרָה: *Semper doceat homo diſcipulos ſuos via brevi.* Et *Plutarcho* in *Phocione* laudata ſimilitudo eſt: Ὡς ἐπὶ τῶν νομίσματος, ἀξία πλείστην ἐν ὄγκῳ βραχυτάτῳ δύναμιν ἔχει ὅτω λόγος δεινότης, πολλὰ σημαίνων ἀπ' ὀλίγων. *Quemadmodum numiſmatis eſtimatio & præſtantia tantò major eſt, quantò in minori maſſa plus valoris continet: ſic orationis illius vis & acumen majus eſt, quæ plurima paucis ſignificat.* Sic certè in Scholis præſtat paucis multa, quàm plurimis verbis pauca docere. כִּי הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה. *Nam dies brevis eſt, & opus multum*, aiunt *Hebræi.* Maximè verò ii, qui primùm linguam vel artem diſcere incipiunt, nec in prolixioribus, nec in gravioribus, quàm captus ingenii ipſorum ferat, ſunt exercendi. Alioquin enim vires vel citò flacceſcunt, vel oneri planè ſuccumbunt. Habetis itaque hic breviſſima de lingua *Hebræa* Præcepta, in quibus Grammaticæ fundamentum ſolidè ſternitur. Ea tamen nè juſto breviora exiſtimetis, de paucis vos monere & inſtruere commodum judicavi, maximè quod ad Verborum tractationem attinet.

In Verbis primùm traditur analogia Conjugandi generalis, cui anomalia, tanquam Species ſuo Generi, poſtponitur, oſtenditurque quot modis ea ab analogia recedat. Omnis autem anomalia fit duplici de cauſa; vel quòd Verbum conſtat ex aliqua quatuor literarum Quieſcentium אהוי, vel quod literam in conjugan-

tissimum verò commodum esset, ut, quemadmodum Latinæ & Græcæ, ità quoque Hebraicæ Linguæ fundamenta, (ab iis saltem, qui Theologiæ studio & Verbi Divini interpretationi aliquando operam locaturi sunt) in Scholis trivialibus & gymnasiis jacerentur. Sic enim & ardentiùs & frequentiùs illius studium in Academiis excoleretur, & juventus solidiùs de Sacræ Scripturæ interpretatione judicaret. Quod ut magno juventutis malo passim negligitur: ità summoperè ejus commodo consuluunt illi, qui sic institutas Scholas habent. Inter hos, Vos, Viri amplissimi & prudentissimi, verè commendandi estis, quòd hoc beneficium juventus vestra Scholastica magno suo bono jam antè viginti annos habuit. Eo enim tempore Dominus Georgius Fabricius, Scholæ vestræ tum Corrector, linguam Hebræam fidè & feliciter ibi docere cæpit, à quo & ego prima ejus principia addidici. Quod beneficium ego gratâ memoriâ recolens, has de lingua Hebræa, Præceptiones, sub Vestro nomine publicare volui, partim ut gratitudinem aliquo argumento testarer, partim ut me patriæ Scholæ commodis inservire paratissimum, & maximè ut sanctæ hujus linguæ studium porrò quoq; in ea excolatur, & firmiùs implantetur, cupidissimum esse comprobarem. Nam certè, sicut Scholis corruentibus, Ecclesias eodem labefactatas motu, corruere necesse est: sic labantibus in Ecclesia linguis, puram Sacræ Scripturæ interpretationem simul collabascere certissimum. Linguarum ignoratione, horrendæ tenebræ Ecclesiam Christi diu occuparunt: Linguarum dono lux Verbi Divini Ecclesiæ restituta est. Hanc lucem ut studiosè conservemus summo studio & operè laborandum.

Accipite ergò, Viri amplissimi & consultissimi, à me munus hoc literarium, benignè & clementer: exiguum quidem illud, si vel in se spectetur, aut cum Amplitudine & Dignitate vestra comparetur; at si ex animo & fine detur, magnum. Non ex munere animus muneratoris est æstimandus, sed ex animo munus. Deus Opt. Max. Rempublicam vestram in pace & tranquillitate diu florentem, potenter conservet, Scholámque & Ecclesiam omnis generis bono ubertim locupletet. Basileæ, 4. Maii, Anno post Christum natum MDCV.

V. A. Addictiss.

M. J. Buxtorfius, Camenna Westphalus, linguæ Hebraæ in Academia Basileensi Professor.

Quòd verò etiam duo genera constituunt Defectivorum tertia ה & ל, id fit κλόγως. Nam ea Verba non generalem alicujus Conjugationis, imò nè unius quidem integri Temporis, sed specialem paucarum vocum anomaliam continent, ideoque specialiter ea explico cap. 13.

Ex Verbis, quæ duarum literarum anomaliam habent, plurifaria ac multiplicia constituuntur genera, quorum quædam unico, pleraque paucis exemplis comprehenduntur. Ego hæc omnia sub Quiescentibus tertia א & ה explico. Quam enim in prima, vel secunda thematis litera anomaliam habent, antè in illis generibus explicata est, ac proinde inutilis tautologia foret, ea denuò repetere, aut tanquam nova, in specie falsò proponere; cognita primum simplici anomalia, quippe quæ generalis est & natura sua præcedit, duplex deinde anomalia in posteriori genere per se patet.

In Verbo נָתַן separata quoque conjugandi forma ob duplicem ejus anomaliam à Grammaticis præscribitur. At cùm posterior ejus anomalia fiat tantùm in quibusdam personis Præteriti, ideo specialiter eam explico in Tempore Præterito, cap. 13. Ex priori autem anomalia convenit cum Verbis Defectivis prima ל, cap. 17.

Ex Verbis quatuor aut quinq; literarum duo sunt Quiescentia, à quibus tantùm extant וְטֵאטֵאתִיהָ. *Et everram eam*, Jes. 14. 13. יָפְיָפִיתָ *Pulchrior effectus es*, Psal. 45. 3. quorum illud ad Præteritum Pihel, Verborum Quiescentium tertia א cap. 30; hoc verò ad Pyhal Quiescentium tertia ה pertinet, cap. 34. Reliqua omnia ad Pihel & Pyhal Verborum Perfectorum refero cap. 14. Hoc itaque modo nihil eorum quæ

do deficientem habet, unde Verba ipsa vel *Quiescentia* vel *Defectiva* appellantur. Quandoque etiam duæ thematis literæ Quiescentes sunt, aut mixtim una Deficiens, altera Quiescens. Ex his ultra triginta vulgò Grammatici faciunt diversa genera, quæ per singulas conjugationes traducta, labyrinthum conjugationum reciprocis ambagibus intricatissimum exhibent. Ex illis se absque tædio extricare, hoc opus hic labor est. Ego hæc omnia in sex generibus explico, compendio utili & necessario.

Quiescentium prima thematis litera, duo vulgò ponunt genera, unum Verborum à (י) alterum ab (א) incipientium. Prius genus recipio: De altero, quia specialem fere unius Temporis anomaliam continet, & quidem multa etiam in eo prorsus analoga sunt, specialem observationem pono cap. 13. Sunt qui tertium genus adjiciant, Quiescentium prima (ה) ex unico exemplo הָלַךְ *Ambulavit*. Sed id præter omnem rationem fit. Nam quòd ab eo deducunt Infinitum לֶכֶת *Ire*, Imperativum לֵךְ *I*, Futurum אֵלֵךְ *Ibo*, & הוֹלִיךְ *Ire-fecit*, eorum thema est יָלַךְ, cujus prima radicalis expressa in הוֹלִיכִי *Abducito*, Exod. 2. 9.

Defectivorum prima thematis litera tria faciunt genera; Verborum scilicet vel à (י) vel à (ל) vel à (נ) incipientium. Ex his posterius tantùm pro genere accipio Defectiva prima (י) quia pauca sunt, in Quiescentium genere per exceptionem explico capite 23, & 24. Defectivorum prima (ל) duo tantum sunt exempla, לָקַח & לָתַת: Illud revoco ad classem Defectivorum primæ נ cap. 17. ab hoc tantum unica vox usitata extat, נִלְתָּעוּ pro נִלְתְּעוּ, Job. 4. 20. At ex his genus fieri nec debet nec potest, cùm reliqua omnia à ל incipientia sint analoga.

Quod

genuina ſignificatio & uſus ex Lexicis, & locorum aliorum collatione, perquirendus. Thema autem propter frequentes anomalias, non ſemper in conſpectu eſt: unde factum, ut Grammatici regulas aliquot de inveſtigando eo annotarint. Has etiam in gratiam eorum, qui minus in Grammaticis exercitati ſunt, aſpergere hoc loco placuit.

Thema ſive Radix apud Hebræos ex tribus communiter conſtat literis, rariſſime ex pluribus. Quæcunque præterea literæ ad thema accedunt, vel conſignificant ei aliquid, vel formationi & flexioni ejus inſerviunt, unde *Serviles literæ* in genere appellantur. Hæ itaque rurſus à themate ſeparandæ ſunt. Unde

1. Si abjectis ſervilibus literis, tres remanſerint, eæ thema conſtituunt: ut אֶפְקֹד *Viſitabo*, à פָּקַד.

2. Si duæ, ac prior earum dageſſata ſit, tum dageſh illud communiter in primam radicalem נ, rarius in י, reducendum eſt; ut אֶנָּשׂ à נָגַשׂ: יַצִּיב à הִצִּיב. At אֶקַּח *Accipiam*, תִּקַּח *Accipies*, & reliquæ perſonæ, ſunt à לָקַח: item אֶתָּעוּ à נִתָּעוּ.

3 Si duarum remanentium poſterior dageſſata ſit, tunc ea geminanda eſt: ut סַבּוּ *Circumdederunt*, à סָבַב Excipe *Primo*, ſi dageſh illud fuerit characteriſticum conjugationis, quod ex forma cognoſci poteſt, tum poſtponendum erit ה; ut גָּלֵה à גָּלָה. *Secundo*, Nomina, חִטָּה *Triticum*. quod eſt à חָטַט: Item אַף *Ira*, בַּת *Filia*, quæ cum Pronominibus compoſita, recipiunt dageſh, quod in ſecundam radicalem נ reſolvendum eſt: nam ſunt ab אָנַף & בָּנָה.

4 Si duarum remanentium neutra dageſſata ſit, tum præponendum י vel נ, rarius א: vel interponendum ו, aut poſtponendum ה, & rariſſimè א: vel ultima geminanda.

5. Si

Grammatici prolixè, fusè & confusè in Verbis proponunt, à me omittitur, ſed omnia rectiùs diſponuntur, ſingulaque ſuo loco dextrè, ad laborem in diſcendo minuendum, proponuntur.

In paucis quoque aliis à vulgato Grammaticorum ordine diſceſſi. In Nominibus caſuum diſtinctio non eo modo hic ponitur, ut vulgo. Literam ה Genitivi, ב Ablativi notas & quaſi Articulos faciunt. Atqui ה omnibus caſibus præponitur: ב autem æquè ſæpè Ablativo apud Hebræos præfigitur, atque apud Latinos *Ab hoc* vel *Ab hac*. Quorſum ergò hæ notæ, quæ in uſu ſunt ignotæ? In Verbis Participium *Pahul*, quod vulgò contra omnem ordinem, in forma Activa (excepta conjugatione Kal) ponitur, in formam paſſivam repoſui, cum & ſignificatione & formatione à Præterito paſſivo deſcendat. Infinitivum ſimpliciter propono, Gerundiorum, quæ appellant, forma omiſſa. Nam literæ ב כ ל מ, per quas Gerundia formari dicunt, Præpoſitiones ſunt, quarum cum Verbo Infinito ſtructura ad Syntaxin pertinet. Neque enim ſimpliciter Gerundia formant, ſed inſignes Hebraiſmos, & periphraſin Temporum Modi Conjunctivi efficiunt.

Porrò qui ultra hæc generalia præcepta, ad ſpeciales obſervationes progredi cupit, & uberiorem linguæ hujus uſum, & in loquendo elegantiam penitiùs & perfectiùs cognoſcere, eum ad Theſaurum noſtrum Grammaticum remittimus.

¶ Regulæ de Themate facilè inveſtigando & *cognoſcendo.*

FRuſtrà diſputatur de ſenſu alicujus loci, cum verba ejus non intelliguntur. Verba ut rectè intelligantur, ad thema ſive Radicem veniendum eſt, ejuſque ge-

Quæ ficto verſu κορυθαίολον Hectora narrat,
Aut Helenam pangit, Mercurios, Veneres;
Quæ varios fucos & fumos vendit inanes,
Quæ picturato carmine ludificat:
O quanto plauſu, quibus hæc amplectimur ulnis?
Quiſque ſuo blandum pectore virus alet.
Incantant animos gentili voce Sirenes,
Dementat philtris Græca Medea ſuis,
At SACRA LINGUA ſacris cur ſic deformis habetur?
Cur ſic à ſanctis putida deſpuitur?
Ethnica cum regnent, divina ah pulpita frigent:
E ſacris noſtris ſola profana tonant.
Sive legas Græcè, te ſtipant mille legentem;
Sive Latina legas, prompta juventa venit.
Judaicæ ſolum mœrent lugéntque cathedræ,
Haſce ſcholas vix, vix unus & alter adit.
Hue pauci reptant, rarò, vergentibus annis,
Verbi præcones, parciùs, idque ſenes.
Linguarum mater ſimplex, verecunda, modeſta,
Caſta, ſeverа, gravis, nil triviale loquens;
Quæ volat in cœlum ſuperas evecta per auras,
Quæ ſacro altiſoni conſidet ore Patris;
Non Pythicos tripodes, non Delphica ſomnia jactans,
Aſt Evangelii *dicta ſacrata canens;*
Numinis æterni myſteria condita pandens,
Terrea non redolens, cuncta ſed alta ſonans;
Hæc quid commerita eſt ut ſic intacta jaceret?
Soláque cur proceſ non habet iſta ſuos?
Diſcendo reliquas totos conſumimus annos,
Has nugas manibus volvimus aſſiduis.
Quis ſopor hic tantus nobis, gravis unde veternus?
Unde hæc Muſicolis nauſea obvia togis?
Hirſutam clamant, dumis ſquallere, referam
Spinis, & ſpiſſis ſentibus horridulam.
Qui dedit os homini, qui vocem plectráque linguæ,
Ille rudis populo dicitur eſſe ſuo?
Rhetoricæ Doctor, Logices fons atque magiſter,
Nobis facundis hirtus & aſper erit?
Hæc protoplaſtus Adam *primæva ſtirpis origo,*
Hacuſi Patres, Angelicúſque *chorus*

Hæc

5. Si abjectis servilibus unica tantùm litera radicalis remaneat, tum præponendum ה vel ל, & postponendum ה. Excipe תֵּת *Dare*, quod est à נָתַן: item quasdam voces Præteriti à מוּת *Mortuus est*, & שׂוּם *Posuit*: ut מֵתָּ *Mortuus es*, שַׂמְתָּ *Posuisti*, &c. quæ secundam & tertiam radicalem amittunt, ut cap. 13. explicatur.

Quicunque verò bonus fuerit Grammaticus, is Regulis his aut similibus opus non habebit.

LAURENTI PHRIDI

De Linguæ Hebrææ studio Monitum.

Scire profana quidem, sanctis non credo profanum,
Si non illota mente profana legas.
Non impura puto puris monumenta sophorum,
Et non immundis omnia munda reor.
Quæ res humanas agitant, non mordeo, linguas,
Præpono reliquis Sanctum idioma tamen.
Ethnica quis damnat? modò sacris ethnica jungas.
Hic scopus, hæc studiis sit Cynosura tuis.
Ast ô Christigenæ præcordia barbara cœtûs,
Hæc ut suspiciant, illaque despiciant!
Quò præceps fertur studium? nimis impia cura
Quò ruit, ut spernant sacra, profana colant?
Ethnica si qua Venus, si quæ sit mellea Pitho,
Hæc fluet in sensus blanda Thalia tuos:
Hæc Pandora capit, verbis excompta profanis;
Incautas mentes Circea pocla movent.
Si commentitio prostaret fabula socco,
Si tragicæ pompæ, densa caterva volat:
Si totis nervis humanas excolis artes;
Si linguis hominum tantus habetur honos:
Cur hæc linguarum princeps reginâque sola,
Sola velut nobis sordida negligitur?
Quæ figmenta docet, furiosi μῆνιν Achillis,
Claudos Vulcanos, fulmina bruta Jovis;

Quæ

Discamus breviter linguam, quæ Sancta *vocatur,*
Sanctè, commentis undique sepositis.
Dulcius ex ipsis hauritur fontibus unda,
Orèque divino purius imbibitur.
Non arcere decet pueros, non pellere quemquam;
Sunt arcana piis omnibus exposita.
Hæc non Rabbinis tantùm, non obvia clero,
Sed patefacta bonis, sed reserata piis.
Nec pudeat claros, inopes, juvenésque senésque,
Causidicum, Medicum, Rhetora, Grammaticum,
Æternas nostræ Tabulas versare salutis,
Cœli thesauros scire, sumque Deum.
Non his fomentis Messiæ nomine tincta,
Fraudetur pubes sanctificóque cibo.
Sic ethnissarent mediis in gentibus orti;
Non hoc lacte suos Turcica terra nutrit.

ALME DEUS pellas has nostri temporis umbras,
Túque tuúmque malo promicet orbe jubar:
Discere te doceas, dediscere cætera præ te,
Scire nihil nisi te; nam tua scire sat est.

CAP. I. De *Literis.*

GRammatica est ars bene loquendi, Hebræis Hebraicé.

Partes ejus duæ sunt, { *Etymologia,* *Syntaxis*

Etymologia est prima pars Grammaticæ, quæ *vocum singularum* proprietates explicat.

Vox est nota, qua unumquodque distinctè notatur: fitque ex *Syllaba*, una vel pluribus.

Syllaba est sonus vocis integer, cujus partes sunt *Litera* & *Vocalis.*

Litera est quæ cum vocali sonum integrum edit, undè & *Consona* dicitur. Li-

Hac Moſes *Leges ſcripſit, prognoſtica* Vates:
Hac Lingua Hebræa *dulciſonáque lyra.*
Hac David *Pſalmos cecinit, Proverbia* Schlomo,
Cœleſti cithara dulciſoníſque modis:
Hac olim Chriſtus, *lux & ſapientia Patris,*
Subjecit fræno ferrea colla ſuo;
Suaſit, perſuaſit, fures & ſcorta vocavit,
Hac ſurdos traxit, ſaxaque perdomuit:
Hac Pater *ore ſuo quondam eſt oracula fatus,*
Et cenſenda tamen barbara lingua Dei?
Dulciùs an nobis cæcus reſonabit Homerus,
Quàm ſanctus ſancto Spiritus eloquio?
O teneras aures, doctas nimis atque diſertas!
Ut quibus indoctus creditur eſſe Deus.
Unde hæ deliciæ? quorſum faſtidia tanta?
Cùm ſtomachos tantis provocet illecebris?
Non ſic inculta eſt; flores habet atque figuras,
Multis melliſluis tota reſperſa tropis.
Cultior haud Cicero Latialis gloria linguæ,
Non Demoſthenicus gratior ille lepos.
Si facilem quæras, levior non altera lingua,
Nulla tuos tardat longa ſalebra pedes.
Sunt paucæ voces, has unus devorat annus,
In reliquis Babylon cernitur, atque Chaos.
Si tibi linguarum placeat grandæva ſenectus,
Prima fuit terris, ultima forſan erit.
Nec juſſit Dominus ſpecus luſtrare Platonis,
Sed nec Lycæum ſolivagámque Stoan:
Non Tuſculani Romana viraria campi,
Quin neque Cecropii roſcida mella ſoli:
Aſt, Scrutare, *inquit*, Scripturas, quærito Moſen,
Ex Iſraelis fonte petantur aquæ.
Ergò *linguarum cùm dux ſit, primáque radix,*
Ex qua vulgares, Græca, Latina fluant.
Cùm non ſit variis multum ſinuoſa Meandris,
Sed levis & ſimplex, clara, diſerta, brevis:
Nec nodos habeat, ſed tollat, dogmata ſolvat,
Obſcuris lucem præferat atque facem:
Non pudeat ſanctos, ſanctam didiciſſe Camœnam,
Nativisque ſuis Biblia ſcire tonis.

Di-

בומף Literæ labiorum ſive labiales.

Hinc conſectarium, uſus in omnibus linguis celeberrimi: *Literæ unius organi facile inter ſe commutantur.*

Literæ אהוי ſæpe conſonarum valorem amittunt, & otioſæ, quoad pronunciationem, in voce exſiſtunt, quod Hebræi dicunt *Quieſcere*, & inde *Literæ Quieſcentes* tunc vocantur. Vulgò אהוי *Ehevi*, ſive יהוא *Jehu* memoriæ cauſa appellantur.

CAP. II. *De Vocalibus.*

VOcalis eſt, quæ per ſe ſonum edit: éſtque *Propria* vel *Impropria.*

Propria, quæ ſemper vocalis eſt: éſtque *longa* vel *brevis.*

Longa, quæ producto ſono effertur: éſtque *quintuplex.*

Brevis, quæ correpto, & eſt itidem *quintuplex*: ut,

Longæ.

Kametz אָ A obſcurum quaſi cum O mixtum, ut in Germanicis, Abend Veſpera: Samen Semen: Angl. *ſalt* ſal; *ſmall* parvus.

Tzere אֵ E purum & ſiccum, Ehr Honor, Lehr Doctrina. Angl. *we* nos.

Chirek longum אִי I Ihr Vos, Ihnen Ipſis, Glider membra. Ang. *Alive* vivus.

Cholem אוֹ O, Ohr auris, Sohn filius. Angl. *open* apertus: *over* ſupra.

Breves.

Pathach אַ A clarum, ut in Vatter Pater, Samlen Colligere, Dach Tectum. Angl. *Art* ars.

Ségol אֶ E impurum & dilutum, ähr Ariſta. Angl. *an ear of corn. bed* lectus.

Chirek breve אִ I, Irren errare, Sinn ſenſus, gelitten paſſus. *to live* vivere.

Kametz-chatuph אָ O Ort locus, Son ſol, Trott torcular. Angl. *to trot* ſuccuſſare.

Schurek

Literæ sunt viginti duæ, omnes Consonæ:

Nomen.	Figura.	Potestas.	
Aleph	א	1 (')	*Spiritus tenuis.*
Beth	ב	2 bh	*lenioris soni, quàm* ו.
Gimel	ג	3 gh	*Soni Germanis incogniti.*
Daleth	ד	4 dh	
He	ה	5 h (')	*Spiritus asper primus.*
Vau	ו	6 v	*Consona fortior quàm* ב.
Sajin	ז	7 s	*lenissimum.* Angl. z.
Heth	ח	8 h	*Spiritus asperior.*
Teth	ט	9 t	
Jod	י	10 j	*consona.*
Caph	כ	20 ch	χ *Græcorum.* Angl. c.
Lamed	ל	30 l	
Mem	מ	40 m	
Nun	נ	50 n	
Samech	ס	60 s	*acutum.*
Hajin	ע	70 h	*Spiritus asperrimus.*
Pe	פ	80 ph	φ *Græcorum.*
Tzade	צ	90 tz	
Koph	ק	100 k	κ *Græcorum.*
Resch	ר	200 r	
Schin	שׁ	300 sc	*vel* χ *aut* sch *German.* Angl. *sh.*
Sin	שׂ	s	*acutum ut Samech.*
Thau	ת	400 th	Θ *Græcorum.*

Litera שׁ irreptitia est, non originalis, partim ex prava prolatione תּ שׁ nata, partim pro ס posita.

Quinque in fine vocum aliter scribuntur, unde literæ *Finales* vocantur: nempe כ מ נ פ צ

Finales, ך ם ן ף ץ

Distribuuntur ab Hebræis in quinque ordines, juxta quinque organa, quæ distincta singularum prolatione occupantur.

א ה ח ע Literæ gutturis, sive gutturales, quia spiritum valent, qui in gutture formatur.

ד ט ל נ ת Literæ linguæ sive linguales.

ג י כ ק Literæ palati sive palatinæ.

ז ס צ ר ש Literæ dentium sive dentales.

Hæ propriæ literarum gutturalium ſunt, quibus adhibentur loco Scheva ſimplicis, commodioris pronunciationis cauſa. Improprie & irregulariter quandoque aliæ literæ alphabeti eas poſſident

Quando (ֲ) ſit vel Kametz-chatuph, vel Chateph-kametz, vide cap. 4 & 5. Hæ quatuor autem in genere vocantur *Vocales breviſſimæ.*

CAP. III. *De Dageſh & Mappik.*

VEntri literarum inſcribitur punctum, pronunciationi ipſarum inſerviens, diciturque vel *Dageſh* vel *Mappik.*

Dageſh duplex eſt: *Lene* vel *Forte.*

Dageſh lene eſt, quod ſex literas בגד כפת per ſe aſpiratas facit tenues, aſpirationem ab iis tollendo: ut, בּ *ba*, גּ *ge*, דּ *di*, פּ *po*, תּ *tu*. Fit hoc 1. *ab initio dictionis*, ſi præcedens dictio non terminetur litera quieſcente aut vocali longa: tunc enim aſpiratæ manent, quod ipſum tamen etiam exceptionem habet, ut traditur cap. 5. 2. *in media dictione poſt Scheva quieſcens.* Attamen & hic ſæpe aſpiratæ manent, quod ſpecialis obſervationis eſt. Hæ literæ vulgo memoriæ cauſa *Begad-kephat* vocantur. Olim autem, quando aſpiratæ eſſent, notabatur ſuper illas virgula transverſa, quam *Raphe* vocabant, unde *Litera raphata*, id eſt, aſpirata. Exempla vide Exod. 20. verſ. 9, 13, 14, 15. Adhibitam adhuc cernere eſt in quibuſdam veteribus Bibliorum editionibus Conſtantinopoli impreſſis: in recentioribus autem libris plane exolevit.

Veteres Grammatici literis aſpiratis accenſent quoque Reſch, & ſic ſeptem numerant בגד כפרת. Aſpirationem eam in ſe continere patet ex lingua

Schurek וּ U Unſer noſter, Unſchuldig innocens, geſund ſanus. Angl. *a lute* barbitum, teſtudo.

Kibbutz אֻ u vel ט, Sunde peccatum, verfuhren ſeducere. Angl. *but* ſed, *ſhut* clauſus.

Quomodo figura Cametz-chatuph (ֳ) à Kametz longo diſcernenda ſit, cap 4. & 5 patebit,

Cholem etiam ſæpiſſime per puncta literæ וֹ & ו deſignatur, ita ut punctum illud ſimul & literam notet, & pro vocali uſurpetur. Fit hoc in וֹ, quando præcedens litera vocali caret: ut מֹשֶׁה *Moſcheh*, עֹשֶׁר *Oſcher*; in ו, quando ea ipſa nullum aliud punctum vocale adjunctum habet: ut, שׁוֹנֵא *Sone*, מְשֹׂנְאַי *Miſſoneai*. Quandoque etiam eadem litera utrinque punctum geſtat, ſic וֹ, quorum alterutrum pro Cholem ſumendum: ut, שׁוֹנֵה *Schoneh*, עוֹשֶׂה *Oſch*. Vide infra cap. 4.

Impropria vocalis eſt, quæ vel non ſemper, aut non omnium literarum vocalis eſt: eſtque *Simplex* vel *Compoſita*.

Simplex dicitur *Scheva*, & duobus punctis perpendicularibus literæ ſubjicitur, אְ, valetque E breviſſimum, quale in berahlt, geſtrafft, quod rapide effertur quaſi brahlt, gſtrafft. ut e med. in Angl. *beggery*. Vulgo vocatur *Scheva mobile*. At 1 *poſt vocalem brevem*, 2. *poſt longam accentu tonico notatam*, 3. *in fine dictionis geminum*, vocalis naturam deponit, docetque tantum, conſonam ſuam eſſe cum præcedenti in unam ſyllabam conjungendam. Hinc appellatur *Scheva quieſcens*, ſive *mutum*.

Compoſita eſt, quæ conſtat ex Scheva & vocali brevi: eſtque *triplex*:

Chateph-pathach חֲ A
Chateph ſægol חֱ E } *celeberrimæ pronunciationis.*
Chateph-kametz חֳ O

He

ctum ad ק pertinet, non autem ad ו, quia ea propriam vocalem Sægol ſubjectam habet, cum qua, ut conſona, effertur. Porrò literæ vocali hic deſtitutæ, quieſcunt, nec tamen propterea otioſæ aut ſuperfluæ ſunt, ſed pertinent ad ſubſtantiam & eſſentialem formam vocis, quæ ſine illis non eſſet integra.

Compoſita eſt, quando plures conſonæ in unam ſyllabam conjunguntur. Fit hoc in univerſum per Scheva ſimplex, & ſub gutturalibus per Scheva compoſitum. Hæc enim puncta per ſe ſtatam & ſeparatam ſyllabam nunquam efficiunt, ſed ſuas conſonas aliis adjungunt: ut, פְּרִי *peri*, quaſi *pri*, non diviſim *pe-ri*; & ſic ſemper efferendum Scheva, quando vocale eſt: יְבָרְכוּ *Jebha-rechu*: הִפְקַדְתִּי *hiph-kad-ti*, ubi Scheva bis poſt vocalem brevem quieſcit, & ת poſt Scheva quieſcens cum dageſh lemi notatum, per nudum *T* efferendum, ut anteced. cap. dictum תַּחְתִּיָּה *tach-ti-ja*, ubi י cum Mappik poſt Chirek notatum, per conſonam efferendum eſt, cum abſque eo quieſceret, quippe vocalem longam conſtituens, & ſic etiam ultima ſyllaba à vocali Kametz inciperet, quod contra regulam eſt in principio capitis traditam. Sic Mappik in ה vocis אִישָׁהּ *I-ſhah*: etſi Judæi Mappik in hac forma, præcedente Kametz, negligant, & ſimpliciter pronuncient *Iſha*, ה quieſcente, quod ſine dubio vitioſe fit.

Literæ ultimæ vocum mobiles raro cum Scheva notantur, ut in his, בָּרַךְ *ba-rach*, שָׁאַלְתְּ *Sha-alt*. Cùm non habent, habere intelliguntur. Semper autem præcedenti adjunguntur: ut, שִׁלְחָן *menſh*: לֶחֶם *panis*.

ח & ע in fine vocis ſæpe ſub ſe aſſumunt Pathach, quod ante eas pronunciatur: ut, מָשִׁיחַ *ma-ſhiach*, יָדוּעַ

Græca, in qua cum ſpiritu aſpero notari ſolet, &c.

Dageſh forte eſt, quod literam pronunciatione geminat. Habet locum in omnibus literis, exceptis gutturalibus & ר. A ſex præcedentibus בגד כפת etiam aſpirationem tollit, ut ipſum dageſh lene. Eſt autem dageſh in illis forte, quandocunque non præcedit Schevæ: tunc enim tantum in illis lene eſt, ut dictum. Literæ gutturales א ה ח ע & ר, ad indicium & complementum excluſi Dageſh, præcedentem vocalem brevem plerunque in longam convertunt, ei analogam, Chirek in Tzere; Pathach in Kametz; Kibbutz in Schurek vel Cholem, ut cap. ſequenti videbitur.

Mappik eſt punctum, quod literæ ה & ו inſcriptum, docet eas genuino ſuo ſono efferendas, quæ ſine eo quieſcerent. Literæ ו inſcribitur in media dictione poſt Chirek, & literæ ה in fine vocis tantum, ut cap. ſequenti fuſius declarabitur.

CAP. IV. *De Syllaba, & legendi ratione.*

SYllaba eſt conſonæ & vocalis in unum ſonum conjunctio. Conſona ſyllabam ſemper inchoat, à dextra verſus ſiniſtram.

Syllaba eſt *Simplex* vel *Compoſita*.

Simplex, quæ ex una conſona & una vocali conſtat: ut, אֵלִי *E-li*, הַיִּתִי *ha-ji-thi*, שָׂנֵא *ſo-ne*, ubi punctum literæ שׂ ſimul & literæ & vocalis nota eſt, quia ea litera aliud punctum vocale adjectum non habet: שׁוֹעֵה *ſho-ue*, ubi poſterius punctum ſupra literam וֹ neceſſario per Cholem legendum. בַּרְאֵתִי *bar-ra-thi*, ubi ב habet dageſh lene, ideoque valet nudum *b*, & א in medio quieſcit: קֹוְבֵךְ *ko-ve-cha*, ubi ſuperius punctum

teph-pathach & Chateph-ſægol mutantur in Scheva: ut, יֶהְגֶּה *jeh ge*, pro יֶהְגֶּה.

Dageſh forte ſyllabæ compoſitæ facit quoddam compendium: ut, הֻגַּשׁ *hyg-gaſh*, pro הֻגְגַּשׁ. Hinc *Scheva poſt vocalem brevem, ſub litera dageſſata, vocale fit*: ut, גִּלְלָתָה *gil-letha* pro גִּלְלְתָה. Poſt vocales longas rarò adhibetur, quia in longis vocalibus ſonus integer ſyllabæ abſolvitur; aliquando tamen etiam poſt eas reperitur. Dageſh fortè ex gutturalibus & ר excidens, plerumque præcedentem vocalem brevem in longam convertit: ut, בָּאֵר pro בַּאֵר. Dageſh forte, etiam ex litera Schevata, euphoniæ cauſa ſæpe excidit, ut ſuis locis videbitur.

Huc referendum etiam *Dageſh Euphonicum*, ſine legitima artis cauſa, aut neceſſitate ulla, adhibitum; ut, מְקֻדָּשׁ pro מְקֻדָּשׁ, Exod. 15. 17. Item *Dageſh initiale*: ſic, poſt vocem penacutam, in ךָ, תָּ, הָ, vel הָ finitam, ſæpe imponitur primæ literæ ſequentis dictionis Dageſh fortè: item poſt מָה, & זֶה; ut, מַה־טּוֹב: זֶה־לָּךְ.

Denique *diphthongorum* doctrina ſyllabæ compoſitæ affectio quædam eſt.

וֹ & וֵ poſt Kametz, Tzere & Chirek in fine vocum, vocalis quodammodo naturam induunt, & cum vocalibus iſtis in diphthongum coaleſcunt: *Vau* triplicem diphthongum facit: ut, עֵשָׂו *Eſau*, שָׁלֵו *ſhaleu*, פִּיו *piu*. Judæi tamen in his nullum diphthongum agnoſcunt, ſed וֹ ut conſonam *f* proferunt, *Eſaf*, *ſhalef*, *pif*. (וֵ) triplicem diphthongum facit: ut, פָּנֵי *panai*, גּוֹי *goi*, גָּלוּי *galui*. Attamen & hic à quibuſdam dubitatur. Irregulare eſt יְרוּשָׁלַם, quod ſcribendum & legendum יְרוּשָׁלַיִם *Jeruſhalajim*,

יְרוּעַ *ja-dhuah.* Vulgo vocatur פָּתַח גְּנוּבָה *Pathach gennubha*, id est, furtivum.

ה cum Mappik id aliquando imitatur: ut, אֱלוֹהַּ *eloah*, *Deus*, מַגְבִּיהַּ *maghbiah*, *exaltans.*

Gutturales nunquam admittunt Scheva vocale, bene quidem Scheva mutum seu quiescens. Alias Scheva compositum ipsarum proprium est, ubi Scheva requiritur, ut dictum: ut חָבְוּ *habhu*, אֲמוּנָה *emu-na*, חֲלִי *Choli.* Hinc præcedens litera commutet suscipit eam vocalem brevè, quæ sub gutturali est cum Scheva composita, quod vulgo dicunt, *Litera gutturalis punctat se & præcedentem:* ut, אַהֲבָה *a-habha*, בֶּאֱמוּנָה *be-emu-na*; at Kametz-chatuph hic semper per nudum Kametz scribitur, quod ex præcedenti regula per *O* legendum: ut, אָחֳלוֹ *O-holo*, *Crasis*, בֵּאלֹהִים pro בֶּאֱלֹהִים *in Deo*: לֵאמוֹר pro לֶאֱמוֹר *Dicere*: לַאדֹנָי pro לַאֲדֹנָי *Domino meo.* Sic לַיהוָה quod legendum לַאֲדֹנָי.

Porro, duæ vocales brevissimæ continuo legi nunquam possunt, unde nec duo Scheva ab initio voeis ponuntur, nec post Scheva compositū Scheva simplex in media voce unquam sequitur. Attamen analogia vocum utrumq; sæpe postulat, & tunc, si duplex Scheva ab initio concurrit, prius mutatur in Chirek, aut Pathach vel Sægol sub gutturali: exempla vide cap. 13. ad Imperativum & Futurum Kal. & sic deinceps per totum librum. Sed & alterum Scheva si sub ר fuerit, tollitur: ut, בִּירוּשָׁה *bi-hu-da*, pro בִּיהוּדָה. Si in media dictione post Scheva compositū, sequatur Scheva simplex, tunc compositum resolvitur vel in suam brevem, aut in nudum Scheva: ut, תַּחְבְּרוּ *ta-bar-gu*: יֵאָשְׁמוּ *je-shemu.* Sæpe tamen etiam sola euphoniæ causa Chateph-

Usus horum triplex est: 1. designant *musicam*, sive rationem cantus apud Judæos: 2. *legitimam pronunciationem* cujusque vocis, in syllabæ alicujus elevatione: 3. *distinctionem sententiæ* in certa membra. Primus usus Judæis relinquitur. De secundo hic observetur:

1. *Quæ syllaba accentu tonico notata est, ea acuitur.* Excipe *Telisha-gedola*, qui primam vocis literam semper occupat; *Tiphcha*, quando in Jobo, Psalmis, & Proverbiis initio vocis ponitur: item *Pashta*, *Telisha-Ketanna*, *Sæzalta*, *Sarka*, qui ultimæ vocis literæ semper adhærent, nec tamen eas syllabas semper afficiunt. Quæ autem syllaba cum illis acuenda sit, id ex analogia flexionis & proprietate vocis sciendum est.

2. *Ejusdem accentus in eadem voce geminati, prior syllabam acuit*: ut, תֹּהוּ tóhu.

3. *Diversorum in eadem voce accentuum posterior acuit, prior euphoniæ inservit*: ut, וְהַעֲצִים vehaetzim.

4. *Accentus tonicus vocali longæ additus, Scheva sequens constituit quiescens*: תָּגְלְנָה tagélna.

Tertius usus ad Syntaxin pertinet, quæ docet orationem in sua membra recte distinguere. Sic autem distribuuntur in *Ministros* & *Reges*.

Ministri sunt, qui orationem continuant & promovent ad commodum membrum: suntque octo, *Munach*, *Mahpach*, *Merca simplex*, *Merca duplex*, *Darga*, *Jerach*, *Kadma*, *Telisha-ketanna*.

Reges sunt, qui spiritum vel levicule suspendunt, aut plenius sistunt deponuntque, & sermonem aliquo membro incidunt: suntque septendecim reliqui, *Silluk*, *Athnach*, *Rebbia*, *Sakeph-katon*, *Sakeph-gadol*,

jim, ex Jer. 26. 18. item יְרוּשַׁלַּ֫מְרָה, quod legendum יְרוּשָׁלַ֫יְמָה ex 2. Paralip. 32. 9.

CAP. V. *De Accentibus.*

VOcis commnnes affectiones ſunt *Accentus* & *Notatio.*

Accentus eſt nota, quæ vocis ſonum convenienter moderatur: eſtque *Tonicus* vel *Euphonicus.*

Tonicus, qui ultimam vel penultimam ſyllabam acuit. Hunc nos recta virgula, ad ſyllabam acuendam, docendi cauſa in hoc libello exprimemus. Vox in ultima habens accentum, vocatur vulgo Chaldaica voce מִלְרַע *milra*: in penultima, מִלְעֵיל *milhel.* Tonici ſunt viginti quinque, quorum quatuordecim ſupra vocem, undecim infra vocem notantur, hoc modo:

Supra vocem.

1 אַ Paſhta.
2 אַ Kadma.
3 אֵ Gereſh: Teres: Aſla.
4 אֶ Geraſhajim.
5 אֵ Teliſha-ketanna: Talſha, Tarſa.
6 אֵ Teliſha-gedola.
7 אֵ Karne-para.
8 אֶ Rebhia.
9 אֵ Sakeph-gadol.
10 אֵ Sakeph-katon.
11 אֶ Sægolta.
12 אֶ Paſer.
13 אֶ Sarka.
14 אֵ Shalſheleth.

Infra vocem.

15 אֵ Merca: Maarich.
16 אֵ Merka-kephula.
17 אֵ Tiphcha: Tarcha.
18 אֵ Munach.
19 אֵ Mahpach.
20 אֵ Jethif.
21 אֵ Tebhir.
22 אֵ Darga.
23 אֵ Athnach.
24 אֵ Jerach.
25 אֵ Silluk.

virgula transversa conjunguntur, ut cum postremæ vocis accentu venusta pronunciatione coalescant. Virgula ista vocatur *Makkaph*: ut, וְאַף־גַּם־זֹאת *veaph-gam-zoth*, Lev. 26. 44. *Cholem* & *Tzere* sequente consona mobili in fine vocis, ante Makkaph corripiuntur; illud in Kametz-chatuph, hoc in Sægol: unde ista regula: *Kametz ante Makkaph, breve est*, id est, Kametz chatuph; ut, כָּל *col*, אֵת *eth*, אֶל *el*, יָקֹם *jakom*, quæ accentu proprio notatæ, scribuntur, יָקוֹם, כל, אֵת, אל.

Secunda, accentus trajectio. Nam vox monosyllaba aut bisyllaba penacuta, sæpissime rejicit accentum præcedentis dictionis ex ultima in penultimam, unde Cholem & Tzere rursus corripiuntur, ut ante. Hinc ista regula: *Kametz ultimæ syllabæ, ante consonam mobilem accentu destitutam, breve est*, id est, Kametz chatuph: ut, וַיָּקָם לֵךְ *vajakom-lach*, Job. 22. 28 Cæterum in Jobo, Psalmis & Proverbiis, alia quam in aliis libris biblicis accentuum ratio est, cujus modus hactenus ab Hebræis nondum satis explicatus.

Differentia inter Kametz longum & Kametz-chatuph sive breve, & Chateph-kametz sive brevissimum.

Kametz-chatuph nunc per nudam figuram Kametz longi (ָ) describitur, nunc per præposita duo puncta (ֳ) qua figura etiam Chateph-kametz notatur. Quando figuram habet nudi Kametz, tunc quadrupliciter ab eo distinguitur.

1. Kametz absque Metheg ante Scheva, est Kametz-cha-

Sægolta, *Sarka*, *Gereſh*, *Geraſhajim*, *Paſhta*, *Paſer*, *Shalſheleth*, *Teliſha-gedola*, *Karne-para*, *Tipcha*, *Tebhir*, *Jethiſ*. Ex his communiter ad Comma ſive inciſum adhibentur *Rebhia* & *Sakeph-katon*, & in verſibus longioribus *Sægolta*: ad Colon, *Athnach*: ad Periodum ſive Verſum abſolvendum, *Silluk*, quem & *Soph-paſuk* vocant. Hi ob pleniorem ſpiritus in pronunciando depoſitionem, dicuntur *Pauſæ*, quarum in immutandis vocalibus non exigua vis eſt, ut in fine hujus libri oſtenditur. Hic obſervetur & iſta Regula: *Literæ* בגד כפת *Begad-kephat poſt vocem vocali longa aut litera quieſcente finitam, ac quolibet accentu rege notatam, Dageſh lene accipiunt*: ut, אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה *Et quicquid erat cum ipſo in arca*, Gen. 7. 23. Alias ſic aſpiratæ manent, ut dictum cap. 3.

Euphonicus eſt, qui tonico præmiſſus, ſuaviorem pronunciationem efficit. Is unicus eſt, & *Metheg* dicitur, vel *Gajah*, rectaq; virgula ſub litera notatur. Ejus uſus eſt, ut vocalem, cui adjunctus eſt, decore ſuſpendat: ut, הַיְתָה *hajethâ*. Vocalibus longis ante Scheva addi ſolet: unde *Kametz ante Scheva abſque Metheg*, *breve eſt*, id eſt, Kametz-chatuph: ut, חָכְמָה *Chochma*; at cum Metheg חָכְמָה *Chachema*. Incuria tamen typographica non raro id omiſit: ſic in Hagiographis rariſſime uſurpatur, unde ad analogiam vocis & ſenſum attendendū, quando A vel O eſſe debeat. Additur etiam ſemper vocalibus ante Scheva compoſitum: ut, יַעַשְׂךָ *Jahasé*: יֹאסֵף *Jeéſoph*. Metheg ſæpe mutatur in accentum tonicum, unde ſuperior regula tertia nata eſt.

Duplex porro hic euphoniæ ſpecies eſt: *prima*, accentus tonici ablatio. Tunc duæ pluresve voces vir-

undecim, sic tamen serviles, ut & sæpè sint radicales, nempe, אבהוי כלם נשתו, quarum Symbolum memoriale, כָּל־מְאַהֲבַי נִשְׁתּוֹ *Omnes amici mei deficiunt*: אלבש serviunt à capite dictionum, כנהם à capite & à fine, יות ubique.

Derivativa, quæ alterius est originis. Derivatio tribus potissimùm fit modis, 1. sola vocalium Radicis mutatione, 2. literarum aliarum ad Radicem additione, 3. literarum radicalium detractione.

Figura est origo vocis *Simplex* aut *Composita*. Simplex, quæ individua in alias: ut, אָב *Pater*. Composita, quæ in alias dividi potest: ut, אַבְרָם *Abram*, in אָב *Pater*, & רָם *Excelsus*. Compositæ voces Hebræis rariores sunt.

CAP. VII.

De divisione vocis in genera & species.

VOx est *Declinabilis* vel *Indeclinabilis*.

Declinabilis quæ in diversos fines flectitur: idque *Numero* vel *Genere*.

Numerus est, cum quid de uno vel pluribus effertur: unde est vel *Singularis*, qui de uno, vel *Dualis*, qui de duobus, vel binis, vel *Pluralis*, qui de pluribus usurpatur.

Genus est differentia vocis secundum sexum: estque *Distinctum* vel *Conjunctum*.

Distinctum est vel *Masculinum*, quod mari aut rebus maris specie conceptis; aut *Fœmininum*, quod fœminæ, convenit.

Conjunctum, quod utrique sexui commune est, unde & *Commune genus* vulgo dicitur, & nunc in masculino, nunc in fœmininо genere usurpatur.

Vox

chatuph, id est, *O* breve: ut, חָכְמָה *Chochma*. Excipe Job. Psal. & Proverbia.

2. Kametz absque accentu ante Dages forte, breve est: ut, רָנּוּ *ronnu*.

3. Kametz ultimæ syllabæ accentu tonico carens, ante consonam mobilem breve est: ut, וַיָּקָם *Vajakom*. Sic ante Makkaph, כָּל *Kol*.

4. Kametz ante gutturalem cum Chateph-kametz notatam, breve est: ut, אָהֳלוֹ *Oholo*.

Quando cum duobus punctis scribitur, tunc tribus modis à Chateph-kametz discernitur.

1. Kametz-chatuph post se semper habet vel Scheva quiescens aut Dagesh forte: ut, רָנּוּ *Ronnu*. קָדְשׁוֹ *Kodsho*: Post Cateph-kamets nunquam sic.

2. Kametz-chatuph omnibus alphabeti literis per se subjicitur: Chateph-kametz proprie gutturalibus tantum, idque loco Scheva, raríssime & irregulariter aliis literis additur.

3. Kametz-chatuph sæpe absque duobus punctis scribitur, & syllabam constituit: chateph-kametz sine istis nunquam venit, neque unquam syllabam efficit.

CAP. VI. *De Notatione.*

NOtatio est, qua vocis cujuslibet origo inquiritur: idque *Specie* aut *Figura*.

Species est origo vocis *prima*, vel aliunde *derivata*. *Prima*, vel *Primitiva*, est, quæ primæ est originis. Græcis ῥίζα, Hebræis שֹׁרֶשׁ *Radix*, dicitur, & tribus communiter literis constat, quæ dicuntur *Radicales*: raro paucioribus, vel pluribus. Reliquæ, quæ ad Radicem accedunt, appellantur *Serviles*, quod accidentibus Radicis formandis inserviunt. Harum sunt

un-

Vox declinabilis est vel *Nomen* aut *Pronomen*, vel *Verbum* aut *Participium*.

CAP. VIII. *De Nomine.*

NOmen est vox per numeros generaque declinabilis cum casu.

Numerus hic etiam *Dualis* est, qui de rebus natura binis tantum effertur, raro de aliis. Forma cap. sequenti ostendetur.

Genus quomodo cognoscatur, ex Thesauro nostro Grammatico petendum est.

E generis differentia Nomen est vel *Substantivum* vel *Adjectivum*.

Substantivum est nomen generis unius vel communis, sub una terminatione: ut, סֵפֶר *Liber*. Ad sexum discernendum quandoque etiam in alterum genus movetur ob sexus differentiam. Motio de Masculino in fœmininum, fit assumpto ה cum præcedente Kametz & accentu: ut, אִישׁ *Vir*, אִשָּׁה *Vira*: מֶלֶךְ *rex*, מַלְכָּה *regina*.

Adjectivum est Nomen generis duplicis sub duplici terminatione: ut, טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*. Motio hæc in alteram terminationem, Masculini formam sæpe mutat.

1. Kametz penultimæ syllabæ mutatur in Scheva: ut, גָּדוֹל *magnus*, גְּדוֹלָה *magna*.

2. Tzere ultimæ syllabæ, si nullum Kametz præcesserit, similiter transit in Scheva: ut, עִוֵּר *Cæcus*, עִוֶּרֶת *Cæca*. Præcedente autem kametz manet.

3. Terminatio הָ tollitur, unde antecedens Kametz immutatum manet: ut, יָפֶה *pulcher*, יָפָה *pulchra*.

4. Ma-

1. Nomina numeralia Cardinalia, tria quædam apud Hebræos
cem habent terminationem Fœmininorum, & contrà Fœminina M
2. Alterum, quòd nomina ista numeralia numeri singularis jun
nim חֲמִשִּׁים שָׁנָה *quinque anni*, חֲמֵשׁ שָׁנִים *quinquagin*
3. Tertium, quòd numeri minores præponuntur majoribus, in
neſeos 5to, *Et vixit Seth poſtquam genuit Enoſh* מֵאוֹת שָׁנָה

Reliqui Numeri Cardinales ſunt Communis generis uſque ad infinitum; ut

עֶשְׂרִים שְׁלֹשִׁים אַרְבָּעִים חֲמִשִּׁים שִׁשִּׁים

60 50 40 *Triginta.* *Viginti.*

שִׁבְעִים שְׁמוֹנִים תִּשְׁעִים מֵאָה מָאתַיִם מֵאוֹת

Pluries centũ. 200. 100 90 80 70

אֶלֶף אַלְפַּיִם אֶלֶפִּים רְבָבָה vel רְבוֹא רִבּוֹתַיִם

Duæ myriades. *Myrias.* *Pluries mille.* *Bis mille.* 1000

רְבָבוֹת vel רִבּוֹת

Pluries myriades.

Numeri Ordinales.

Generis Fœminini.		*Generis Maſculini.*	
רִאשׁוֹנָה	*Prima.*	רִאשׁוֹן	*Primus.*
שֵׁנִית	*Secunda.*	שֵׁנִי	*Secundus.*
שְׁלִישִׁית	*Tertia.*	שְׁלִישִׁי	*Tertius.*
רְבִיעִית	*Quarta.*	רְבִיעִי	*Quartus.*
חֲמִשִּׁית	*Quinta.*	חֲמִשִּׁי	*Quintus.*
שִׁשִּׁית	*Sexta.*	שִׁשִּׁי	*Sextus.*
שְׁבִיעִית	*Septima.*	שְׁבִיעִי	*Septimus.*
שְׁמִינִית	*Octava.*	שְׁמִינִי	*Octavus.*
תְּשִׁיעִית	*Nona.*	תְּשִׁיעִי	*Nonus.*
עֲשִׂירִית	*Decima.*	עֲשִׂירִי	*Decimus.*

ebræos habent propria: tinum, quòd Maſculina à tribus ad de-
ina Maſculinorum, paucis exceptis.
is junguntur Subſtantivis numeri pluralis, & contrá: dicimus e-
quaginta annus.
is, in compoſitione præcipuè. ut perſpicuum eſt ex illis verbis Ge-
שִׁבְעַ שָׁנִים וּשְׁמוֹנֶה מֵא *ſeptem annos & octingentos annos.*

Numeri Cardinales.

Generis Fœmini.		Generis Maſculini.	
Regim.	*Abſolut.*	*Regim.*	*Abſolut.*
אַחַת	אַחַת	אַחַד	אֶחָד *Unus.*
שְׁתֵּי	שְׁתַּיִם	שְׁנֵי	שְׁנַיִם *Duo.*
שְׁלֹשׁ	שָׁלֹשׁ	שְׁלֹשֶׁת	שְׁלֹשָׁה *Tres.*
אַרְבַּע	אַרְבַּע	אַרְבַּעַת	אַרְבָּעָה *Quatuor.*
חֲמֵשׁ	חָמֵשׁ	חֲמֵשֶׁת	חֲמִשָּׁה *Quinque.*
שֵׁשׁ	שֵׁשׁ	שִׁשֶּׁת	שִׁשָּׁה *Sex.*
שִׁבְעַ	שִׁבְעַ	שִׁבְעַת	שִׁבְעָה *Septem.*
שְׁמוֹנַת	שְׁמוֹנֶה	שְׁמוֹנַת	שְׁמוֹנָה *Octo.*
תִּשַׁע	תִּשַׁע	תִּשְׁעַת	תִּשְׁעָה *Novem.*
עֶשְׂרֵה	עֶשֶׂר	עַשְׂרַת	עֲשָׂרָה *Decem.*

אַחַת עֶשְׂרֵה אַחַד עָשָׂר *Undecim.*
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁנֵים עָשָׂר *Duodecim.*
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר *Tredecim.*
אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אַרְבָּעָה עָשָׂר *Quatuordecim.*
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה חֲמִשָּׁה עָשָׂר *Quindecim.*
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שִׁשָּׁה עָשָׂר *Sexdecim.*
שִׁבַּע עֶשְׂרֵה שִׁבְעָה עָשָׂר *Septendecim.*
שְׁמוֹנַת עֶשְׂרֵה שְׁמוֹנָה עָשָׂר *Octodecim.*
תִּשַׁע עֶשְׂרֵה תִּשְׁעָה עָשָׂר *Novendecim.*

Duo illi שְׁתַּיִם & שְׁנַיִם *cum aliis Numeris compoſiti mutant ſecunda ac tertia puncta in unum Tſere, ut* שְׁתֵּים & שְׁנַיִם: *cum aliis Nominibus aut amittunt* ם, *ut* שְׁנֵי אֲנָשִׁים *duo viri; aut nihil mutant, ut* שְׁנַיִם אֲנָשִׁים.

4. Masculina in ו moventur in ה & in ת: ut, שֵׁנִי *Secundus*, שֵׁנִיָּה & שֵׁנִית *Secunda*.

Adjectivis, quorum significatio augeri potest, accidit *Comparatio*. At ea non fit diversis gradus absoluti terminationibus, sed periphrasi, unde ex Syntaxi nostra discenda. De gradu Comparativo, vide Reg. 5. cap. 3. De Superlativo, Reg. 6.

Casus est specialis terminatio Nominis, sextuplex in utroque numero, Nominativus, &c. At illi non actu, sed potestate hic sunt, id est, non diversarum terminationum, sed ex structura sermonis: neq; etiam articulis aut notis certis discernuntur (ut tamen vulgò docent) sed omnino ex Syntaxi dijudicandi sunt. ל tamen communiter Dativum, אֶת Accusativum denotat: ה communis omnium casuum articulus est.

CAP. IX. *De prima declinatione.*

FLexio Nominis dicitur *Declinatio*, quæ hic fit tantum ex nominativo singulari, in nominativum dualem aut pluralem: estque *duplex*, Prima & Secunda. In his, *Kametz, Tzere, & Sægol penultimæ syllabæ mutantur in Scheva; Sægol ultimæ syllabæ in Kametz.*

Prima declinatio est masculinorum, quæ singulari numero adjicit syllabam ים, unde ו quandoque excidit: ut,

טוֹב *Bonus*, plur. טוֹבִים.
צַדִּיק *Justus*, plur. צַדִּיקִים.
דָּבָר *Verbum*, plur. דְּבָרִים.
סֵפֶר *Liber*, plur. סְפָרִים.
מֶלֶךְ *Rex*, plur. מְלָכִים.

Quæ

dæus, יְהוּדִים. Quædam hujus terminationis, mutant Chirek in Kametz: ut, גְּדִי *hædus*, גְּדָיִים pro גְּדִיִים Quædam analoga sunt: ut, נָקִי *Innocens*, נְקִיִּים. A כְּלִי *Vas*, dicitur כֵּלִים.

7. Quædam habent יַ pro יִם: ut, שָׂדַי pro שָׂרִים *Agri*: Sic גּוֹבַי *Locustæ*, הָרַי *montes*.

Dualis numerus fit in יִם: mutatis fere vocalibus, ut in plurali: ut, יוֹם *dies*, יוֹמַיִם *duo dies*: אַף *nasus*, אַפַּיִם *nares*, שַׁד *mamma*, שָׁדַיִם.

CAP. X. *De secunda declinatione.*

SEcunda declinatio est fœmininorum, quæ singulari adjicit syllabam וֹת, servata communi mutationis lege, ut præc. cap. dictum: ut,

אַגָּן *Crater*, אַגָּנוֹת *crateres*.

חֶרֶב *Gladius*, חַרְבוֹת.

יָתֵד *Clavus*, יְתֵדוֹת.

Cholem mutatur, ut ante; גֹּרֶן *Area*, גְּרָנוֹת

Terminationes הָ & תָ abjiciuntur: ut, צְדָקָה *justitia*, צְדָקוֹת *justitiæ*: עֲטָרָת *corona*, עֲטָרֹת *coronæ*.

Bilyllaba in ה, duplici Kametz antecedente, prius retinent: ut, צָרָה *angustia*, צָרוֹת *angustiæ*. Excipe אָמָה *Ancilla*, unde dicitur אֲמָהוֹת

Quæ sunt formæ כִּבְשָׂה, imitantur formam צְדָקָה quæ paulo ante posita: ut, כִּבְשָׂה *agna*, כִּבְשׂוֹת *agnæ*. לִשְׁכָּה Conclave, לִשְׁכוֹת.

Monosyllaba multa flectuntur per Dagesh præcedente Chirek: ut, אֵם *mater*, אִמּוֹת *matres*: פַּת *frustum*, פִּתּוֹת *frustra*. At בַּת *filia*, plur. בָּנוֹת *filiæ*.

Dualis hic retinet formam primæ declinationis: ut, יָרֵךְ *femur*, יְרֵכַיִם *femora*.

ה in

Quædam flectuntur in ן, ex forma Chaldaica: ut, אַחֵרִין *alii*.

Cholem penultimæ ſyllabæ, ſequente Sægol vel Pathach, mutatur in Scheva, קֶמֶץ *pugillus*, Plur. קְמָצִים. Cum gutturali, loco Scheva ſimplicis, adhibetur Compoſitum, ut, אֹהֶל *Tabernaculum*, אָהֳלִים. Sic, אֵמֶר *Dictum*, plur. אֳמָרִים.

Pathach & *Chirek* (non intercedente dageſh) contrahuntur in Tzere: ut, זַיִת *Oliva*. Plur. זֵיתִים. Variant hæc, תַּיִשׁ *hircus*, תְּיָשִׁים *hirci*: ſic חַיִל *exercitus*, חֵילִים. At בַּיִת *domus*, Plur. בָּתִּים.

Ultimæ ſyllabæ ſunt & aliæ affectiones.

1. *Kametz* quandoque convertitur in Pathach & dageſh: ut, אוֹפָן *rota*, אוֹפַנִּים *rotæ*.

2. *Pathach* non raro aſſumit dageſh: ut, חֲדַס *myrtus*, הֲדַסִּים. Sic in monoſyllabis, דַּף *Tabula*, דַּפִּים. At סַף *limen* facit סִפִּים, & ſic pauca alia.

3. *Tzere* communiter tranſit in Scheva: ut, עֵוֶר *cæcus*, עִוְרִים. Quædam commutant illud in Chirek & dageſh: ut, מָגֵן *clypeus*, מָגִנִּים *clypei*; חֵץ *ſagitta*, חִצִּים. At Tzere præcedente Kametz manet: ut, זָקֵן *ſenex*, זְקֵנִים *ſenes*. Monoſyllaba quædam illud etiam retinent: ut, גֵּר *peregrinus*, גֵּרִים. Excipe בֵּן *filius*, unde בָּנִים *filii*.

4. *Cholem* interdum corripitur in Kibbutz & dageſh: ut, אָדֹם *rufus*, אֲדֻמִּים. Item *Sburek*, חָרוֹל *urtica*. Plur. חֲרֻלִּים. A יוֹם *Dies* eſt יָמִים. Sic רֹאשׁ *caput*, רָאשִׁים. Et אֱנוֹשׁ *Homo*, אֲנָשִׁים.

5. Terminatio ה abjicitur, unde præcedens vocalis manet: ut, יָפֶה *pulcher*, יָפִים. Item רֵעֶה *amicus*, רֵעִים.

6. Terminatio ו communiter tollitur: ut, יְהוּדִי *Judæus*

In ן finita, item ם, sæpe accipiunt ה paragogicum ut, הֵמָּה, הֵנָּה, אַתֶּנָּה.

Defectiva sunt, quæ vel genere vel numero deficiunt.

Singularia tantum, & generis distincti,, *Demonstrativum* זֶה *Hic, Is, Iste*: זֹאת, *Hæc, Ista.* Utriusque sive communis generis, זוּ *Hic, hæc, Istæ, Ista.* Vide mox in Præfixis.

Pluralia tantùm, & utriusque generis, אֵלֶּה, אֵל, *Illi, Illæ, Illa.*

Utriusque generis & numeri, *Relativum* אֲשֶׁר *Qui, quæ, quod; qui, quæ, qua*: *Interrogativum* מִי *Quis, quæ,* de persona: מָה, מַה, מָה, *Quæ, Quod, Quid,* de re.

Conjuncta sive Inseparabilia sunt, quæ aliis vocibus adhærent: suntque vel *Præfixa* vel *Suffixa*, quæ *Affixa* vulgò vocant.

Præfixa duo sunt, שֶׁ & הַ, sequente dagesh post utrumque Illud est ex אֲשֶׁר *Qui, quæ, quod,* hoc ex הוּא, & nunc relativum est, *Qui, quæ, quod*; nunc demonstrativum, *Hic, hæc, hoc*, quomodo articuli usum habet ante Nomina & Pronomina tertiæ personæ: ut, הַדָּבָר *Hæc res*, הַהוּא *Ille ipse*, חַיֶּה *Hic ipse*, quod & quandoque cum epenthesi ל dicitur, הַלָּזֶה, & per apocopam הַלָּז, sic ex זוּ fit הַלָּזוּ.

Suffixa sive affixa sunt, quæ fini vocum adhærent & oriuntur ex integris, hoc modo.

Ex אֲנִי fit נִי *me* abl. נִי, נִי *me* acc. *meus, mea, meum*, raro *Me* acc. *mei, meæ, mea.* plural. per omnes casus.
Ex אֲנַחְנוּ fit נוּ *nobis* ablat. נוּ *noster, nos.* acc. נוּ *Nos*, accus.

ה in fine commutatur in ת: ut, שִׂפְתַי *labium*, שִׂפְתַיִם *labia*. At חֻמְתַיִם formam habet mixtam ex duali & plurali.

Anomaliæ communes.

1. Nomina propria, item metallorum & liquorum, sunt singularia tantum.

2 Nomina ætatum sunt pluralia tantum.

3. Pauca quædam, dualia tantum: ut, מַיִם *Aqua*, שָׁמַיִם *cælum*, & similia.

4. Quædam masculina flectuntur more fœminiporum: ut, אָב *Pater*, אָבוֹת *patres* Et contra; ut, אַלָּה *quercus*, אֵלִים *quercus*: עִיר *urbs*, עָרִים

5. Quædam utroque modo: ut, הֵיכָל *palatium*, הֵיכָלוֹת, הֵיכָלִים *palatia*.

CAP. XI. *De Pronomine.*

PRonomina sunt secundaria quædam Nomina, & occulta quasi ipsorum cognomina, unde כִּנּוּיִם, id est, cognomina Hebræis appellantur. Sunt autem duplicia, *Separata* vel *Conjuncta*, sive Separabilia vel Inseparabilia.

Separata sunt, quæ per se dictionem separatam constituunt: suntque vel *Integra*, vel *Defectiva*.

Integra, quæ genere & numero distinguuntur: suntque tria, tres personas indicantia: ut,

Plural.		*Singul.*		
Nos	אֲנַחְנוּ vel נַחְנוּ	*Ego* c:	אֲנִי vel וָאֲנֹכִי	1. pers.
Vos m.	אַתֶּם	*Tu* m.	אַתָּה	2. pers.
Vos f.	אַתֶּן	*Tu* f.	אַתְּ	
Ipsi m.	הֵם	*Ipse* m.	הוּא	3. pers.
Ipsæ f.	הֵן	*Ipsa* f.	הִיא vel הוּא	

Ex { אַתָּה, אַתֶּם, אַתְּ, אַתֶּן } fit { כָּךְ *Tuus*; *Tui*, plur. cum reliquis casibus. / כֶּם *Vester*: *Vos*, cum rel. cas. / כִּי.. *Tuus*: plur. כֵּי.. *tui, tuæ, tua.* / כֶּן *Vester*: *vos*, accus. }

Ex { הוּא, הֵם, הִיא, הֵן } fit { וֹ, ו, נוֹ, הוּ, וֹ *Ejus, ei, eum, eo.* / ם, ם הֶם מוֹ.. *Eorum, eis, eos.* / נָהּ, ה הָ.. *Ejus, ei, eam, ea.* / הֶן, ן הָן.. *Earum, eas, eis.* }

Hinc Dativi ex ל ab initio: לִי *mihi*, לָנוּ *nobis*: לְךָ *tibi*, לָכֶם *vobis*, לוֹ *ei*, לָהֶם *illis*. Accusativi ex אֶת sive אוֹת: ut, אוֹתִי *me*, אוֹתָנוּ *nos*, &c. Ablativi מִמֶּנִּי, *A me*, מִמְּךָ *A te*, &c.

Affixa כֶם, כֶן, הֶם, הֵן, ךָ, ךְ.., נוּ, הָ, ָהּ, quando usurpantur pluraliter, semper habent ante se י: ut, דְּבָרֵינוּ *Verba nostra.*

מוֹ est pro ם, maxime in libris Poeticis Jobo, Psalmis & Proverbiis.

Pro ךָ.. quandoque est כִּי.

CAP. XII. *De Verbo.*

SIc *fuit Nomen & Pronomen: sequitur Verbum cum Participio.*

Verbum est vox flexilis cum *tempore* & *persona.*

Numeri hic tantum sunt singularis & pluralis.

Genera eadem, quæ in Nominibus, quorum distinctio in personis patebit.

TEMPUS est *finitum* aut *infinitum.*

Finitum est aut *Præteritum* vel *Futurum*: nam *Præsens* proprium Hebræi nullum habent. Efferunt autem illud partim per utrumque Participium; partim per Præ-

Exemplum Pronominis Poſſeſſivi, ſeu Derivativi.

Tertiæ perſonæ fœmin. gener.	*Tertiæ perſonæ maſcul. gener.*	*Secundæ perſonæ fœ. gener.*	*Secundæ perſonæ maſcul. gener.*	*Primæ perſonæ comm. generis.*
Verbum ejus. דְּבָרָהּ	*Verbum ejus.* דְּבָרוֹ	*Verbum tuum.* דְּבָרֵךְ	*Verbum tuum.* דְּבָרְךָ	*Verbum meum.* דְּבָרִי
Verba ejus. דְּבָרֶיהָ	*Verba ejus.* דְּבָרָיו	*Verba tua.* דְּבָרַיִךְ	*Verba tua.* דְּבָרֶיךָ	*Verba mea.* דְּבָרַי
Verbum earum. דְּבָרָן	*Verborum eorum.* דְּבָרָם	*Verbum veſtrum.* דְּבַרְכֶּן	*Verbum veſtrum.* דְּבַרְכֶם	*Verbum noſtrum.* דְּבָרֵנוּ
Verba earum. דְּבָרֵיהֶן	*Verba eorum.* דְּבָרֵיהֶם	*Verba veſtra.* דְּבָרֵיכֶן	*Verba veſtra.* דְּבָרֵיכֶם	*Verba noſtra.* דְּבָרֵינוּ

blativus.	Accuſativus.	Dativus.	Genitivus.	Nom. Sing.
com. gen. מִנִּי & מִמֶּנִּי	*Me* comm. gen. אוֹתִי	*Mihi* com. ge. לִי	*Mei* co. gen. שֶׁלִּי	*Ego* com. gen. אֲנִי & אָנֹכִי
e m. gen. מִמְּךָ	*Te* m. gen. אוֹתְךָ	*Tibi* m. gen. לְךָ	*Tui* m. gen. שֶׁלְּךָ	*Tu* maſ. gen. אַתָּה
e f. gen. מִמֵּךְ	*Te* f. gen. אוֹתָךְ	*Tibi* f. gen. לָךְ	*Tui* f. gen. שֶׁלָּךְ	*Tu* fœm. gen. אַתְּ
llo m. g. מִמֶּנּוּ & מִמֹּנּוּ	*Illum* m. gen. אוֹתוֹ	*Illi* m. gen. לוֹ	*Illius* m. ge. שֶׁלּוֹ	*Ille* maſ. gen. הוּא
lâ f. gen. מִמֶּנָּה	*Illam* f. g. אוֹתָהּ	*Illi* f. gen. לָהּ	*Illius* f. gen. שֶׁלָּהּ	*Illa* fœm. gen. הִיא
				Nominat. Plur.
s com. gen. מִמֶּנּוּ	*Nos* com. gen. אוֹתָנוּ	*Nobis* comm. gen. לָנוּ	*Noſtrûm* com. ge. שֶׁלָּנוּ	*Nos* com. gen. אֲנַחְנוּ & נַחְנוּ
s m. gen. מִכֶּם & מִמְּכֶם	*Vos* maſ. gen. אֶתְכֶם	*Vobis* m. gen. לָכֶם	*Veſtrûm* m. g. שֶׁלָּכֶם	*Vos* maſ. gen. אַתֶּם
is f. gen. מִכֶּן & מִמְּכֶן	*Vos* f. gen. אֶתְכֶן	*Vobis* f. gen. לָכֶן	*Veſtrûm* f. g. שֶׁלָּכֶן	*Vos* fœm. gen. אַתֶּן
s m. gen. מֵהֶם	*Illos* maſ. gen. אוֹתָם & אֶתְהֶם	*Illis* m. gen. לָהֶם & לָמוֹ	*Illorum* m. g. שֶׁלָּהֶם	*Illi* maſ. gen. הֵם
s f. gen. מֵהֶן	*Illas* f. gen. אוֹתָן & אֶתְהֶן	*Illis* f. gen. לָהֶן	*Illarum* f. g. שֶׁלָּהֶן	*Illæ* fœm. gen. הֵן

Præteritum & Futurum, in generalibus ſententiis, cùm ſignificatur, non quod fuit, aut futurum eſt, ſed quod continuè eſt, fit aut fieri debet.

Præteritum unicum pro omnibus: ut, פָּקַד *Viſitabat, viſitavit, viſitaverat, viſitaviſſet.*

Hinc oritur participium duplex, *Præſens*, quod *Benoni* vocant: ut, פֹּקֵד *Viſitans*: *Præteritum*, quod *Pahul* dicunt: ut, פָּקוּד *Viſitatus*, *Qui viſitatur*. Hæc, ut in aliis linguis, flexionem Nominum imitantur, & Præſentis Indicativi uſum etiam præbent. Fœminina ſingulare indifferenter fere in ה acutum vel ת penacutum, duplici Sægol aut Pathach antecedente, deſinit: ut, פֹּקֶדֶת vel פֹּקֶדֶת *Viſitans illa.*

Futurum duplex eſt: *Primum* & *Secundum.*

Primum, quod ab imperando, tanquam communiori ejus uſu. צַוּוּי *Tziffui*, *Imperativum* vocant: ut פְּקוֹד *Viſita, viſitato*, *Secundum* in ſpecie *Futurum* appellatur: ut, אֶפְקוֹד *Viſitabo.*

Infinitum tempus, vulgò dicitur *Infinitivus modus*, Hebræis *Makor* quaſi *Fons*, quòd inde ſignificatio in reliqua diſtincta tempora ceu rivulos certos deriveturt: ut, פְּקוֹד פָּקוֹד vel פָּקֹד *Viſitare.* Exprimuntur etiam eo gerundia, maximè præfixis literis בכלם quas *Bachlam* vocant.

PERSONA eſt ſpecialis terminatio Verbi; eſtque triplex; *Prima*, *Secunda*, *Tertia*, quæ certo genere ferè diſtinguuntur.

Præteriti, tertia pluralis, & prima quælibet, ſunt generis communis.

Tertia maſculina in Præterito præcedit, quia ejus forma eſt ſimpliciſſima, purum thema continens: ut, פָּקַד *Viſitavit ille.* Hinc tertia fœminina in ה : ut,

פָּקְדָה *visitavit illa*, ubi ה repræſentat Pronomen הִיא *illa*, & tertia pluralis in וּ, ut, פָּקְדוּ *viſitarunt.*

Secunda maſc. ſing. in תָּ quaſi ex אַתָּה *Tu*: ut, פָּקַדְתָּ *Viſitaſti tu vir*: fœmin. in תְּ ex אַתְּ: ut, פָּקַדְתְּ *Viſitaſti tu fœmina.* Secunda pluralis maſc. in תֶּם ex אַתֶּם *Vos*: ut, פְּקַדְתֶּם *Viſitaſtis vos viri*: fœmin. in תֶּן ex אַתֶּן *Vos fœminæ*: ut, פְּקַדְתֶּן *Viſitaſtis vos fœminæ.*

Prima ſingul. in תִּי ex אֲנִי *Ego*, litera ת per epentheſin adſcita, aut uſurpata loco נ, ne fieret confuſio hujus ſyllabæ formativæ cum Pronomine inſeparabili נִי: ut, פָּקַדְתִּי *Viſitavi*: Pluralis in נוּ ex אֲנַחְנוּ *Nos*: ut, פָּקַדְנוּ *Viſitavimus nos.*

Imperativus ſola ſecunda conſtat, genere & numero diſtincta: ut, פְּקֹד vel פְּקֹד *Viſita tu vir.* Inde pluralis maſculina in Shurek, פִּקְדוּ *Viſitate vos viri.* Fœminina ſingularis in ִי quaſi ex forma Pronominis אַתְּי: ut, פִּקְדִי *Viſita tu fœmina.* Pluralis fœmin. in נָה quaſi ex אַתֶּנָה *Vos fœm.* ut, פְּקֹדְנָה *Viſitate vos fœm.*

Futurum formatur à vocibus Imperativi, quibus præponit literas quatuor אתין (vulgò אֵיתָן *Ethan* eas vocant, memoriæ cauſa) generum ac perſonarum formativas.

Prima ſingul. אֶפְקֹד *Viſitabo*, ex א quod ex אֲנִי *Ego*: Pluralis, נִפְקֹד *Viſitabimus*, ex נ quod ex אֲנַחְנוּ *Nos.*

Secunda ſing. maſc. תִּפְקֹד *Viſitabis*, ex ת quod ex אַתָּה *Tu*: ſic plural. תִּפְקְדוּ *Viſitabitis* Secunda ſing. fœm. תִּפְקְדִי *Viſitabis tu fœm.* ex ת quod ex אַתְּ: aut ת eſt utriuſque ſecundæ index, & genus per י indicatur, ut in Imperativo. Secunda plur. fœm. תִּפְקֹדְנָה *Viſitabitis vos.* ut in Imp.

Tertia ſing. maſc. יִפְקֹד *Viſitabit*, ex י vicario הוּ

ex

Prima Conjugatio vulgò appellatur Kàl, i. e. *Levis*, quòd ſit forma ſ
quoq; in formâ tertiæ perſonæ Præteriti ſing. (in quâ & cæteræ Con
atim utraque Participia ſua ſortiuntur nomina Poël & Pâûl, qui
lent, ſumptâ denominatione à potiori parte, quòd ſc. pleraque Verba
Binjan, i.e. *Structura*, in Plurali Binjanim, *Structuræ* ſeu *Conjugationes*,
libus certas quaſdam Literas ſive Notas Characteriſticas quibus ſingu
aliqua agẽdi aut patiẽdi diverſitas ſignificatur. Et harũ Analogiã Verb

Paradigma Conjugationum, M

7. הִתְפַּעֵל Hithpaël.	6. הָפְעַל Hoph'ál	5. הִפְעִיל Hiph'il	4. פֻּעַל Puàl.	3. פִּעֵל Piél.
הִתְפַּקֵּד *Viſitavit ſeipſum.*	הָפְקַד *Præfectus eſt ad viſitandum.*	הִפְקִיד *Præfecit ad viſitandum.*	פֻּקַּד *Diligenter viſitatus eſt.*	פִּקֵּד *Diligenter viſitavit.*
מִתְפַּקֵּד *Viſitans ſe ipſum.*	מֻפְקָד *Præfectus ad viſitandum.*	מַפְקִיד *Præficiens ad viſitandum.*	מְפֻקָּד *Diligenter viſitatus.*	מְפַקֵּד *Diligenter viſitans.*
Caret.	מֻפְקָד *Præfectus ad viſitandum.*	*Caret.*	מְפֻקָּד *Diligenter viſitatus.*	*Caret.*
הִתְפַּקֵּד *Viſitare ſeipſum.*	הֻפְקָד *Præfici ad viſitandum.*	הַפְקִיד vel הַפְקֵד *Præficere ad viſitandum.*	פֻּקֹּד *Diligenter viſitari.*	פַּקֵּד *Diligenter viſitare.*
הִתְפַּקֵּד *Viſita teipſum.*	*Caret.*	הַפְקִיד vel הַפְקֵד *Præfice ad viſitandum.*	*Caret.*	פַּקֵּד *Diligenter viſita.*
אֶתְפַּקֵּד *Viſitabo meipſum.*	אֻפְקָד *Præficiar ad viſitandum.*	אַפְקִיד *Præficiam ad viſitandum.*	אֲפֻקַּד *Diligenter viſitabor.*	אֲפַקֵּד *Diligenter viſitabo.*

rma ſimpliciſſima, literis ſervilibus minimè gravata. Vocatur Conjugationes omnes,) Paàl, i.e. *Egit, Operatus eſt.* Et hinc ſpeciil, quibus tamen in genere Verba Activa & Paſſiva denotari ſoerba aliquid *agere* aut *pati* ſignificent. Conjugatio dicitur בִּנְיָן *iones*, quæ quidem formantur à primâ, addendo vocibus Radicaſingulæ à ſe invicèm diſtinguntur; quâ item Formæ diverſitate, Verba Perfecta omnia, & quodãmodo etiã Imperfecta, imitãtur.

, Modorum, ac Temporum.

3. פָּעֵל iél.	2. נִפְעַל Niph'ál.	1. seu קַל פָּעַל Kal, ſeu Paàl.	Nomina Conjugationum.	Nomina Modorum ac Temporum.
פָּקַד enter avit.	נִפְקַד *Viſitatus eſt.*	פָּקַד *Viſitavit.*		עָבַר Avàr, i.e. *Præteritum*: eſtque unicum; quod tamen reliquas Præteriti Species includit.
מְפַ enter ns.	נִפְקָד *Viſitatus.*	פּוֹקֵד *Viſitans.*		בֵּינוֹנִי Benoni, i.e. *Intermedium*, ſc. reſpectu ſignif. inter Nomen & Verbum. Vocatur quoq; פּוֹעֵל Poèl, i. e. *Agens, operans*: eſt ſc. Particip. Præſens ſeu Activum.
et.	*Caret.*	פָּקוּד *Viſitatus.*		פָּעוּל Paûl, i. e. *Actum, operatum*: eſt ſc. Particip. Præteritũ ſeu Paſſivum.
enter e.	הִפָּקֵד *Viſitari.*	פָּקֹד vel פְּקֹד *Viſitare.*		מְקוֹר Makôr, i. e. *Fons*: eſt ſc. Infinitivus.
enter	הִפָּקֵד *Viſitare.*	פְּקוֹד vel פָּקוֹד פְּקֹד *Viſita.*		צַוּי Tſivvûi, i. e. *Imperativus.*
nter 0.	אֶפָּקֵד *Viſitabor*	אֶפְקוֹד vel אֶפְקֹד *Viſitabo.*		עָתִיד Athîd, i. e. *Futurum.*

ex הוּא *Ille*: plur. יִפְקְדוּ *visitabant illi*: tertia fœm. singul. תִּפְקֹד *visitabit illa*, ex ת vicario הוּא ex הִיא *illa*. Forma cum secunda singulari masc. eadem, sed formatio diversa, ac appositum Nomen masc. vel fœm. semper personas distinguit. Tertia fœm. plur. תִּפְקֹדְנָה *visitabunt illæ*. Sic secunda & tertia pluralis fœminiæ eadem voce exprimuntur, ob diversum formationis principium: nam syllaba formativa נָה hic potest esse ex הֵנָּה *istæ*, vel ex אַתֶּנָּה *vos*.

ו Vau cum Scheva præterito præfixum illud sæpe in Futurum; & cum Pathach sequente Dagesh, Futurum in Præteritum convertit.

Præteriti & Futuri voces in ו & י finitæ crebrò accipiunt ן paragogicum: ut, יָדְעוּן *cognoverunt*, &c. Secunda sing. masc. Præteriti & Imperativi, ac prima persona Futuri utriusque numeri, item Infinitivus, amant ה paragogicum præcedente Kametz: ut, פָּקַדְתָּה *visitasti*, &c.

Hæc generalis Personarum & Temporum formatio, ad singulas Verborum species & conjugationes deinceps applicanda.

CAP. XIII.

De Conjugationibus Verborum, & earum prima Kal & Niphal.

FLexio Verbi secundum tempora & personas dicitur *Conjugatio*: estque quadruplex, quarum tres priores duplicem habent formam, Activam & Passivam. Quarta, simplex & uniformis est. Intransitiva autem Verbi formam passivam non admittunt.

Futurum.	Sing.	Futurum.	Sing.
fæm.	*maſc.*	*fæm.*	*maſc.*
com.	אֶפְקֹד 1.	*com.* אֶפְקַד *vel*	אֶפְקוֹד 1.
תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד 2.	אֶפְקְדִי	תִּפְקוֹד 2.
תִּפְקֹד	יִפְקֹד 3.	תִּפְקֹד	יִפְקוֹד 3.
Plural.		Plural.	
	נִפְקֹד 1.	*com.*	נִפְקוֹד 1.
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ 2.	תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ 2.
	יִפְקְדוּ 3.		יִפְקְדוּ 3.

Notæ ad Kal.

Præteritum. פָּקַד *Deſinunt etiam in Tzere & in Cholem. Illa imitantur formam communem* פָּקַד: *ut*, חָפֵץ חָפְצָה voluit, חָפַצְתָּ voluiſti. *Cholem manet, præterquam in tertiis perſonis: ut*, יָכוֹל יָכְלָה, Potuit, יָכוֹלְתָּ potuiſti. פָּקַדְתָּ) *Cum* ה *paragogico*, בָּגַדְתָּה Prævaricatus es, *Mal.* 2. 14. *Quæ in* ת *deſinunt, illud ante aliud* ת *ſemper abjiciunt, ſubſtituto dageſh: ut*, כָּרַת ſuccidit, כָּרַתְתָּ ſuccidiſti. *Sic & Verbum* נָתַן *ante* ת, *ultimum* נ *abjicit: ut*, נָתַתָּ dediſti, נְתַתֶּם dediſtis: פָּקַדְתָּ) *Sub tertia gutturali* ח *vel* ע, *pro priori Scheva eſt Pathach: ut*, לָקַחְתָּ Accepiſti, 1. *Reg.* 14. 3. פָּקַדְנוּ) *Tertia radicalis* נ *ante aliud* נ *abjicitur, & per Dageſh compenſatur: ut*, נָתַנּוּ dedimus, *pro* נָתַנְנוּ.

Participium. פֹּקֵד) *Sæpiuſcule reperitur cum* י *paragogico: ut*, אֹסְרִי Ligans, *Gen.* 49. 11. פּוֹקְדָה) *Fœmininum in* ת *uſitatius eſt: ut*, נֹפֶלֶת Cadens, *Gen.* 15. 12. בֹּרַחַת Fugiens, *Gen.* 16. 8. *Eſt & alia forma Participii uſitata* אֹבֵל אֲבֵלִים Lugens, *&c.*

Infinitum. פָּקוֹד) *Cum* ה *paragogico, Cholem muta-*

Prima conjugatio in forma activa dicitur vulgo קַל *Kal*; in forma passiva נִפְעַל *Niphal*.

Præter. Kal.

Sing.

fœm.	*masc.*	
פָּקְדָה	פָּקַד	3
פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	2
com.	פָּקַדְתִּי	1.

Plural.

com.		
פָּקְדוּ		3.
פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּם	2.
com.	פָּקַדְנוּ	1.

Partic. præf. Benoni.

plur.	*sing.*	
פְּקֻדִים	פָּקֻד	*m.*
פְּקֻדוֹת	*vel* פְּקוּדָה	*f.*
	פָּקוּד	

Partic. præter. Pahul.

plur.	*sing.*	
פְּקוּדִים	פָּקוּד	*m.*
פְּקוּדוֹת	פְּקוּדָה	*f.*

Infinitivus.

פָּקוֹד *vel* פְּקוֹד פָּקֹד

Imperativus.

plur.	*sing.*	
פָּקְדוּ	פָּקֹד פְּקֹד *vel* פְּקוֹד	*m.*
פְּקֹדְנָה	פִּקְדִי	*f.*

Præter. Niphal.

Sing.

fœm.	*masc.*	
נִפְקְדָה	נִפְקַד	3
נִפְקַדְתְּ	נִפְקַדְתָּ	2
com.	נִפְקַדְתִּי	1

Plural.

com.		
נִפְקְדוּ		3
נִפְקַדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּם	2.
com.	נִפְקַדְנוּ	1.

Partic. præsens.

plur.	*sing.*	
נִפְקָדִים	נִפְקָד	*m.*
נִפְקָדוֹת	*vel* נִפְקֶדֶת	*f.*
	נִפְקֶדֶת	

Infinitivus.

הִפָּקֵד

Imperativus.

plur.	*sing.*	
הִפָּקְדוּ	הִפָּקֵד	*m.*
הִפָּקֹדְנָה	הִפָּקְדִי	*f.*

Futu-

Futuro. Et omnino Characteriſtica Temporis excludit characteriſticam conjugationis Pauca quædam Characteriſticum Nun ſervant, ac deſinunt in Cholem ex forma Kal: ut, נִבְסַף Deſiderando, *Gen.* 31. 20.

Imper. הִפָּקֵד) *Prima gutturali, ſub* ה *eſt Tzere ad compenſationem ejecti Dageſh: ut,* הֵאָסֵף Aggregari, *Deut.* 32. 50 *Sic in futuro.*

Futurum תִּפָּקֵדְנָה) *Pro Tzere ſæpius eſt Pathach: ut,* תֵּאָכַלְנָה Comedentur, *Jer.* 24 2.

CHAP. XIV.

De Conjugatione ſecunda Pihel, & ejus paſſiva Pyhal.

COnjugatio ſecunda eſt, cujus Character eſt Dageſh forte in ſecunda radicali, & in activa forma dicitur *Pihel*, in paſſiva *Pyhal*, quam vocalis Kibbutz potiſſimùm ab activa diſcernit. Dageſh tamen ex litera Schevata non rarò excidit: aliàs per vocalem longam fere compenſatur, quandoque non.

Præter. Pyhal. *Sing.*			Præter. Pihel. *Sing.*		
fœm.	*maſc.*		*fœm.*	*maſc.*	
פֻּקְדָה	פֻּקַד	3.	פִּקְּדָה	פִּקֵּד	3.
פֻּקַדְתְּ	פֻּקַדְתָּ	2.	פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתָּ	2.
com.	פֻּקַדְתִּי	1.	*com.*	פִּקַּדְתִּי	1.
Plur.			*Plur.*		
com.	פֻּקְדוּ	3.	*com.*	פִּקְּדוּ	3.
פֻּקַדְתֶּן	פֻּקַדְתֶּם	2.	פִּקַּדְתֶּן	פִּקַּדְתֶּם	2.
com.	פֻּקַדְנוּ	1.	*com.*	פִּקַּדְנוּ	1.

Partic.

tur in Kametz-chatuph, & transfertur ad primam radicalem; & hujus Scheva ad secundam; ut, לְמַשְׁחָה Ad ungendum, *Exod.* 29. 29. *Ex Terminatione Pathach id mutatur in Scheva, unde præcedens Scheva transit in Chirek:* לְרִבְעָה. Ad ineundum, *Lev.* 20. 16.

Imperat. פְּקוֹד) *Cum* ה *paragogico, ut in Infinitivo:* שִׁמְרָה Custodi, *Psal.* 25. 20. שִׁכְבָה Concumbe, *Gen.* 39. 12 פִּקְדוּ פִּקְדוּ) *Cholem ex singulari masc. corripitur in Scheva, quod literæ* ק *subjicitur, inde prius Scheva transit in Chirek.*

Futurum אֶשְׁמוֹר) *Literæ formativæ proprie cum Scheva notantur, id autem propter sequens Scheva, convertitur in Chirek, & sub gutturali* א *in Sægol, juxta communem doctrinam cap.* 4. *propositam.* [illegible] *paragogico Cholem & Pathach mutantur in Scheva:* ut, אֶשְׁמְרָה Custodiam. *Psal.* 39. 2. *Sic in prima plurali. Syncopæ est in* תִּשְׁכְּנָה Habitabunt, *Ezech.* 17. 23. *ut in Præterito plurali.*

Ex incipientibus ab א, *quædam habent illud quiescens in Cholem, expresse vel occulte, ac sæpe præterea in Tzere desinunt:* ut, אֹכַל תֹּאכַל Comedam, comedes: תִּקַּח recipies, *Psal.* 104. 29. *Hoc Tzere corripitur in Sægol, si accentus ad penultimam sit retractus, ut supra cap.* 5. *dictum:* ut, וַיֹּאמֶר & dixit, *Gen.* 1. 6. *Hæc verba vulgò* Quiescentia Pe Aleph, *id est, prima radicali* א *appellantur. Sed specialem, non generalem habent anomaliam.*

Ad Niphal.

Infinitivus הִפָּקֵד) *Propria hic & in Imperativo est formativa litera* ה, *cujus causa characteristica conjugationis abjicitur, ne duæ formativæ concurrant. Idem fit in Fu-*

bis quadratis; מְבַרְבֵּר *Saltans*, 2. Sam. 6. 14. מְבַלְכֵּל *Sustinens*, Malach. 3. 2.

Infinit. פָּקֹד) *ablato accentu corripitur Tzere in Sægol. ut*, וְדַבֵּר־אָוֶן & loqui vanitatem, *Jesa.* 58. 9. *Cum* ה *paragogico, mutatur Tzere in Scheva: ut*, זַמְּרָה psallere, *Psal.* 147. 1. *Ejecto Dagesh*, הָרֵס destruendo, *Exod.* 24. 23. *Sic in Imperativo & Futuro.*

Ad Pyhal.

Præter. פֻּקַּד) *ejecto Dagesh, propter gutturalem vel Resh, loco Kybbutz est Cholem*: ut, הֹרַג occisus fuit, *Jesa.* 27. 7. *Verbum quatuor literarum*, אֻמְלַל elanguit, *Hos.* 4. 3.

Partic. præsens.) *Rarissime usurpatur.*

Partic. præter.) *ejecto Dagesh*, מְבֹרָךְ Benedictum, *Psal.* 113. 2. *Sic in Futuro.*

CAP. XV.

De *Conjugatione Hiphil & ejus Passiva Hophal.*

TErtia Conjugatio est, cujus Character est litera ה themati in utraque forma præfixa, in activa forma cum Chirek, & dicitur *Hiphil*: ut, הִפְקִיד *Visitare fecit*, id est, *Præfecit*, *Præposuit ad visitandum alios*: in passiva forma cum Kametzchatuph, & dicitur *Hophal*: ut, הָפְקַד *visitatus fuit.* Significatio in forma activa est vel intensior, ex activis superiorum conjugationum nata, vel simplex, à Verbis neutris deducta. Chirek longum hic sæpe defective scribitur ' abjecto.

Præ-

Partic. præſens Ben.

plur.	*ſing.*	
פְּקֻדִים	פָּקֵד	*m.*
פְּקֻדוֹת	פְּקֻדָה	*f.*

Partic. præt. Pahul.

מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּד	*m.*
מְפֻקָּדוֹת / מְפֻקְּדוֹת	מְפֻקָּדָה vel מְפֻקְּדָה	*f.*

Infinit.

פְּקוֹר

Imperat. caret.

Futurum.

Sing.

fœm.	*maſc.*	
com.	אֶפְקֹד	1.
תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3.

Plur.

com.		
	נִפְקֹד	1.
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	2.
	יִפְקְדוּ	3

Partic. præſens Ben.

plur.	*ſing.*	
מְפַקְּדִים	מְפַקֵּד	*m.*
מְפַקְּדוֹת / מְפַקְּדוֹת	מְפַקֶּדֶת vel מְפַקְּדָה	*f.*

Infinit.

פַּקֵּד

Imperat.

plur.	*ſing.*	
פִּקְדוּ	פַּקֵּד	*m.*
פִּקְדְנָה	פִּקְדִי	*f.*

Futurum.

Sing.

fœm.	*maſc.*	
com.	אֲפַקֵּד	1.
תְּפַקְּדִי	תְּפַקֵּד	2.
תְּפַקֵּד	יְפַקֵּד	3.

Plur.

com.		
	נְפַקֵּד	1.
תְּפַקֵּדְנָה	תְּפַקְּדוּ	2.
	יְפַקְּדוּ	3.

Notæ ad Pibel.

Præter. פִּקֵּד) *Et in Pathach* אִבֵּד perdidit, 2. *Reg.* 21. 3. *Dageſh excidens per Tzere fere compenſatur: ut,* בֵּרֵךְ Benedixit. *Ad hanc conjugationem etiam pertinent Verba quædam quatuor literarum: ut,* קִלְקֵל terſit, *Ezech.* 21. 21. קִלְקַלְתָּ. *Quædam item pauca, quæ loco Dageſh habent Cholem: ut,* זוֹרֵם, לוֹשֵׁט, שׁוֹפֵט, שׁוֹרֵשׁ *Tria ſæpius in Sægol deſinunt,* דִּבֵּר, כִּבֵּס, כִּפֵּר.

Partic. מְפַקֵּד) *excidente Dageſh, loco Pathach eſt Kametz: ut,* מְבָרֵךְ benedicens, *Proverb.* 27. 14. *Ex verbis*

Notæ ad Hiphil.

Præter. הִפְקִיד) *Prima gutturali,* ה *eſt cum Sægol: ut,* הֶאֱמִין Credidit, הֶעְלִים Abſcondit. הִפְקַדְתָּ) *Tertia radicalis* ת *ſyncopen patitur; ut,* הִשְׁבַּתָּ Ceſſare feciſti, *pro* הִשְׁאַבְתָּ. *Vide ſupra ad præt. Kal.*

Partic. מַפְקִיד ה *characteriſticum conjugationis elidi-tur per characteriſticam temporis, ut ſupra ad Infinitivum Niphal; ut,* מַפְקִיד *pro* מְהַפְקִיד. *Item in Futuro.*

Infin. הַפְקִיד) ה *cum Pathach ad differentiam præteriti. Terminatio Chirek rarior; frequens in Tzere. At cum ſervilibus* בלמ, *ſemper eſt in Chirek.*

Imper. הַפְקֵד) *Cum* ה *paragogico ſemper eſt Chirek in penultima: ut,* הַפְקִידָה.

Futurum אַפְקִיד) *Et in Tzere, ut in Inf. & Imp. Ex incipientibus ab* א, *pauca quædam illud amittunt: ut,* אָזִין *pro* אַאֲזִין Auſcultabo, אֹסִיף Colligam, *pro* אַאֲסִיף: *ſic* יָהֵל Tentorium figet, *Jeſ.* 13. 20, *pro* יַאֲהִיל.

Ad Hophal.

Præter. הָפְקַד) *Forma paſſiva per Kametz-chatuph potiſſimum ab activa diſcernitur. Euphoniæ tamen cauſa ſæpe pro eo eſt Kibbutz: ut,* הָשְׁלַךְ Projectus fuit. *Prima gutturalis habet Chateph-kametz loco Scheva: ut,* הָחְרְבָה Vaſtata eſt, *Ezech.* 26. 2. *& ſic in aliis temporibus.*

CAP. XVI. *De Conjugatione Hithpahel.*

COnjugatio quarta eſt, cujus character eſt ſyllaba הִתְ themati præfixa. Thema autem ipſum effertur cum Pathach & Tzere, & habet Dageſh in media radicali, quaſi ex Infinito Pihel deductum: ut, הִתְפַּקֵּד *Seipſum præfecit ad viſitandum vel recenſendum, Recenſitus fuit.* Dageſh hic ſe habet ut in pihel, Significatio cõmuniter eſt reciproca: quandoq; frequentitiva: ut, הִתְהַלֵּךְ *Iravit.*

Quæ-

Præter. Hophal.

	fœm. *Sing.*	*masc.*
3.	הָפְקְדָה	הָפְקַד
2.	הָפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתָּ
1.	הָפְקַדְתִּי	

Plur.

3.	הָפְקְדוּ	
2.	הָפְקַדְתֶּם	הָפְקַדְתֶּן
1.	הָפְקַדְנוּ	

Part. Præt. sive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּד	*m.*
מְפֻקָּדוֹת *vel* מְפֻקָּדֹת	מְפֻקָּדָה *vel* מְפֻקֶּדֶת	*f.*

Infinit.

הָפְקֵד

Imper. caret.

Futurum.

Sing.

com.	
אֶפָּקֵד	1.
תִּפָּקֵד	2.
תִּפָּקְדִי	
יִפָּקֵד	3.

Plur.

נִפָּקֵד	1.
תִּפָּקְדוּ	2.
יִפָּקְדוּ *vel* תִּפָּקַדְנָה	3.

Præter. Hiphil.

	fœm *Sing.*	*sing.*
3.	הִפְקִידָה	הִפְקִיד
2.	הִפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתָּ
1.	הִפְקַדְתִּי	

Plur.

3.	הִפְקִידוּ	
2.	הִפְקַדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּן
1.	הִפְקַדְנוּ	

Partic. præsens.

plur.	*sing.*	
מַפְקִידִים	מַפְקִיד	*m.*
מַפְקִידוֹת *vel* מַפְקִדוֹת	מַפְקִידָה *vel* מַפְקִדָה	*f.*

Infinit.

הַפְקִיד *vel* הַפְקֵד

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הַפְקִידוּ	הַפְקֵד	*m.*
הַפְקֵדְנָה	הַפְקִידִי	*f.*

Futurum.

Sing.

com.	
אַפְקִיד	1.
תַּפְקִיד	2.
תַּפְקִידִי	
יַפְקִיד	3.

Plur.

נַפְקִיד	1.
תַּפְקִידוּ	2.
יַפְקִידוּ *vel* תַּפְקֵדְנָה	3.

Imperat.

plur.	*sing.*	
הִתְפַּקְּדוּ	הִתְפַּקֵּד	*m.*
הִתְפַּקֵּדְנָה	הִתְפַּקְּדִי	*f.*

Futurum.

fœm.	*masc.*	
	אֶתְפַּקֵּד	1.
תִּתְפַּקְּדִי	תִּתְפַּקֵּד	2.
תִּתְפַּקֵּד	יִתְפַּקֵּד	3.

Plural.

נִתְפַּקֵּד	1.
תִּתְפַּקְּדוּ	2.
יִתְפַּקְּדוּ	3.
תִּתְפַּקֵּדְנָה	

Notæ.

Præterit. הִתְפַּקֵּד) *Ejecto Dageſh, Pathach mutatur in Kametz;* הִתְבָּרֵךְ Benedicat ſibi, Deut. 29. 19. *Sæpe & in Pathach deſinunt:* ut, הִתְחַזֵּק Roboravit ſe, 2. Paralip. 13. 7. *Formam ex Niphal & Hithpahel mixtam habet* וְנִכַּפֶּר Expiabitur, Deut. 21. 8. הִתְפַּקְּדוּ) *Hinc ſunt ex Verbis quatuor literarum,* הִתְמַהְמְהוּ Cunctantur, הִתְגּוֹלָלוּ Devolvunt ſe.

Particip. מִתְפַּקֵּד) *Cum literæ* ר *ſyncopa,* מִטַּהֵר Mundans ſe, Levit. 14. 7. *pro* מִתְטַהֵר. *Ex Verbis quatuor literarum,* מִתְמַהְמֵהַּ, Cunctans, 2. Sam. 15. 28.

Infinit. הִתְפַּקֵּד) *Dageſh excidente,* לְהִתְפָּאֵר Ad gloriandum, Jeſa. 60. 21.

Imperat. הִתְפַּקֵּד) *Et in Pathach, ut in Præterito,* הִתְחַזֵּק Robora te, 1. Reg. 20. 22.

Futurum אֶתְפַּקֵּד) *Et in Pathach aliquando, ut in Imperat. Cum* ה *paragogico,* אֶתְהַלְּכָה Ambulabo, Pſal. 119. 45. *ut in Infinito Pihel. Cum metatheſi literæ Thau,*

quædam in Kal inusitata, hic simplicem הִתְ Kal significationem obtinent: ut, הִתְחַנֵּן *Supplicavit.*

Syllabæ characteristicæ accidit *Syncopa* vel *Metathesis.*

Syncopa, cùm vel litera ה, vel litera ת excidit. ה in Participio & Futuro, propter accedentes formativas istorum Temporum: ut, מִתְפַּקֵּד pro מִתְהַפְקֵד. Litera ת, quando ea euphoniæ causa in primam radicalem contrahitur per Dagesh: ut, הִטַּהֲרוּ pro הִתְטַהֲרוּ.

Metathesis fit literæ ת, quando prima radicalis est זסצש: tum enim illis postponitur, ac præterea post ז mutatur in ד, & post צ in ט: ut, הִשְׁתַּבַּח *Laudavit se,* הִצְטַדֵּק *Justificavit se,* הִזְדַּמֵּן *Præparavit se.*

Præteritum.

fœm.	*masc.*	
הִתְפַּקְּדָה	הִתְפַּקֵּד	3.
הִתְפַּקַּדְתְּ	הִתְפַּקַּדְתָּ	2.
	הִתְפַּקַּדְתִּי	1.

Plural.

	הִתְפַּקְּדוּ	3.
הִתְפַּקַּדְתֶּן	הִתְפַּקַּדְתֶּם	2.
	הִתְפַּקַּדְנוּ	1.

Participium.

plur.	*sing.*	
מִתְפַּקְּדִים	מִתְפַּקֵּד	*m.*
מִתְפַּקְּדוֹת } *vel*	מִתְפַּקֶּדֶת	*m.*
	מִתְפַּקֶּדֶת	*f.*

Infinit.

הִתְפַּקֵּד

Imperat.

Partic. præſ. Benoni.

Plur.	*Sing.*	
נֹגְשִׁים	נֹגֵשׁ	*m.*
נֹגְשׂוֹת	נֹגֶשֶׂת *vel* נֹגֶשֶׂת	*f.*

Infinit.

הַנְגֵּשׁ

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הַנְגְּשׁוּ	הַנְגֵּשׁ	*m.*
הַנְגֵּשְׁנָה	הַנְגִּישִׁי	*f.*

Futurum.

com. *Sing.*		
אַנְגִּשׁ	1	
תַּנְגִּשׁ	2	
תַּנְגִּשִׁי		
יַנְגֵּשׁ	3	
Plur.		
נַנְגִּשׁ	1	
תַּנְגְּשׁוּ	2	
תַּנְגֵּשְׁנָה		
יַנְגְּשׁוּ	3	

Partic. præ

Plur.	*Sing.*	
נוֹגְשִׁים	נוֹגֵשׁ	*m.*
נוֹגְשׂוֹת	נוֹגֶשֶׂת *vel* נוֹגֶשֶׂת	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
נְגוּשִׁים	נָגוּשׁ	*m.*
נְגוּשׁוֹת	נְגוּשָׁה	*f.*

Infinit.

נָגְשׁ

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
גְּשׁוּ	גְּשׁ	*m.*
גִּשְׁנָה	גִּשִׁי	*f.*

Futurum.

fœm. *Sing:*		*maſc.*
אֶגַּשׁ	1	
תִּגְּשִׁי	2	תִּגַּשׁ
תִּגַּשׁ		
יִגְּשִׁי	3	יִגַּשׁ
Plur.		
נִגַּשׁ	1	
תִּגַּשְׁנָה	2	תִּגְּשׁוּ
יִגַּשְׁנָה	3	יִגְּשׁוּ

Notæ ad Kal.

Infinit. נָגְשׁ) *Prima radic. hic & in Imper. abjicitur, ſine compenſatione per Dageſh forte, cum vox ab initio non creſcat, ut Dageſh audiri poſſit.* ת *in fine quaſi formativum eſt, ut & in aliis Verbis, ſicut in ſequentibus videbitur. Propter gutturalem eſt duplex Pathach: ut,* לַפַּחַת Ad ſufflandum, *Ezech. 22. 20. à* נָפַח. *Sic à* לָקַח *dicitur* קָחַת *acci-*

Thau, אֶשְׁתַּמֵּר Cavebo mihi, *Pſal.* 18. 24.

CAP. XVII.

De Defectivis prima radicali נ, *& prima ipſorum Conjugatione* Kal *&* Niphal.

EXplicata eſt Conjugationum analogia: anomalia ſequitur, cujus genera duo ſunt: unum literæ deficientis, unde *Verba Defectiva*; alterum literæ quieſcentis; unde *Quieſcentia* appellantur.

Defectiva ſunt, quæ literam deficientem per Dageſh forte, quando id forma vocis patitur, compenſant: ſuntque duorum generum. *Primum*, Verborum à litera נ incipientium, quæ literam נ deficientem, cum vox ab initio creſcit, per Dageſh forte compenſant. Hinc *Defectiva Pe Nun*, vulgò appellantur, & paradigma habent נָגַשׁ *Acceſſit.* Unicum verbum לָקַח *accepit*, horum anomaliam imitatur. Vulgò etiam ponitur genus Verborum *Defectivorum Pe Jod*, quæ vide infra cap. 23. Porro præteritum & utrumque Partic. in *Kal*, item Infin. Imp. & Futurum *Niphal* regulariter flectuntur.

Præter.	Niphal		Præter.	Kal.	
fœm.	*maſc.*		*fœm.*	*maſc.*	
נִגַּשָׁה	נִגַּשׁ	3.	נָגְשָׁה	נָגַשׁ	3.
נִגַּשְׁתְּ	נִגַּשְׁתָּ	2.	נָגַשְׁתְּ	נָגַשְׁתָּ	2.
com.	נִגַּשְׁתִּי	1.	*com.*	נָגַשְׁתִּי	1.
Plur.			*Plur.*		
com.	נִגַּשׁוּ	3.	*com.*	נָגְשׁוּ	3.
נִגַּשְׁתֶּן	נִגַּשְׁתֶּם	2.	נָגַשְׁתֶּן	נָגַשְׁתֶּם	2.
com.	נִגַּשְׁנוּ	1.	*com.*	נָגַשְׁנוּ	1.

Partic.

Præter. Hophal.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	הָגְּשָׁה	הָגַּשׁ	3
	הָגַּשְׁתְּ	הָגַּשְׁתָּ	2
	com:	הָגַּשְׁתִּי	1
	Plur.		
	com.	הָגְּשׁוּ	3
	הָגַּשְׁתֶּן	הָגַּשְׁתֶּם	2
	com.	הָגַּשְׁנוּ	1

Partic. præter.

plur.	*sing.*	
מָגְּשִׁים	מָגַּשׁ	*m.*
מָגְּשׁוֹת	מָגְּשָׁה	*f.*

Infinit.

הָגַּשׁ

Imperat. caret.

Futurum.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	com.	אָגַּשׁ	1
	תָּגְּשִׁי	תָּגַּשׁ	2
	תָּגַּשׁ	יָגַּשׁ	3
	Plural.		
	com.	נָגַּשׁ	1
תָּגְּשֹׁנָה		תָּגְּשׁוּ	2
		יָגְּשׁוּ	3

Præter. Hiphil.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	הִגִּישָׁה	הִגִּישׁ	3
	הִגַּשְׁתְּ	הִגַּשְׁתָּ	2
	com.	הִגַּשְׁתִּי	1
	Plur.		
	com.	הִגִּישׁוּ	3
	הִגַּשְׁתֶּן	הִגַּשְׁתֶּם	2
	com.	הִגַּשְׁנוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
מַגִּישִׁים	מַגִּישׁ	*m.*
מַגִּישׁוֹת *v.* מַגְּשָׁה		*f.*

Infinitivus.

הַגִּישׁ *vel* הַגֵּשׁ

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
הַגִּישׁוּ	הַגֵּשׁ	*m.*
הַגֵּשְׁנָה	הַגִּישִׁי	*f.*

Futurum.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	com.	אַגִּישׁ	1
	תַּגִּישִׁי	תַּגִּישׁ	2
	תַּגִּישׁ	יַגִּישׁ	3
	Plural.		
	com.	נַגִּישׁ	1
תַּגֵּשְׁנָה		תַּגִּישׁוּ	2
		יַגִּישׁוּ	3

Notæ ad Hiphil.

Particip. מַגִּישָׁה) *In* ת, מַגֶּשֶׁת Assequuta, *Lev.* 14. 21

Accipere. *At à* נָתַן *contracte & speciali anomalia dicitur* תֵּת Dare, pro תְּנָה: *quandoque tamen etiam regulariter,* נְתוֹן: *ut & ali as. Pleraq; tamen Verba hic analoga sunt.*

Imperat. גַּשׁ) *Cum* ה *paragogico,* גְּשָׁה Accede, *Gen.* 27. 21. *A* לָקַח *est* קַח, *& perfectè* לְקַח Accipe: *à* נָתַן *est* תֵּן *&* תְּנָה Da, *Gen.* 30. 26. *cum* ה *paragogico.*

Futurum אֶגַּשׁ) *Terminatio Cholem hic etiam usitata est: ut,* יְבוֹל Marcescet, *Psal.* 1. 3. *Cum* ה *paragogico* אֶצְרָה Custodiam, *Psal.* 119. 115. *A* לָקַח *est,* אֶקַּח Accipiam. *A* נָתַן *dicitur* אֶתֵּן Dabo.

Ad Niphal.

Præterit. נִגַּשׁ) *Dagesh ex gutturali fere sine compensatione excidit: ut,* נִחַם Consolationem cepit, 2 *Sam.* 13. 39. *A* לָקַח *hic regulariter dicitur* נִלְקַח Capta est, 1 *Sam.* 4. 22. *Prima radicalis etiam quandoque manet.*

Particip. נִגָּשׁ) *In* ת, נִתָּכַת Effusa est, *Jer.* 7. 20. נִדָּחַת Depulsa, *Ezech.* 34. 4.

Infinit. הִנָּגֵשׁ) *Unum ab analogia excipitur,* נִגּוֹף Cædendo, *Jud.* 20. 39. *cui simile, quod supra cap.* 13. *ad Infinit. Niphal notatum est.*

Porro formæ Pihel, Pyhal, *&* Hithpahel, *analogæ sunt, unde specialem doctrinam hic non requirunt. Nam in* Pihel *est* נִגֵּשׁ, *in* Pyhal נֻגַּשׁ, *in* Hithpahel הִתְנַגֵּשׁ, *quæ juxta paradigma* פָּקַד *regulariter flectuntur.*

CAP. XVIII.

De Conjugatione Hiphil *& ejus forma passiva* Hophal.

ANomalia utriusque formæ est in prima radicali deficiente, & per Dagesh compensata.

Præ-

Partic. præſ.

Plur.	Sing.
נְסַבִּים	נָסֹב m.
נְסַבּוֹת	נְסַבָּה f.

Infinit.

הִסָּבֵב

Imperat.

Plur.	Sing.
הִסַּבּוּ	הִסַּב m.
הִסַּבֶּינָה	הִסַּבִּי f.

Futurum.

fœm. Sing.	maſc.
com.	
אֶסַּב	1
תִּסַּב	2
תִּסַּבִּי	
יִסַּב	3
Plur.	
נִסַּב	1
תִּסַּבּוּ	2
תִּסַּבֶּינָה	
יִסַּבּוּ	3

Participium utrumque analogum eſt: ut, סַבָּב, סָבוּב.

Infinit.

סוֹב

Imperat.

Plur.	Sing.
סֹבּוּ	סוֹב m.
סֻבֶּינָה	סוֹבִי f.

Futurum.

fœm. Sing.	maſc.
com.	
אָסוֹב	1
תָּסוֹב	2
תָּסֹבִּי	
יָסוֹב	3
Plur.	
נָסוֹב	1
com.	
תָּסֹבּוּ	2
תָּסֻבֶּינָה	
יָסֹבּוּ	3

Notæ ad Kal.

Præterit. סַבְּרָ) *Accentus eſt in penultima ob factam contractionem, & ſic in plurali* סַבּוּ. *Sæpius perfecta ſunt.*

Infinit. סוֹב) *Integre* סָבוֹב, *quod legitur Num.* 21. 4. *Accentu ablato, ſive ſequente Makkaph, Cholem corripitur in Kametz-chatuph, ut dictum cap.* 5. *ut,* בָּרְךָ in cantando, *Job.* 38. 7.

Imperat. סֹבּוּ) *Sine Dageſh propter* ר, אֹרּוּ maledicite, *Jud.* 5. 23. *ab* אָרַר. *Quandoque Accentus ad ultimam deſcendit, & tunc Cholem corripitur in Kametz-chatuph: ut,* רָנּוּ cantate, *Jeſa.* 44. 23. *Et ſic in fœminino,* רָנִּי cane, *Zach.* 2. 10.

Imperat. הַגֵּשׁ) *Accedente* ה *paragogico, pro Tzere semper est Chirek: ut,* הַגִּישָׁה admove, *Gen.* 27. 25.

Futurum יַאֲגִישׁ) *Et in Tzere: ut,* יִפֹּל cadere finito, *Esth.* 6. 10. *Si tertia sit gutturalis* ה *vel* ע, *tum crasis fit: ut,* יַסַּע proficisci facit, *Psal.* 78. 26. *pro* יַסִּיעַ.

Ad Hophal.

Pro Kametz-chatuph hic fere semper usurpatur Kibutz.

Participium præsens inusitatum est.

CAP. XIX.

De Defectivis secunda radicali, & prima ipsorum conjugatione Kal *&* Niphal.

ALterum genus Defectivorum, est Verborum secundam radicalem geminantium, quæ per defectum secundæ radicalis in monosyllaba contracta, deficientem per Dagesh forte, cum vox à fine crescit, compensant. Hæc à forma integra vocantur vulgò *Geminantia* sive *Duplicantia Ajin*, id est, secundam radicalem: at à forma defecta, quæ hic consideratur, *Defectiva* dici debent. Paradigma habent סָבַב *Circuivit*, quod contracte sive defecte dicitur סַב.

Præter. Niphal.			Præter. Kal.		
fœm.	*Sing.*	*masc.*	*fœm.*	*Sing.*	*masc.*
נָסַבָּה		נָסַב 3	סַבָּה		סַב 3
נָסַבּוֹת		נָסַבּוֹתָ 2	סַבּוֹת		סַבּוֹתָ 2
com.		נָסַבּוֹתִי 1	*com.*		סַבּוֹתִי 1
	Plur.			*Plur.*	
com.		נָסַבּוּ 3			סַבּוּ 3
נָסַבּוֹתָן		נָסַבּוֹתֶם 2	סַבּוֹתָן		סַבּוֹתֶם 2
com.		נָסַבּוֹנוּ 1	*com.*		סַבּוֹנוּ 1

Partic.

Præter. Pyhal.

fæm.	Sing.	masc.	
סֻבְּבָה		סֻבַּב	3
סֻבַּבְתְּ		סֻבַּבְתָּ	2
&c.		סֻבַּבְתִּי	1

Part. præt. sive Pahul.

מְסֻבָּב

Infinitivus.

סֻבַּב

Imperat. caret.

Futurum.

אֲסֻבַּב

Præter. Pihel.

fæm.	Sing.	masc.	
סִבְּבָה		סִבֵּב	3
סִבַּבְתְּ		סִבַּבְתָּ	2
&c.		סִבַּבְתִּי	1

Partic. Præsens:

מְסַבֵּב	מְסַבְּבִים	
מְסַבֶּבֶת	מְסַבְּבוֹת	

Infinit.

סַבֵּב

Imperativus.

&c. סַבֵּב

Futurum.

&c. אֲסַבֵּב

Notæ.

Quædam primam radicalem geminant, & secundæ ac tertiæ interponunt, גָּלַל *à* גָּלַל, *quorum conjugandi ratio analoga est, ut supra cap.* 14. *ad Præteritum* Pihel *dictum est.*

CAP. XXI.

De Hiphil *&* Hophal *defectivorum secunda.*

ANomalia in principio capitis 19. explicata est.

Præter. Hophal.

fæm.	Sing.	masc.	
הוּסַבָּה		הוּסַב	3
הוּסַבְתְּ		הוּסַבְתָּ	2
com.		הוּסַבְתִּי	1

Præter. Hiphil.

fæm.	Sing.	masc.	
הֵסַבָּה		הֵסֵב	3
הֲסִבּוֹת		הֲסִבּוֹתָ	2
com.		הֲסִבּוֹתִי	1

Futur. אָסוֹב) *Kametz ſub formativis non raro in vocalem brevem & Dageſh reſolvitur: ut,* אֻקַּב Maledicam, *Num.* 23. 8. *Si accentus ad penultimam recedat, tum Cholem ultimæ ſyllabæ corripitur in Kametz-chatuph: ut,* וַיֻּסָּף Et circumivit, *Jud.* 11. 18 *Raro Shurek habent, quia ea terminatio Quieſcentium ſecunda propria eſt: ut,* יְשׁוּר Vaſtabit, *Pſal.* 91. 6.

Ad Niphal:

Præterit. נָסַב) *Characteriſtica* נ *neceſſario cum vocali longa notatur, Chirek enim ſequente Scheva, ut in* נִפְקַד, *habere nequit, quia præponitur voci monoſyllabæ; neque poſt Chirek eſſe poteſt Dageſh, quia fieret confuſio cum Verbis Defectivis prima* נ. *Kametz autem ſub* נ *manet, quando accentus ſuo loco manet, ut in tertiis perſonis; ejus autem ſede mutata, tranſit in Scheva, ut in reliquis perſonis. Porro ante* ח *ſervat communem vocalem Chirek: ut,* נֶחַר Exficcatur, *Pſal.* 69. 8. *Quandoque etiam in Cholem vel Tzere deſinunt, ſed rarius: inde* וְנִגְלוּ Et convolventur, *Jeſ.* 34. 4.

Participium נָסֹב) *Et in Tzere,* נָמֵס & liqueſcens, 1 *Sam.* 15. 9.

Infinit. הָסוֹב) *Et in Tzere,* הָמֵס Liqueſcendo, 2 *Sam.* 17. 10. *Prima gutturali,* הֵחֹל profanari, *Ezech.* 20. 9.

Futurum אֵסַב) *Dageſh ex prima gutturali excidit:* וְאֵחַל Et profanor, *Ezech.* 22. 26. *Sic cum* ה *paragogico* אֶחַתָּה Terrear, *Jer.* 17. 18. *Terminatio Cholem & Tzere hic etiam locum habent.*

CAP. XX.

De Conjugatione Pihel, *&* Pyhal *Defectivorum ſecunda.*

Hic verba plerunque analoga ſunt. At ſæpiſſime Cholem habent ab initio, loco Chirek & Dageſh: ut, סֹבֵב pro סִבֵּב.

Præ-

Particip. מְסֹבֵב) *Ex terminatione Pathach,* מַצֵּל umbram faciens, *Ezech* 31. 3.

Infinit. הָסֹבֵב) ה *cum Kametz ad differentiam Præteriti. Et hic quoque ſæpius eſt terminatio Pathach.*

Futurum אֶסֹּב) *Characteriſticæ ſunt cum vocali longa, eadem ratione, ut ſupra ad Præteritum* Niphal *notatum eſt. Reſolvitur tamen quandoque in vocalem brevem, quod & ſupra ad Futurum* Kal *obſervatum: ut,* וַיָּסֹב & circumduxit, *Exod.* 13. 18. *Accentu ad penultimam retracto, Tzere corripitur in Sægol, ut & in ſuperioribus aliquoties explicatum: ut,* וַיִּגֶל & devolvit, *Gen.* 24. 10

Ad Hophal.

Præter. הוּסַב) *Pro Shurek ſæpe eſt Kibbutz, & id per totam conjugationem.*

Partic. præter.) *Præſens omiſſum eſt, quia inuſitatum. Eſſet autem* הוּסָב.

CAP. XX.

De Conjugatione Hithpahel *Defectivorum ſecunda.*

HÆc ad formam *Pihel* ſimpliciter aſſumit ſyllabam חת. Fit autem in hoc paradigmate metatheſis literæ primæ radicalis & literæ characteriſticæ ת, de qua figura initio cap. 16. dictum.

Præteritum.

הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבָה

&c. הִסְתּוֹבַבְתִּי

Participium.

&c. מִסְתּוֹבֵב

Infinitivus.

הִסְתּוֹבֵב

Impe-

	Plur.	
	הוסַבּוּ	3.
com.	הוסַבּוֹתָן	2.
	הוסַבּוֹתֶם	
com.	הוסַבּוֹנוּ	1.

Partic præter.

plur.	sing.	
מוסַבִּים	מוּסָב	m.
מוסַבּוֹת	מוּסָבָה	f.

Infinit.

הוּסֵב

Imper. caret.

Futurum.

fæm.	Sing.	masc.	
com.	אוּסַב		1.
	תּוּסַבִּי		2.
	תּוּסַב	יוּסַב	3.

Plur.

com.		
נוּסַב		1.
תּוּסַבּוּ		2.
תּוּסַבְנָה	יוּסַבּוּ	3.

	Plur.	
	הֻסַבּוּ	3.
com.	הֻסַבּוֹתֶן	2.
	הֻסַבּוֹתֶם	
com.	הֻסַבּוֹנוּ	1.

Partic præſ.

plur.	sing.	
מְסֻבִּים	מֻסָּב	m.
מְסֻבּוֹת	מֻסֶּבֶת	f.

Infinit.

הָסֵב

Imperat.

plur.	sing.	
הָסֵבּוּ	הָסֵב	m.
הָסֻבִּינָה	הָסֵבִּי	f.

Futurum.

fœm.	Sing.	masc.	
com.	אָסֵב		1.
	תָּסֵבִּי	תָּסֵב	2.
	תָּסֵב	יָסֵב	3.

Plur.

com.		
נָסֵב		1.
תָּסֵבּוּ		2.
תָּסֻבִּינָה	יָסֵבּוּ	3.

Notæ ad Hiphil.

Præter. הֵסֵב) *Characteriſtica* ה *hic, ut & in forma paſſiva, notatur cum vocali longa, eadem ratione, ut* ו *in Conjugatione* Niphal: *Tzere autem ejus manet vel mutatur, ut Kametz ibidem in* Niphal. *Pro ultimo Tzere non rarò eſt Pathach, maxime ante gutturalem,* הֵחֵל, הֵשַׁח, הֵקַל, הֵמַר, הֵסַבּוּ) *Ex terminatione Pathach,* הֵסַבּוּ circumduxerunt, 1 *Sam.* 5. 10.

Par-

non possunt, cum reliqua omnia à Incipientia, ad Quiescentium classem & anomaliam pertineant, ex quibus hæc paucula, ceu specialiter anomala, excipiuntur.

Præter. Niphal.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	נוֹשְׁבָה	נוֹשַׁב	3
	נוֹשַׁבְתְּ	נוֹשַׁבְתָּ	2
	נוֹשַׁבְתִּי		1
	Plural.		
	נוֹשְׁבוּ		3
נוֹשַׁבְתֶּן	נוֹשַׁבְתֶּם		2
	נוֹשַׁבְנוּ		1

Partic. præsens.

plur.	*sing.*	
נוֹשָׁבִים	נוֹשָׁב	*m.*
נוֹשָׁבוֹת	*vel* נוֹשָׁבָה	*f.*
	נוֹשֶׁבֶת	

Infinitivus.

הִוָּשֵׁב

Imperativus.

הִוָּשֵׁב	הִוָּשְׁבוּ
הִוָּשְׁבִי	הִוָּשֵׁבְנָה

Futurum.

fæm.	*Sing*	*masc.*	
	אִוָּשֵׁב		1
	תִּוָּשְׁבִי	תִּוָּשֵׁב	2
	תִּוָּשֵׁב	יִוָּשֵׁב	3

Præter. Kal.

Præteritum & utrumq; Participium analoga sunt.

יָשַׁב	יָשְׁבָה	3
יָשַׁבְתָּ	יָשַׁבְתְּ	2
יָשַׁבְתִּי	&c.	1

Partic. præsens.

יוֹשֵׁב	&c.

Partic. præter.

יָשׁוּב	&c.

Infinit.

שָׁבֹת

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
שְׁבוּ	שֵׁב	*m.*
שֵׁבְנָה	שְׁבִי	*f.*

Futurum.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	com.	אֶשֵׁב	1
	תֵּשְׁבִי	תֵּשֵׁב	2
	תֵּשֵׁב	יֵשֵׁב	3

Plural.

Imperativus.

&c. הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבוּ

Futurum.

אֶסְתּוֹבֵב

&c. תִּסְתּוֹבֵב

Notæ.

Participium) מִתְרוֹנֵן cantillans, *Pſal.* 78. 65.

Infinitum) לְהִתְנוֹלֵל ad volutandum ſe, *Gen* 43. 18. *quæ analoga ſunt, id eſt, ſine metatheſi.*

Futurum) *Aliquando eſt Pathach: ut,* אֶשְׁתּוֹנֵן Acuar, *Pſal.* 73. 21. *Syncopa literæ Thau:* מְשׁוֹמֵם *Eccleſ.* 7. 17.

CAP. XXIII.

De Verbis Quieſcentibus prima radicali ו *& prima ipſorum Conjugatione* Kal *&* Niphal.

EXpoſitum *eſt primum genus anomaliæ in* Defectivis; *alterum ſequitur in* Quieſcentibus.

Quieſcentia Verba ſunt, quæ ex una vel altera litera quieſcente conſtant, unde diverſa in conjugando anomalia exſiſtit: ſuntque *quatuor generum*, pro numero quatuor Quieſcentium literarum.

Primum eſt Verborum à ו incipientium, quæ *Quieſcentia Pe Jod* vulgò appellantur, & paradigma habent יָשַׁב *Sedit.* Hæc ubi anomola ſunt, ו vel abjiciunt vel in י commutant, aut exprimunt, ſed quieſcens. Octo excipiuntur, יָצַב, יָצַג, יָנַח, יָצַע, יָקַץ, יָצַק, יָצַר, יָצַת, quæ certis temporibus & conjugationibus literam ו adjectam, per Dageſh compenſant, more Defectivorum prima נ. Hinc vulgò ex illis genus conſtitutum, quod vocant *Defectiva Pe Jod.* At genus conſtituere non

in prima radicali י *commutata in* ו, *quod in Præterito & Participio quiescens est in Cholem, & in reliquis Temporibus mobile, propter inserendum ipsi Dagesh:* י *tamen quiescens non semper exprimitur: ut,* וְעָרְתִּי Conveniam, *Exod.* 29. 43. נוֹרָז *compositam habet formam ex Niphal & Pyhal.* נִצְּתוּ Succensæ sunt, *Nehem.* 13. *Ex Defectivis,* נִצַּבְתָּ sistas te, *Exod.* 7. 15.

Futurum) א formativum quandoque est cum Chirek, אִוָּרֵשׁ *Inopia premar*, Prov. 30. 9. אִוָּשֵׁעַ *Servabor*, Psal. 18. 4.

Porro conjugationes Pihel & Pyhal analogæ sunt: ut, יְשֵׁב Sedere fecit, collocavit, Partic. מְיַשֵּׁב Collocans, *&c.*

CAP. XXIV.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quiescentium prima* י.

ANomalia est in prima radicali י commutata in ו, quod in *Hiphil* quiescit in Cholem, in *Hophal* in Shurek. Attamen & hic, ut in *Niphal*, י quiescens, post Cholem non semper exprimitur. Quædam in *Hiphil*, immutatum retinent, sed quiescens in Tzere: ut, הֵישִׁיב *benefecit*. Chirek longum hic etiam sæpe י abjicit, quod & cap. 15. observatum.

Præter Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm.	*Sing.*	*masc.*	*fœm.*	*Sing.*	*masc.*
הוּשְׁבָה		3 הוּשַׁב	הוּשִׁיבָה		3 הוּשִׁיב
הוּשַׁבְתְּ		2 הוּשַׁבְתָּ	הוּשַׁבְתְּ		2 הוּשַׁבְתָּ
com.		1 הוּשַׁבְתִּי	*com.*		1 הוּשַׁבְתִּי

Plur.

Plur.			Plur.
	1 נִוָּשֵׁב	com.	1 נִשַּׁב
תִּוָּשַׁבְנָה	2 תִּוָּשְׁבוּ	תִּשַּׁבְנָה	2 תִּשְׁבוּ
	3 יִוָּשְׁבוּ		3 יִשְׁבוּ

Notæ ad Kal.

Infinit. שָׁבֵת) *Propter mediam gutturalem duplex Pathach eſt : ut,* דַּעַת cognoſcere, *Jer. 9. 6. à* יָדַע *Eadem forma & in Defectivis fuit ſupra cap. 17. Radices ergo horum adhibito Lexico cognoſcendæ ſunt- Sæpius tamen etiam analoga ſunt : ut,* יָשׁוֹב Manendo, *1 Sam. 20.15.* יָלֹד Parere, *Job. 15.35.*

Imperat. שֵׁב) *Raro & improprie in Pathach deſinit, quod proprie ad Defectiva prima pertinet: ut,* הַב dato, *Pro. 30.15. Cum* ה *paragogico, ab initio eſt Scheva,* רְדָה deſcende, *Gen. 45.9. &* רֲדָה *2 Reg. 1.11. ſi ſcilicet accentus ſuo loco maneat. Sic in Plurali ,* לְכוּ *&* לֵכוּ, *& in fœminino* לְכִי.

Futurum אֶשֵּׁב) *Cum* ה *paragogico, Tzere mutatur in Scheva,* אֶשְׁבָה *Eſr. 9. 3. Semel expreſſum in Tzere legitur : ut,* אֵילְכָה incedam, *Mich. 1. 8. Alias quando exprimitur , tum quieſcit in Chirek, & terminatio eſt in Pathach : ut,* אֶשְׁכַּב obdormiſcam , *Pſal. 13. 4. Sed & ex hac forma interdum tollitur : ut,* יֶהֱם incaleſcebat, *1 Reg. 1. 1. Excipitur* יָכַל, *unde hic dicitur* אוּכַל potero, *& ſic deinceps. Accentu ablato , aut ad penultimam retracto, ultimum Tzere corripitur in Sægol, ut dictum cap. 5 ut,* וַיֵּצֶר & anguſtia fuit , *Gen. 32.7. Ex Defectivis ſunt,* אֶצֹק Effundam, *Jeſa. 44. 3.* חֲצַח Exardeſcens, *Jeſa. 9. 18.*

Ad Niphal.

Præterit. נוֹשַׁב) *Anomalia totius conjugationis eſt in*

Futurum. יָאוּשִׁיב) *Plene cum* ה *characteriſtico, quod Chaldæis frequens,* יְהוֹשִׁיעַ ſervabit, *Pſal.* 116. 6. *Promiſcue hic etiam in Tzere deſinunt: ut,* תֵּרֵד deſcendere fines, 1 *Reg.* 2. 6. *Hinc ultima pro more cerripitur in Segol, ſi vox fiat Milhel, id eſt, penacuta: ut,* יַתֵּשֶׁב & collocaſti, 2 *Reg.* 17. 26. *Cum* י *expreſſo,* תֵּיטִיב *vel* תֵּטִיב benefacies, *Pſal.* 49. 19. *Ex Defectivis ſunt,* יַנִּיחַ Relinquet, *Lev.* 7. 15. יַעֲצֹב Statuet, *Prov.* 15. 25.

Ad Hophal.

Præter. הוּשְׁבָה) *Unum hic defectivum eſt, & præterea ex forma activa & paſſiva compoſitum,* וְהִנּוּחָה & collocetur, *Zach.* 11. 5.

Particip.) *Defectivum eſt,* מֻצָּב Erecta, *Gen.* 28 12. מוּשְׁבָה) *Et in* ת, מוֹרַעַת notum fiat, *Jeſa.* 12. 5. *cum duplici Pathach propter gutturalem.*

CAP. XXV.

De Conjugatione Hithpahel.

VErba hic ἀναλόγως flectuntur: *ut,* הִתְיַשֵּׁב. *Tria excipiuntur, quæ* י *commutant in* ו *conſonam: ut,* הִתְוַסֵּר, הִתְוַדַּע, הִתְוַכֵּחַ, *à* יָסַר, יָדַע, יָכַח. *A* יָסַר *reperitur &* נִוַּסְּרוּ, *pro* נִתְוַסְּרוּ, *forma ex Niphal & Hithpahel compoſita. Futurum,* אֶתְוַדַּע notum faciam me, *Num.* 12. 6. יִתְוַכַּח diſceptabit, *Mich.* 6 2.

CAP. XXVI.

De Verbis Quieſcentibus ſecunda radicali ו, *vel* י, *& prima Conjugatione* Kal *&* Niphal.

SEcundum genus Quieſcentium Verborum eſt ex media radicali ו vel י, quæ *Quieſcentia Ajin,* id eſt, ſecunda radicali, vulgò nominantur, & paradigmahabent

Plural.		
3	com.	הוֹשִׁבוּ
2		הוֹשַׁבְתֶּם הוֹשַׁבְתֶּן
1		הוֹשַׁבְנוּ

Partic. præter.

Plur.	Sing.	
מוֹשָׁבִים	מוֹשָׁב	m.
מוֹשָׁבוֹת	מוֹשָׁבָה	f.

Infinit.

הוֹשֵׁב

Imper. caret.

Futurum.

fœm.	Sing.	masc.
	com.	
	אוֹשַׁב	1
תּוֹשְׁבִי	תּוֹשַׁב	2
תּוֹשֵׁב	יוֹשֵׁב	3
	Plural.	
	com.	
	נוֹשַׁב	1
תּוֹשַׁבְנָה	שׁוֹשְׁבוּ	2
	יוֹשְׁבוּ	3

Plural.		
3	com.	הוֹתִיבוּ
2		הוֹשַׁבְתֶּם הוֹשַׁבְתֶּן
1		הוֹשַׁבְנוּ

Partic. præsens.

Plur.	Sing.	
מוֹשִׁיבִים	מוֹשִׁיב	m.
מוֹשִׁיבוֹת	מוֹשִׁיבָה	f.

Infinit.

הוֹשִׁיב *vel* הוֹשִׁיבַ

Imperat.

Plur.	Sing.	
הוֹשִׁיבוּ	הוֹשֵׁב	m.
הוֹשֵׁבְנָה	הוֹשִׁיבִי	f.

Futurum.

fœm.	Sing.	masc.
	com.	
	אוֹשִׁיב	1
תּוֹשִׁיבִי	תּוֹשִׁיב	2
תּוֹשִׁיב	יוֹשִׁיב	3
	Plural.	
	com.	
	נוֹשִׁיב	1
תּוֹשֵׁבְנָה	תּוֹשִׁיבוּ	2
	יוֹשִׁיבוּ	3

Notæ ad Hiphil.

Præter. הוֹשִׁיב) *Forma defecta,* הֵנִיב manere fecit, *Jud.* 3. 1, *& sic in aliis Temporibus. Quandoque exprimitur, quiescens in Tzere: ut,* הֵיטִיב benefecit, *Genes.* 12. 16.

Imperat. הוֹשֵׁב) *Ante* ה *paragogicum semper est Chirek longum: ut,* הוֹשִׁיעָה serva, *Psal.* 12. 2. *Cum expresso,* הוֹלִיכִי abduc, *Exod.* 2. 9.

Fu-

Futur.			Futur.		
fœm.	*Sing.*	*masc.*	*fœm.*	*Sing*	*masc.*
com.		אָקוֹם 1	*com.*		אָקוֹם 1
תְּקוֹמִי		תָּקוֹם 2	תְּקוֹמִי		תָּקוֹם 2
תְּקוֹם		יָקוֹם 3	תָּקוֹם		יָקוֹם 3
	Plur.			*Plur.*	
com.		נָקוֹם 1	*com.*		נָקוֹם 1
תְּקוֹמְנָה		תָּקוֹמוּ 2	תְּקוֹמְנָה		תָּקוֹמוּ 2
		יָקוֹמוּ 3			יָקוֹמוּ 3

Notæ ad Kal.

Præter. קָם) *Est quoque hic terminatio Tzere & Cholem, ut in Verbis analogis*: *ut*, מֵת Mortuus est, אוֹר Illuxit, בּוֹשׁ Erubuit: *Tzere in tertiis personis manet*: *ut*, מֵת, מֵתָה, מֵתוּ. *Cholem semper manet*, בּוֹשׁ, בּוֹשָׁה, בּוֹשָׁתְּ, בּוֹשׁוּ, בּוֹשְׁתֶּם, *&c.* קַמְתָּ) *Quæ in* ת *desinunt*, *illud hic in utroque numero & in prima singulari amittunt*, *ut & notatum est supra cap.* 13. *ad Præteritum*: *ut*, מַתָּ, מַתִּי, מַתֶּם, מַתֶּן.

Partic. קָם) Ex *forma Tzere*, עֵר Vigilans, *Cant.* 5. 2. לִנִים Commorantes, *Neh.* 13. 21. *Ex Cholem*: וְאוֹר Et lucens, *Prov.* 4. 18. קָמָה) *Accentus in ultima distinguit hanc vocem à tertia fœminina præteriti.*

Infinit. קוֹם) *Et cum Cholem*, קוֹם Surgendo, *Jer.* 44. 29.

Imperat. קוּם) *Cum* ה *paragogico*, שׁוּבָה Revertere, *Jer.* 3. 12 *Cum Cholem*, מוֹל Circumcide, *Jos.* 5. 2.

Futur. אָקוּם) *Cum* ה *paragogico*, אָקוּמָה Surgam, 2 *Sam.* 17. 1. *Et in Cholem*, וְיִרֹם Et exaltabitur, *Num.* 24. 7. *Hinc Cholem accentu privatum, sive accentu ad penultimam retracto, corripitur in Kametz chatuph*: *ut*, וַתָּשָׁב Et reversus es, 1 *Reg.* 13. 22. *at si ul-*

bent קוּם *surgere*. Ratio conjugandi utramque formam eadem est, unde & unum genus flexionis tantum constituunt, cujus anomalia perpetua est in media radicali vel quiescente vel abjecta. Excipiuntur quæ in ה desinunt: ea enim mediam radicalem efferunt: ut, קָוָה *Exspectavit*, הָיָה *Fuit*, & paucula alia: ut, גָּוַע *Exspiravit*, אָיַב *Inimicatus est*.

Præter. Kal.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	קָם	קָם	3
	קָמָה	קַמְתָּ	2
	קַמְתְּ	קַמְתִּי	1
com.		*com.*	
	Plur.		
com.		*com.*	3
	קַמְתֶּם	קַמְתֶּן	2
com.		*com.*	1

Partic. præs.

Plur.	*Sing.*	
קָמִים	קָם	*m.*
קָמוֹת	קָמָה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
קוּמִים	קוּם	*m.*
קוּמוֹת	קוּמָה	*f.*

Infinit.

קוּם

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
קוּמוּ	קוּם	*m.*
קוּמְנָה	קוּמִי	*f.*

Præter. Niphal.

fæm.	*Sing.*	*masc.*	
	נָקוֹם	נָקוֹם	3
	נָקוֹמוֹת	נָקוֹמוֹתָ	2
	נָקוֹמוֹתְ	נָקוֹמוֹתִי	1
com.			
	Plur.		
com.		נָקָמוּ	3
	נְקוֹמוֹתֶם	נְקוֹמוֹתֶן	2
com.		נְקוֹמוֹנוּ	1

Partic. præs.

Plur.	*Sing.*	
נְקוֹמִים	נָקוֹם	*m.*
נְקוֹמוֹת	נְקוֹמָה	*f.*

Infinit.

הִקּוֹם

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הָקוֹמוּ	הָקוֹם	*m*
הִקּוֹמְנָה	הִקּוֹמִי	*f.*

Futu-

Præter. Pyhal.

fæm.	Sing.	masc.
קֻמְּמָה	3	קֻמַּם
קֻמַּמְתְּ	2	קֻמַּמְתָּ
com.	1	קֻמַּמְתִּי
	Plur.	
com.	3	קֻמְּמוּ
קֻמַּמְתֶּן	2	קֻמַּמְתֶּם
com.	1	קֻמַּמְנוּ

Partic. præt. sive Pahul.

Plur.	Sing.
מְקֻמָּמִים	מְקֻמָּם m.
מְקֻמָּמוֹת	מְקֻמָּמָה f.

Infinit.

קֻמֵּם

Imperat. caret.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
com.	1	אֲקֻמַּם
תְּקֻמְּמִי	2	תְּקֻמַּם
תְּקֻמַּמְנָה	3	יְקֻמַּם
	Plur.	
com.	1	נְקֻמַּם
תְּקֻמְּמוּ / תְּקֻמַּמְנָה	2	תְּקֻמְּמוּ
	1	יְקֻמְּמוּ

Præter. Pihel.

fæm.	Sing.	masc.
קוֹמֲמָה	3	קוֹמֵם
קוֹמַמְתְּ	2	קוֹמַמְתָּ
com.	1	קוֹמַמְתִּי
	Plur.	
com.	3	קוֹמְמוּ
קוֹמַמְתֶּן	2	קוֹמַמְתֶּם
com.	1	קוֹמַמְנוּ

Partic. præf. Ben.

Plur.	Sing.
מְקוֹמְמִים	מְקוֹמֵם m.
מְקוֹמְמוֹת	מְקוֹמְמָה vel f.
	מְקוֹמֶמֶת

Infinit.

קוֹמֵם

Imperat.

Plur.	Sing.
קוֹמְמוּ	קוֹמֵם m.
קוֹמַמְנָה	קוֹמְמִי f.

Futur.

fæm.	Sing.	masc.
com	1	אֲקוֹמֵם
תְּקוֹמְמִי	2	תְּקוֹמֵם
תְּקוֹמֵמְנָה	3	יְקוֹמֵם
	Plur.	
com.	1	נְקוֹמֵם
תְּקוֹמְמוּ / תְּקוֹמַמְנָה	2	תְּקוֹמְמוּ
	3	יְקוֹמְמוּ

ultima fuerit gutturalis vel ר *tunc in fine eſt Pathach: ut,* וַתְּנַח Et prod is, *Ezech.* 32. 2. *A* בּוּשׁ Erubeſcere, *hic dicitur* אֲבוּשׁ, *ſic deinceps, forma hinc, & à* יָבַשׁ *compoſita.*

Ad Niphal.

Præter. נִקְּמִים) *Characteriſtica* נ *eſt cum vocali longa, quæ manet, vel mutatur, ut ſupra cap.* 19. *in Niphal: vide illic.* נְקוּמוֹתָ) *Cholem ex præcedenti perſona hic tranſit in Shurek, ne duo Cholem ſe conſequantur, quæ tamen interdum concurrunt: unde in plurali,* נְפֻצוֹתָם Diſperſi eſtis, *Ezech.* 11. 17.

Partic. נָקוּם) *Et cum Shurek,* נָצוּר Obſeſſus, *Ezech.* 6 12. נְקוּמָה) *Et in* ת, נְפוּצַת Sparſum, 2 *Sam.* 18. 8.

CAP. XXVII.

De Conjugatione Pihel & Pyhal *Quieſcentium ſecunda* ו *vel* י.

ANomalia eſt in media radicali in Cholem quieſcente, unde loco illius per Dageſh characteriſticum geminandæ geminatur ultima: ut, קוֹמֵם *Surgere fecit*, id eſt, *Erexit, Statuit.* Forma cum defectivis ſecunda eadem eſt, ſed formationis ratio diverſa. Illic enim litera geminata utraque ad Radicem, hic geminatæ altera ad Radicem, altera ad formam Conjugationis pertinet. Fiunt quoque hic Verba quatuor literarum, prima & tertia geminata, media autem ejecta: ut à כּוּל fit כִּלְכֵּל. Hæc præterea ἀναλόγως, flectuntur, ut, cap. 14. ad præteritum Pihel dictum eſt. Quædam ſervant ἀναλογίαν: ut, קוֹם à קוֹם: Sic חוֹב à חִיֵּב.

Præter.

Part. præt. sive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מוּקָמִים	מוּקָם	*m.*
מוּקָמוֹת	מוּקָמָה	*f.*

Infinit.

הוּקֵם

Imperat. *caret.*

Futur.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
com.	אוּקַם	1	
	תּוּקַם	2	
תּוּקְמִי	תּוּקַם	3	
	Plur.		
com.	נוּקַם	2	
	תּוּקְמוּ	2	
תּוּקַמְנָה	יוּקְמוּ	3	

Partic. præs. Ben.

Plur.	*Sing.*	
מְקִימִים	מֵקִים	*m.*
מְקִימוֹת	מְקִימָה	*f.*

Infinit.

הָקִים *vel* הָקֵם

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הָקִימוּ	הָקֵם	*m.*
הָקֵמְנָה	הָקִימִי	*f.*

Futur.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
com.	אָקִים	1	
	תָּקִים	2	
תָּקִימִי	תָּקִים	3	
	Plur.		
com.	נָקִים	1	
	תָּקִימוּ	2	
תָּקֵמְנָה	יָקִימוּ	3	

Notæ ad Hiphil.

Præter. מֵקִים) *Characteristica in utraque forma habet vocalem longam, ob eandem causam, qua* י *in Niphal cap.* 19. *Tzere etiam manet vel mutatur, ut Kametz ibidem. Est & alia forma Præteriti, in Tzere sub characteristica* ה.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
הֵקִימָה		הֵקִים	3
הֲקִמְתְּ		הֲקַמְתָּ	2
com.		הֲקִמְתִּי	1

Notæ ad Pihel.

Præter. קוֹמֵם) *Analoga ſunt,* קִיֵּם Stabilivit, *Eſth.* 9. 31. קִיְּמוּ Stabiliverunt, *ibid.* וְחִיַּבְתֶּם Et reum peragitis, *Dan.* 1. 10. *ex media radicali* י. *Hæc forma Rabbinis & Chaldæis frequens eſt.*

Imperat. קוֹמֵם) *Cum* ה *paragogico,* כּוֹנְנָה Dirige, *Pſal.* 90. 17. *Senſu à tertia fœminina præteriti diſtinguenda eſt.*

Ad Pyhal.

Prima vox in unoquoque Tempore à forma activa differt, reliquæ conveniunt, quæ caute juxta ſenſum diſtinguendæ ſunt.

CAP. XXVIII.

De Conjugatione Hiphil *&* Hophal *Quieſcentium ſecunda* י.

ANomalia in utraque forma eſt in media radicali ejecta. Characteriſtica ה utrobique notatur cum vocali longa, ob cauſam cap. 19. ad Niphal expoſitam. Pro Chirek in Hiphil etiam Tzere eſt.

Præter. Hophal.

fœm.	*Sing.*	*maſc.*	
הוּקְמָה		הוּקַם	3
הוּקַמְתְּ		הוּקַמְתָּ	2
com.		הוּקַמְתִּי	1
	Plur.		
com.		הוּקְמוּ	3
הוּקַמְתֶּן		הוּקַמְתֶּם	2
com.		הוּקַמְנוּ	1

Præter. Hiphil.

fœm.	*Sing.*	*maſc.*	
הֻקִימָה		הֻקִים	3
הֻקִימוֹת		הֻקַמְתָּ	2
com.		הֻקַמְתִּי	1
	Plur.		
com.		הֻקִימוּ	3
הֻקִימוֹתֶן		הֻקַמְתֶּם	2
com.		הֻקַמְנוּ	1

Partic.

Præter. Hithpahel.

הִתְקוֹמֵם	הִתְקוֹמְמָה
&c.	הִתְקוֹמַמְתָּ

Partic. præs.

&c.	מִתְקוֹמֵם

Infin.

הִתְקוֹמֵם

Imperat.

&c.	הִתְקוֹמֵם

Futurum.

	אֶתְקוֹמֵם
&c.	תִּתְקוֹמֵם

Notæ.

Præter. הִתְקוֹמֵם) *Est & altera forma hic usitata, quæ in Pihel posita, qua ex media radicali* י *dicitur ad formam analogam* הִתְקַיֵּם, *unde est illud* הִצְטַיְּדנוּ In viaticum accepimus, *Ios. 9. 11. in quo præterea* ת *characteristicum mutatum in* ט, *& primæ radicali postpositum est, cujus ratio tradita cap. 16.*

CAP. XXX.

De Verbis quiescentibus tertia radicali א, *& ipsarum Conjugatione* Kal *&* Niphal.

TErtium genus Quiescentium est, quorum tertia radicalis est א, & *Quiescentia Lamed Aleph* vulgò appellantur, habentque commune paradigma מָצָא *Invenit.* Referuntur vero etiam huc verba quædam primæ vel secundæ radicalis anomaliam habentia, ut ex deficiente prima נ, נָשָׂא *Tulit*, Quiescente prima י, יָצָא *Egressus est*, יָרֵא *Timuit*: ex Quiescente me-

Plur.

3 הֵקִימוּ
2 הֲקִמְתֶּם הֲקִמֹתֶן
1 הֲקִמְנוּ

Ad Hiphil.

Partic מֵקִים) *Cum Tzere,* מֵפֵר Irritum faciens, *Jeſ.* 4. 25. Diſcrepat, מַסִּית Incitans, *Jer.* 43. 3. *pro* מְסִיתֹ: *ſic* מַלִּינִים Murmurantes, *Exod.* 16. 4. *quæ forma etiam ſupra ad Futur. Kal, cap.* 19. *& Futur. Hiphil, cap.* 21. *notata eſt.*

Imperat. הָקֵם) *Aphæreſis characteriſticæ hic frequens eſt: ut,* שִׂים Pone, *Gen.* 24. 2. *Sic* דִּינוּ Judicate, *Jer.* 21. 12

Futur יָקִים) *Sæpe in Tzere: ut,* תָּשֵׁב Reducito, *Gen.* 24. 8. *Hinc accentu ablato, aut ad penultimam retracto, Tzere pro more corripitur in Sægol: ut,* וַתָּקֶם Et præſtitiſti, *Neh* 9. 8 *aut in Pathach propter gutturalem: ut,* וַתָּעַר Et conteſtatus es, *Neh.* 9. 29. יָסִית Incitabit, *Ier.* 36. 18. *ut antea in Participio.*

Ad Hophal.

Præter. הוּקַם) *Diſcrepat,* הָקַם Conſtitutus eſt, 2 *Sam.* 23. 1. *ut antea in participio.*

CAP. XXIX.

De Conjugatione Hithpahel, Quieſcentium ſecunda ו.

HÆc conjugatio ſola ſyllaba Characteriſtica הִתְ à Pihel differt.

Præter.

Futur.			Futur.		
fœm.	*Sing.*	*masc.*	*fœm.*	*Sing.*	*masc.*
com.		אֶמְצָא 1	*com.*		אֶמְצָא 1
תִּמְצְאִי		תִּמְצָא 2	תִּמְצְאִי		תִּמְצָא 2
תִּמְצָא		יִמְצָא 3	תִּמְצָא		יִמְצָא 3
	Plur.			*Plur.*	
com.		נִמְצָא 1	*com.*		נִמְצָא 1
תִּמְצָאנָה		תִּמְצְאוּ 2	תִּמְצָאנָה		תִּמְצְאוּ 2
		יִמְצְאוּ 3			יִמְצְאוּ 3

Notæ ad Kal.

Præter. מָצָא) *Pauca in Tzere desinunt, quæ illud in secundis & primis personis retinent: ut,* מָלֵא מָלֵאתָ. *Item* שָׂנֵא, יָרֵא, &c. *Verbum* בּוֹא, *& similia, hic sic flectuntur.*

בָּאתָ	בָּאתִי
בָּאת	בָּאנוּ
&c.	בָּאתֶם

Particip. מֹצֵא) *Aliquando desinunt & in Sægol: ut,* חֹמֵץ, Eccles. 8. 12, &c. מוֹצְאָה) *Fœmininum in* ת *hic specialem formam habet,* מוֹצֵאת Inveniens, *Cant.* 8. 10. *&* מוֹצָאת, 2 *Sam* 18. 22, *pro* מוֹצֵאת. *A* בּוֹא *est* בָּא בָּאִים *&c.*

Partic præter. מָצוּא) *Huc pertinet* נָשׂוּי Levatus, *Psal.* 32. 1. *ex forma quarti generis, pro* נָשׂוּא.

Infinit. *Ex dupliciter imperfectis hæc tria sunt.* שְׂאֵת *&* נְשֹׂא *à* שָׂאָה, *pro* שְׂאֵת: *item* צֵאת Egredi, *à* יָצָא; *denique* בוֹא Venire.

Imperat. מְצָא) *Ex duplici anomalia,* שָׂא שְׂאֵה *à* נָשָׂא: בֹּא בֹּאִי *à* בּוֹא: צֵא צְאִי *à* יָצָא.

Futur. אֶמְצָא) *Ex duplici anomalia,* אֶשָּׂא תִּשָּׂא *à* נָשָׂא: אָבוֹא תָּבוֹא *à* בּוֹא: אֵצֵא תֵּצֵא *à* יָצָא: אִירֶא תִּירָא *à* יָרֵא.

Ad

dia ו, בּוֹא *Venit*, קוֹא *Vomuit*. Hæc ſingula ſui generis anomalias ſequuntur. Quieſcentium tertia א anomalia eſt in א ut plurimum in vocali longa, quieſcente. Sæpe vero etiam cum quarto genere Quieſcentium formam commutant.

Præter. Niphal.

fœm.	*Sing.*	*maſc.*
נִמְצְאָה	נִמְצָא	3
נִמְצֵאת	נִמְצֵאתָ	2
com.	נִמְצֵאתִי	1
	Plur.	
com.	נִמְצְאוּ	3
נִמְצֵאתֶן	נִמְצֵאתֶם	2
com.	נִמְצֵאנוּ	1

Partic. præſ.

Plur.	*Sing.*	
נִמְצָאִים	נִמְצָא	*m.*
נִמְצָאוֹת	נִמְצֵאת	*f.*

Infinit.

הִמָּצֵא

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הִמָּצְאוּ	הִמָּצֵא	*m.*
הִמָּצֶאנָה	הִמָּצְאִי	*f.*

Præter. Kal.

fœm.	*Sing.*	*maſc.*
מָצְאָה	מָצָא	3
מָצָאת	מָצָאתָ	2
com.	מָצָאתִי	1
	Plur.	
com.	מָצְאוּ	3
מְצָאתֶן	מְצָאתֶם	2
com.	מָצָאנוּ	1

Partic. præſ.

Plur.	*Sing.*	
מוֹצְאִים	מוֹצֵא	*m.*
מוֹצְאוֹת	מוֹצֵאת	*f.*

Part. præt. ſive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מְצוּאִים	מָצוּא	*m.*
מְצוּאוֹת	מְצוּאָה	*f.*

Infinit.

מָצוֹא, מְצוֹא, מְצֹאָה

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
מִצְאוּ	מְצָא	*m*
מְצֶאנָה	מִצְאִי	*f.*

Imperat. caret.

Futurum.

fœm.	Sing.	masc.
com.	אֶמְצָא	1
תִּמְצָאִי	תִּמְצָא	2
תִּמְצָא	יִמְצָא	3
Plur.		
com.	נִמְצָא	1
תִּמְצָאוּ	תִּמְצָאוּ	2
תִּמְצָאנָה	יִמְצָאוּ	3

Imperat.

Plur.	Sing.	
מִצְאוּ	מְצָא	m.
מְצָאנָה	מִצְאִי	f.

Futurum.

fœm.	Sing.	masc.
com.	אֶמְצָא	1
תִּמְצָאִי	תִּמְצָא	2
תִּמְצָא	יִמְצָא	3
Plur.		
com.	נִמְצָא	1
תִּמְצָאוּ	תִּמְצָאוּ	2
תִּמְצָאנָה	יִמְצָאוּ	1

Notæ ad Pihel.

Præter. מִצֵּא) *Quædam habent in fine Kametz, ex forma quarti generis quiescentium tertia* ה: *ut,* בִּרֵא *contrivit,* מִלֵּא *implevit.*

Ad Pyhal.

Pauciſsima hic uſitata reperiuntur, ejecto Dageſh, קֻרָא Vocatum eſt, *Ezech.* 10. 13. *Inde etiam participium,* מְקֻרָאִי Vocatus meus, ſive à me, *Jeſa.* 48. 12. מְמֻלָּאִים Impleti, *Cant.* 5. 14.

CAP. XXXII.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quieſcentium tertia* א

Præter. Hophal.

fœm.	Sing.	masc.
הָמְצָאָה	הָמְצָא	3
הָמְצָאת	הָמְצָאת	2
	הָמְצָאתִי	1

Præter. Hiphil.

fœm.	Sing.	masc.
הִמְצִיאָה	הִמְצִיא	3
הִמְצָאת	הִמְצָאת	2
	הִמְצָאתִי	1

Plur

Ad Niphal.

Præter. נִמְצָא) *Ex prima* נ *deficiente.* וְנִשָּׂא Et portabitur, *Exod.* 25. 28 *Si prima ſit gutturalis, characteriſtica notatur cum Sægol, vel Pathach, ut,* נֶחְבָּא Abſcondit ſe, *Iud.* 9 5. נִמְצָאתָ) *Aliquando contrahitur in* ת, *ut,* נִפְלָאת Admirabile fuit, *Exod.* 25. 28 נִמְצָאתִי) *At* נִפְלֵיתִי In admirationem traducor, *Pſal* 139. 14 *à* פָּלָא, *ex forma quarti generis,* א *in* י *commutato.*

Partic. נִמְצָא) *A* יָרֵא *hic eſt* נוֹרָא Reverendus.

Futur. אֶמָּצֵא) *A* יָרֵא *hic eſt* אִוָּרֵא, *unde* תִּוָּרֵא Reverenter colaris, *Pſal.* 130. 4.

CAP. XXXI.

De Conjugatione Pihel *&* Pyhal *Quieſcentium tertia* א.

Præter. Pyhal.

fæm.	*Sing.*	*maſc.*
מִצְאָה	3	מִצָּא
מִצְאָת	2	מִצָּאתָ
com.	1	מִצָּאתִי
	Plur.	
com.	3	מִצְאוּ
מִצְאתֶן	2	מִצָּאתֶם
com.	1	מִצָּאנוּ

Part. præt. five Pahul.

Plur	*Sing.*	
מְמֻצָּאִים	מְמֻצָּא	*m.*
מְמֻצָּאוֹת	מְמֻצָּאָה	*f.*

Infin.

מְצוֹא *vel* מְצֹאָה

Præter. Pihel.

fæm.	*Sing.*	*maſc.*
מִצְאָה	3	מִצֵּא
מִצְאָת	2	מִצֵּאתָ
com.	1	מִצֵּאתִי
	Plur.	
com.	3	מִצְאוּ
מִצְאתֶן	2	מִצֵּאתֶם
com.	1	מִצֵּאנוּ

Partic. præſ

Plur.	*Sing.*	
מְמַצְּאִים	מְמַצֵּא	*m.*
מְמַצְּאוֹת	מְמַצְּאָה	*f.*

Infin.

מַצֵּא *vel* מַצְּאָה

Im-

Ad Hophal.

Paucissima hic usitata leguntur. A בּוֹא *est* הוּבָא Adductus fuit, *& sic deinceps. A* יָצָא *est* הוּצָא Eductus: *inde Participium plurale* מוּצָאִים Educti, Ezech. 14. 22.

CAP. XXXIII.

De Conjugatione Hithpahel *Quiescentium tertiæ* א.

Præter.

fœm.	*Sing.*	*masc.*
הִתְמַצְּאָה		3 הִתְמַצָּא
הִתְמַצְּאָת		2 הִתְמַצֵּאתָ
com.		1 הִתְמַצֵּאתִי
	Plur.	
com.		3 הִתְמַצְּאוּ
הִתְמַצֵּאתֶן		2 הִתְמַצֵּאתֶם
com.		1 הִתְמַצֵּאנוּ

Partic. præs.

fœm.	*Sing.*	*masc.*
מִתְמַצְּאִים		*m.* מִתְמַצֵּא
מִתְמַצְּאוֹת		*f.* מִתְמַצְּאָה

Infinit.

הִתְמַצֵּא

Imperat.

Plur.	*Sing.*
הִתְמַצְּאוּ	*m.* הִתְמַצֵּא
הִתְמַצֵּאנָה	*f.* הִתְמַצְּאִי

Futur.

fœm.	*Sing.*	*masc.*
com.		1 אֶתְמַצֵּא
תִּתְמַצְּאִי		2 תִּתְמַצֵּא
תִּתְמַצֵּא		3 יִתְמַצֵּא

Plur.

		Plur.	
3	חִמְצְאוּ		*com.*
2	הִמְצֵאתֶם		הִמְצֵאתֶן
1	חִמְצֵאנוּ		*com.*

Partic. præter. ſive Pahul.

Sing.		*Plur.*
מְמֻצָּא	*m.*	מְמֻצָּאִים
מְמֻצְאָה	*f.*	מְמֻצָּאוֹת

Infinit.

הִמָּצֵא *vel* הִמָּצְאָה

Imperat. *caret.*

Futur.

maſc.	*Sing.*	*fœm.*
אִמָּצֵא	1	*com*
תִּמָּצֵא	2	תִּמָּצְאִי
יִמָּצֵא	3	תִּמָּצֵא
	Plur.	
נִמָּצֵא	1	*com.*
תִּמָּצְאוּ	2	תִּמָּצֵאנָה
יִמָּצְאוּ	3	

		Plur.	
3	הִמְצִיאוּ		*com.*
2	הִמְצֵאתֶם		הִמְצֵאתֶן
1	הִמְצֵאנוּ		

Partic. præſ. Ben.

Sing.		*Plur.*
מַמְצִיא	*m.*	מַמְצִיאִים
מַמְצִיאָה	*f.*	מַמְצִיאוֹת

Infinit.

הַמְצִיא *vel* הַמְצִיאָה

Imperat.

Sing.		*Plur.*
הַמְצֵא	*m.*	הַמְצִיאוּ
הַמְצִיאִי	*f.*	הַמְצֵאנָה

Futur.

maſc.	*Sing.*	*fœm.*
אַמְצִיא	1	*com.*
תַּמְצִיא	2	תַּמְצִיאִי
יַמְצִיא	3	תַּמְצִיא
	Plur.	
נַמְצִיא	1	*com.*
תַּמְצִיאוּ	2	תַּמְצֵאנָה
יַמְצִיאוּ	3	

Notæ ad Hiphil.

Præter. הִמְצִיא) *Prima gutturali,* הֶחֱטִיא Peccare facit, 1 *Reg.* 16. 14. *Ex deficiente prima,* נ, הִשִּׁיא Decepit, *Jer.* 49. 16. *Ex quieſcente prima* י, הוֹצִיא Eduxit. *Ex quieſcente media,* הֵבִיא Adduxit.

Partic. מַמְצִיא) *Ex anomalia primæ quieſcentis,* מוֹצִיא Educens, *Pſal.* 68. 7. *Ex ſecundæ,* מֵבִיא Adducens, *Lev.* 18. 3. *& ſic deinceps per reliqua Tempora.*

Ad

Futuro omnium Conjugationum ſæpiſſime accidit Apocopa. Denique non raro præcedentis generis Quieſcentium tertia א formam aſſumunt. Quatuor Verba analogiam imitantur, quæ ob id cum Mappik in ה notantur: nempe גָּבַהּ *Excelluit*, חָמַהּ *Concupivit*, נָוַהּ *Splenduit*, תָּמַהּ *Admiratus fuit*. Poſtremo occurrunt hic etiam Verba duplicis Anomaliæ, nempe quorum prima radicalis eſt נ vel י, quæ ſuorum generum formam hic quoque imitantur: ut ſuis locis videbitur.

Præter: Niphal.

fæm.	*Sing.*	*maſc.*	
נִגְלְתָה		נִגְלָה	3
נִגְלֵיתְ		נִגְלֵיתָ	2
com.		נִגְלֵיתִי	1
	Plur.		
com.		נִגְלוּ	3
נִגְלֵיתֶן		נִגְלֵיתֶם	2
com.		נִגְלֵינוּ	1

Partic. præſ.

Plur.	*Sing.*	
נִגְלִים	נִגְלֶה	*m.*
נִגְלוֹת	נִגְלָה	*f.*

Infinit.

הִגָּלֹה *vel* הִגָּלוֹת

Præter. Kal.

fæm.	*Sing.*	*maſc.*	
גָּלְתָה		גָּלָה	3
גָּלִיתְ		גָּלִיתָ	2
com.		גָּלִיתִי	1
	Plur.		
com.		גָּלוּ	3
גְּלִיתֶן		גְּלִיתֶם	2
com.		גָּלִינוּ	1

Partic. præſ. Ben.

Plur.	*Sing.*	
גּוֹלִים	גּוֹלֶה	*m.*
גּוֹלוֹת	גּוֹלָה	*f.*

Partic. præt. ſive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
גְּלוּיִים	גָּלוּי	*m.*
גְּלוּיוֹת	גְּלוּיָה	*f.*

Infinit.

גָּלֹה גְּלֹה גָּלוֹת גְּלוֹת

Im-

Plur.

1 נִתְמַצָּא	
2 תִּתְמַצָּאוּ	תִּתְמַצֶּאנָה
3 יִתְמַצָּאוּ	

Notæ.

Præter. הִתְמַצָּאתָ) *Hinc per ſyncopam literæ characteriſticæ, & forma ex Hophal compoſita,* הִטְמֵאתָ polluta eſt, *Deut.* 24. 4. הִתְמַצְּאוּ) *Hinc itidem per ſyncopam literæ characteriſticæ* ת, הִנִּבְּאוּ Prophetarunt, *Jer.* 23. 13. *pro* הִתְנַבְּאוּ.

Futur. יִתְמַצָּא) *Syncopa ut ante,* וַיִּנָּשֵׂא Et elatus eſt, 2 *Paral.* 32. 23. *Sic,* תִּטַּמְּאוּ Polluetis vos, *Lev.* 11. 43. *pro* תִּתְטַמְּאוּ.

CAP. XXXIV.

De Quieſcentibus tertia radicali ה, *& prima ipſorum Conjugatione* Kal *&* Niphal.

QUartum genus Verborum Quieſcentium eſt, quorum tertia radicalis eſt ה, & *Quieſcentia Lamed He* vulgo vocantur, habentque commune paradigma, גָּלָה *Revelavit.* Horum anomalia communis per omnes Conjugationes triplex eſt: primo ה quieſcit: ſecundo abjicitur: tertio in aliam literam commutatur. Deinde ſingula fere Tempora habent terminationem propriam, ab analogia diſcrepantem. Præteriti prima vox per omnes conjugationes deſinit in Kametz: Participium utrumque (excepto Pahul in Kal) ſemper in Sægol: Infinitivus in Cholem vel וֹת: Imperativus in Tzere: Futurum in Sægol. Præterea Imperativo ſingulari (præterquam in Kal & Niphal) &

Fu-

Apocopæ *forma hic diligenter eſt notanda, quæ varia:* **prima,** יִגֶּל *pro* יִגְלֶה. *Propter gutturalem vel* ה *in fine eſt Pathach: ut,* וַיַּחַן Et caſtrametatus eſt, *Gen.* 26. 17. *aut duplex Pathach,* וַאֲעַן Et reſpondi, *Zach* 4. 11. *pro* וַאֲעַנֶה. Secunda, יִרְאֶה *pro* יִרְאֶה: *Eſt & hic in fine Pathach propter gutturalem: ut,* וַתִּתַע Et errabat, *Gen.* 21. 14. *pro* תִּתְעֶה. Tertia, יִרְדְּ Dominabitur, *pro* יִרְדֶּה, *idque quando ſecunda radicalis fuerit una ex* בגרכפת. Quarta, *ex Verbis* הָיָה *&* חָיָה, *quæ peculiari forma dicuntur* אֶהְיֶה *pro* אֶהְיֶה: *ſic in aliis perſonis,* תִּהְיִי, יִהְיוּ. Quinta, תֶּחֱשִׁי, *pro* תְּחַשְּׁנָה: יְזֶה *pro* יְזֶה. *Hæc eſt propria Verborum à* נ *hic incipientium, quæ unicam tantum radicalem ſervant.*

Ad Niphal.

Præter. נִגְלָה) *Ante primam gutturalem,* נַעֲשָׂה Factum eſt, *Eccl.* 9. 3. *Deficiente prima* נ, נָקָה Innocentem aſſeruit ſe, *Zach* 5. 9. *& ſic in reliquis perſonis.* נִגְלֵיתָ) *Hic & in prima perſona utriuſque numeri promiſcue etiam eſt Chirek in penultima.*

Futur. אֵאָנֶה) *Prima gutturali,* אֵעָנֶה Exaudiar, *Job.* 19. 7.

Apocope *hic tantum literam* ה *cum præced. vocali tollit; ut,* אֶפֶת Et pellectus ſum, *pro* אֶפְתֶּה, *Jer.* 20. 7. תִּגֶּל *pro* תִּגְלֶה Retegetur, *Jeſ.* 47. 3.

CAP. XXXV.

De Conjugatione Pihel *&* Pyhal *Quieſcentium tertia* ה.

Præter. Pyhal.			Præter. Pihel.		
fœm.	*Sing.*	*maſc.*	*fœm.*	*Sing.*	*maſc.*
גֻּלְּתָה		גֻּלָּה 3	גִּלְּתָה		גִּלָּה 3
גֻּלִּית		גֻּלִּיתָ 2	גִּלִּית		גִּלִּיתָ 2
com.		גֻּלִּיתִי 3	*com.*		גִּלִּיתִי 1

Imperat.		Imperat.	
Plur.	*Sing.*	*Plur.*	*Sing.*
הִגְלוּ	הִגְלֵה	גְּלוּ	גְּלֵה *m.*
הִגְלֶינָה	הִגְלִי	גְּלֶינָה	גְּלִי *f.*
Futur.		**Futur.**	
fœm. *Sing.*	*masc.*	*fœm.* *Sing.*	*masc.*
com.	1 אֶגְלֶה	*com.*	1 אֶגְלֶה
תִּגְלִי	2 תִּגְלֶה	תִּגְלִי	2 תִּגְלֶה
תִּגְלֶה	3 יִגְלֶה	תִּגְלֶה	3 יִגְלֶה
Plur.		*Plur.*	
com.	1 נִגְלֶה	*com.*	1 נִגְלֶה
	2 תִּגְלוּ		2 תִּגְלוּ
תִּגְלֶינָה	3 יִגְלוּ	תִּגְלֶינָה	3 יִגְלוּ

Notæ ad Kal.

Præter. גָּלְתָה) *Hic tertia radicalis mutatur in Thau, ne duæ aſpirationes concurrentes, difficiliorem pronunciationem pariant. Pro* ת *quandoque eſt* י: *ut.* חָסְיָה Confidit, *Pſal.* 57. 2 *Sic in tertia plur.* נָטְיוּ Declinarunt, *Pſal* 73. 2. *Kametz in penult: in his duobus exemplis eſt propter pauſam accentus Eſt & hic contracta forma: ut,* עָשְׂתָ Fecit, *Lev.* 25. 21. קָרְאַת Obveniat, *Deut.* 31. 29.

Partic גּוֹלֶה *Quædam in Tzere deſinunt: ut,* עֹשֶׂה . Faciens, *Exod.* 15. 11.

Imperat. גְּלוּ) *At* בְּעִיוּ Quærite, *Jeſ.* 21. 12. אֶתְיוּ Venite, *ibidem, pro tertia radicali* ה *eſt* י, *ut ante in Præterito.*

Futur. אֶגְלֶה) *Si prima radicalis hic ſit* נ, *dicitur defecte* אֶשְׂהּ תִּשְׂהּ *&c.* יִגְלוּ) *At,* יִשְׁלְיוּ Tranquilli ſunt, *Pſ.* 121. 9. *ut paulo ante, in Imp & Præt.*

Apo-

Ad Pybal.

Præter. גֻּלָּה) *Excidens Dageſh per Cholem compenſatur: ut,* הָרָה Conceptus eſt, *Job.* 2. 3. גֻּלּוּ) *Et cum Kametz-chatuph,* כֻּלּוֹ Finiuntur, *Pſal.* 72. 20. כְּסוּ Operti ſunt *Pſal.* 80. 11. *compenſato Dageſh,* דְּחוּ Impelluntur, *Pſal.* 36. 13.

Participium) *Quidam etiam hic Participium præſens formant,* גֻּלֶּה, *ex duobus exemplis, de quibus vide Theſaurum noſtrum.*

CAP. XXXVI.

De Conjugatione Hiphil & Hophal *Quieſcentium tertia* ה.

Præter. Hophal.

fæm.	*Sing.*	*maſc.*	
הָגְלְתָה		הָגְלָה	3
הָגְלִית		הָגְלִיתָ	2
com.		הָגְלִיתִי	1
	Plur.		
com.		הָגְלוּ	3
הָגְלִיתֶן		הָגְלִיתֶם	2
com.		הָגְלִינוּ	1

Partic. præt. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מָגְלִים	מָגְלָה	*m.*
מָגְלוֹת	מָגְלָה	*f.*

Infinit:

הָגְלָה

Præter. Hiphil

fæm.	*Sing.*	*maſc.*	
הִגְלְתָה		הִגְלָה	3
הִגְלִית		הִגְלִיתָ	2
com.		הִגְלִיתִי	1
	Plur.		
com.		הִגְלוּ	3
הִגְלִיתֶן		הִגְלִיתֶם	2
com.		הִגְלִינוּ	1

Partic. præſ. Ben.

Plur.	*Sing.*	
מַגְלִים	מַגְלֶה	*m.*
מַגְלוֹת	מַגְלָה	*f.*

Infinit.

הַגְלֵה *vel* הַגְלוֹת

	Plur.
3	גָּלוּ
com. 2	גְּלִיתֶם
גְּלִיתֶן	
com. 1	גָּלִינוּ

Partic. præt. five Pahul.

Plur.	Sing.
מְגֻלִּים	מְגֻלֶּה m.
מְגֻלּוֹת	מְגֻלָּה f.

Infinit.

גָּלֹה vel גָּלוֹת

Imperat. caret.

Futur.

fœm.	Sing.	masc.
	אֶגְלֶה 1 com.	
	תִּגְלִי 2	תִּגְלֶה
	תִּגְלֶה 3	יִגְלֶה

	Plur.
com. 1	נִגְלֶה
2	תִּגְלוּ
תִּגְלֶינָה	יִגְלוּ 1

	Plur.
3	גָּלוּ
com. 2	גְּלִיתֶם
גְּלִיתֶן	
com. 1	גָּלִינוּ

Partic. præſ. Ben.

Plur.	Sing.
מְגַלִּים	מְגַלֶּה m.
מְגַלּוֹת	מְגַלָּה f.

Infinit.

גַּלֵּה גַּלָּה גַּלּוֹת

Imperat.

Plur.	Sing.
גְּלוּ	גַּלֵּה m.
גַּלֶּינָה	גַּלִּי f.

Futur.

fœm.	Sing.	masc.
	אֲגַלֶּה 1 com.	
	תְּגַלִּי 2	תְּגַלֶּה
	תְּגַלֶּה 3	יְגַלֶּה

	Plur.
com. 1	נְגַלֶּה
2	תְּגַלּוּ
תְּגַלֶּינָה	יְגַלּוּ 3

Notæ ad Pihel.

Præter. גִּלִּיתָ) *In medio promiſcue Chirek eſt:* ut, גִּלִּיתָ Retexiſti, *Jeſ.* 57. 8. *Sic in reliquis perſonis.*

Imperat. גַּלֵּה) *Præter normam eſt* רַבֵּה Multiplica, *Jud.* 9. 29. *Per Apocopam,* גַּל Retege, *Pſal.* 119. 8.

Futur. אֲגַלֶּה) Apocope, תְּכַסֶּה Obtegas, *pro* תְּכַסֶּה, *Neh.* 4. 5. וַתְּגַל Et diſcooperuit, *Ezech.* 23. 18. יְקַוֶּה Exſpectet, *Job.* 3. 9. *pro* יְקַוֶּה.

Ad

Celebrabo, *Pſal.* 9. 2. *& ſic deinceps. Hinc cum expreſſo* ה *characteriſtico, quod Chaldæis familiare,* יְהוֹדֶה Celebrabit, *Neh.* 11. 7. Apocopa, יְפֵר Fœtificare fecit, *Pſal.* 105 24. *pro* יַפְרֶה *propter gutturalem:* וַיַּעַל Et obtulit, *Num.* 23 2. *Et in duplex Scheva, ut in Kal,* יְרַד Dominari fecit, *Jeſ.* 41. 2. *Ex defectivis prima* נ, וַיִּגַּשׁ Et admovi, *Hoſ.* 11. 4. *pro* וַאֲנַשֵּׂא: *Sic* יֵךְ *pro* יֵכֶה.

Ad Hophal.

Præter. הָגְלָה *Deficiente prima* נ, הוּכָּה Percuſſum eſt, *Pſal.* 102. 5. הֻכֵּיתִי Percuſſus ſum, *Zach.* 13. 6.

Partic.) *Participium præſens inuſitatum eſt; ſi quis formare velit, deſinet à Præterito in Sægol: ut,* מֻגְלֶה. *Deficiente prima* נ, מֻכֶּה Percuſſus.

CAP. XXXVII.

De Conjugatione Hithpahel, *Quieſcentium tertia* ה.

Præter.

fœm.	*Sing.*	*maſc.*	
הִתְגַּלְתָה		הִתְגַּלָּה	3
הִתְגַּלִּית		הִתְגַּלִּיתָ	2
הִתְגַּלִּית		הִתְגַּלִּיתִי	1

Plur.

	הִתְגַּלּוּ	3
הִתְגַּלִּיתֶן	הִתְגַּלִּיתֶם	2
	הִתְגַּלִּינוּ	1

Partic. præſ.

Plur.	*Sing.*	
מִתְגַּלִּים	מִתְגַּלֶּה	*m.*
מִתְגַּלּוֹת	מִתְגַּלָּה	*f.*

Imperat. *caret.*

Futur.

fæm.	*Sing.*	*maſc.*	
com.		אֶגְלֶה	1
תִּגְלִי		תִּגְלֶה	2
תִּגְלֶה		יִגְלֶה	3
	Plur.		
com:		נִגְלֶה	1
תִּגְלֶינָה		תִּגְלוּ	2
		יִגְלוּ	3

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הִגְלוּ	הִגְלֵה	*m.*
הִגְלֶינָה	הִגְלִי	*f.*

Futur.

fæm.	*Sing.*	*maſc.*	
com.		אֶגְלֶה	1
תִּגְלִי		תִּגְלֶה	2
תִּגְלֶה		יִגְלֶה	3
	Plur.		
com.		נִגְלֶה	1
תִּגְלֶינָה		תִּגְלוּ	2
		יִגְלוּ	3

Notæ ad Hipbil.

Præter. הִגְלָה) *Alibi eſt*, חִגְלָה Deportavit, *Eſth.* 2. 6. *Deficiente prima* נ, הִזָּה Aſperſit, הִכָּה Percuſsit. *Ex anomalia primæ quieſcentis* י, הוֹנָה Mœrore affecit, הוֹנָה Oppreſſit, הוֹרָה Docuit, *quæ ſic quoque deinceps flectuntur.* הִגְלְתָּה) *Contracte*, הִרְצָה Acquieſcet, *Lev.* 26. 34. הִלְאָה Fatigavit, *Ezech.* 24. 12. חִגְלִיתָ) *Et per Chirek in medio* חִגְלִיתָ Deportaſti, 2 *Reg.* 17. 26. *& ita in aliis perſonis. Deficiente prima* Nun: וְהִזִּיתָ *Et aſperges: Prima* Jod, הוֹרֵיתָ Docuiſti, *Exod.* 17. 5.

Imperat. הַגְלֵה) *Per Apocopam* הֶרֶף Deſiſte, *Deut.* 9. 14. *pro* הַרְפֵּה. *Propter gutturalem duplex Pathach eſt*, הַעַל Aſcendere fac, *Exod.* 33. 12. *Deficiente prima* נ, הַכֵּה Percute, *unde per Apocopam* הַךְ, 2 *Reg.* 6. 18. & נְכֵה.

Futur. אֶגְלֶה) *Ex deficiente prima* נ, אֶטֶּה Extendam, *Jer.* 6. 12. *Ex quieſcente prima* י, אוֹרֶה, Ce-

malia dicitur יִשְׁתַּחֲוֶה. Procumbat, *Gen.* 48. 12. *pro* יִשְׁתַּחֲוֶה, *ubi Apocopæ ratio poſtulabat* יִשְׁתַּחוּ, *ſed euphoniæ cauſa ſumptum in fine eſt Shurek.*

CAP. XXXVIII.

De voce indeclinabili, & primum de Adverbio.

Expoſita eſt vox declinabilis.

VOx indeclinabilis eſt, quæ genere & numero flecti non poteſt: eſtque vel *Adverbium* aut *Præpoſitio*: vel *Conjunctio* aut *Interjectio*, quæ in univerſum vulgo *Particulæ*, Hebræis מִלּוֹת nominantur.

Adverbium eſt vox indeclinabilis, quæ alii voci adjungitur, ad explicandam circumſtantiam vel qualitatem aliquam: ut,

Loci, אַיֵּה, אַי Ubi? אֵיפֹה, אֵיפוֹא, אֵיכָה Ubinam? אָנָה, אָן Quo? Ubi? מֵאַיִן undenam? פֹּה hic, huc: מִפֹּה hinc, inde, illinc: הֵנָּה huc: הֲלוֹם huc, hic: שָׁם ibi, illic, illuc, eo: מִשָּׁם inde: פְּנִימָה, מִבַּיִת intrinſecus, intus, intro: חוּץ foris, foras: מַעְלָה ſupra, מִלְמַעְלָה ſuperne: מַטָּה infra, infime: אָחוֹר retro, retrorſum.

Temporis, מָתַי Quando? עַד־מָה Uſquequo? עַד־אָן quouſque? עַתָּה nunc: מָחָר cras: יוֹמָם interdiu: אֶתְמוֹל, תְּמוֹל heri: שִׁלְשׁוֹם nudius tertius: מִלְפָנִים ante, antea, antehac: תָּמִיד jugiter: עַד־כִּי, עַד־אָם donec, uſquedum: טֶרֶם antequam: מַהֵר, מְהֵרָה cito: אָז, אֲזַי tunc.

Interrogationis, אִם An: הַאִם An vero? הֲלֹא nonne? annon? אֵיךְ quomodo? מַדּוּעַ quare? לָמָּה ut quid?

Affirmationis, כֵּן Sic, ita, *quod & ſimilitudinis*: אָכֵן

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
הִתְנַּלּוּ	הִתְנַּלֵּה	*m.*
הִתְנַּלֶּינָה	הִתְנַּלִּי	*f.*

Futur.

fœm.	*Sing.*	*masc.*	
		אֶתְנַּלֶּה	1
תִּתְנַּלִּי		תִּתְנַּלֶּה	2
תִּתְנַּלֶּה		יִתְנַּלֶּה	3
	Plur.		
		נִתְנַּלֶּה	1
תִּתְנַּלֶּינָה		תִּתְנַּלּוּ	2
		יִתְנַּלּוּ	3

Notæ.

Præter. הִתְנַּלֶּה) *Unicum à* ו *incipiens illud in* י *commutat, quæ forma etiam ſupra cap.* 25 *notata eſt: ut,* הִתְוַדָּה Confeſſus fuit, *Lev.* 5. 5. *A* שָׁחָה *ſpeciali anomalia hic dicitur* הִשְׁתַּחְוָה Incurvavit ſe honoris cauſa: *ubi* ו *vel per epentheſin inſertum, aut tertia radicalis* ח *mutata eſt in* ו, *quæ commutatio & in Nominibus fit, ut quando à* גָּאָה Superbivit, *fit* גָּאוָה Superbia. *Deinde perdit Dageſh. ac literæ* ח *& primæ radicalis fit tranſpoſitio: ut,* הִשְׁתַּחְוָה Incurvavit ſe, *& ſic deinceps flectitur.*

Imperat. הִתְנַּלֵּה) *Per Apocopam,* הִתְחַל Ægrotum age, 2 *Sam.* 13. 5.

Futur. אֶתְנַּלֶּה) *Cum ſyncopa literæ formativæ* נ, אֶדַּמֶּה Æquabo me, *Jeſ.* 14. 14. *pro* יִתְנַּלוּ. אֶתְדַּמֶּה) *Huc pertinet defecte ſcriptum* וַיִּשְׁתַּחוּ Et procumbent, *Gen.* 27. 29. *pro* וַיִּשְׁתַּחֲווּ. *Apocopa, ut in Imperativo:* וַיִּתְגַּל Et retexit ſe, *pro* וַיִּתְגַּלֶּה *Gen.* 9. 21. *Speciali anomalia*

tranſit in Chirek: ante Scheva compoſitum, habet brevem gutturali reſpondentem: ante Nomina communiter extrudit articulum ה, & ſuſcipit ejus vocalem: ut, בַּשָּׁמַיִם, *pro* הַשָּׁמַיִם &c.

CAP. XXXIX.

De Præpoſitione.

PRæpoſitio eſt vox indeclinabilis, Verbo nomen, tanquam terminum vel cauſam motus aut quietis, adjungens.

Terminum, אֵצֶל Ad, ſecus, juxta, erga: אֶל אֵלֵי Apud, juxta, penes, prope: עַד עֲדֵי Ad, uſque ad: נֶגֶד Coram, contra, ante; נֹכַח לִנְכֹחַ E regione: ex adverſo, contra: לְעֻמַּת, מוּל, מִמּוּל Idem: בֵּין Inter, intra: מִן, מִנֵּי, מִבֵּי A ab, abs, de e, ex: propter: præ; comparative: לִפְנֵי Ante, coram, præ: עַל עֲלֵי Super, ſupra, contra, adverſus: חוּץ Extra: סָבִיב Circum, circa: עֵבֶר Gis: מֵעֵבֶר Trans, ultra: הֶלְאָה Ultra: אַחַר אַחֲרֵי Poſt: תַּחַת Subter, ſub, infra.

Cauſam, בְּעַד, מִפְּנֵי, בַּעֲבוּר, לְמַעַן, בִּגְלַל, עַל Propter, תַּחַת, חֵלֶף pro; לְפִי, כְּפִי Secundum, juxta.

Quædam terminum loci ſignificantia, aliquando temporis ſunt: ut, עַד Uſque ad: מִן Ab, לִפְנֵי Ante, אַחַר Poſt, בֵּין Inter. Item quatuor inſeparabiles, ב, כ, ל, מ.

Quædam comitatum, cauſam comitantem ſeu adjuvantem denotant: ut, עִם עִמּוֹ Cum.

Quædam privationem cauſæ adjuvantis: ut, מִבְּלִי, בְּלִתִּי, בְּלַעֲדֵי, בִּלְעֲדֵי, בְּלִי Abſque, præter, ſine: זוּלָתִי, מִלְּבַד, לְבַד Præter.

Inſeparabiles quatuor ſunt, quæ vulgo literæ בְּכַלֵּם vo-

vere, profecto, certe: אָךְ omnino: אָמְנָם, אָמְנָם vere, revera.

Negationis, Prohibitionis, לֹא non: בַּל non, nequaquam: אַל ne: פֶּן ne forte, ut non: אַיִן, אֵין non.

Dubitationis, אוּלַי fortaſſis.

Qualitatis, רֵיקָם inaniter, fruſtra: שָׁוְא vane: חִנָּם gratis, immerito: יְהוּדִית Judaice.

Congregationis, יַחְדָּו, יַחַד una, ſimul, pariter.

Separationis, Excluſionis, לְבַד ſeorſim, ſeparatim: רַק אַךְ tantum, tantummodo, duntaxat: בִּלְעֲדֵי præterquam.

Intenſionis, יוֹתֵר Nimium, amplius, magis, potius: מְאֹד valde, vehementer: רַב multum, ſatis: אַף כִּי quanto magis, quanto minus, *illud in oratione affirmativa ſignificat, hoc in negativa.*

Remiſſionis & dimiſſionis, אַט ſenſim, lente, leniter: מְעַט parum: מְעַט מְעַט minimum, paulatim: כִּמְעַט pene: כְּאַיִן fere.

Similitudinis, כָּה, כֵּן, כֹּה ſic, ita: כְּמוֹ ſimiliter: כַּאֲשֶׁר ſicut: בְּכָה taliter, eo modo, hoc modo.

Numeri, אַחַת ſemel: שֵׁנִית ſecundo: שְׁלִישִׁית tertio: רְבִיעִית quarto. Hæc ex Nominibus adverbiaſcunt.

Inſeparabilia Adverbia duo ſunt, quæ aliis vocibus ab initio ſemper adjunguntur, כ ſimilitudinis, ה admirationis & interrogationis. Id regulariter habet Chatephpathach: ante Scheva Pathach nudum: ut, הַבַּת *Num filia*, Geneſ. 17. 17. הַכְּזוֹנָה *Num tanquam cum ſcorto?* Gen. 34. 31. Sic ante gutturalem non cum Kametz notatam; Hoc regulariter eſt cum Scheva, quod ante aliud Scheva tranſit

nim: אֲשֶׁר *quod, quia, quum*: יַעַן אֲשֶׁר, יַעַן כִּי, יַעַן עֵקֶב, עֵקֶב אֲשֶׁר *quia, eo quod, quandoquidem*: לְמַעַן בַּעֲבוּר *ut, propterea, ut*: לְבִלְתִּי *ut non.*

Rationalis, עַל־כֵּן, לָכֵן *quare, quamobrem, quapropter, ergo, ideo, igitur, ideirco, quocirca, itaque.*

CAP. XLI.

De Interjectione.

INterjectio est, quæ per se in oratione posita, animi affectum cum singulari commotione indicat.

Blandientis, נָא, אָנָּא, בִּי *quæso, obsecro, amabo.*

Comminantis, אוֹי, הוֹי *væ*: sic אִי *Eccles.* 4. 10.

Demonstrantis, הֵן, הִנֵּה, הֵא *he, en, ecce.*

Dolentis, אוֹי, הוֹי, אוֹיָה *O, hei, heu, eheu.* הֲהּ *ah*: אֲהָהּ *aha, ah*: אָהּ *ah. Ezech.* 6. 11.

Ejulantis, אֲלֲלַי *hei, væ, Job.* 10. 15.

Exclamantis, הוֹי הוֹי *O, O, Zach* 2. 6. Inseparabile ה sequente Dagesh, ante Nomina sic quoque sæpe usurpatur, & Vocativum denotat.

Fastidientis, abominantis, חָלִילָה *absit*, 2 *Sam.* 20. 20.

Gaudentis, exsultantis cum ironico gemitu, הֵאָח הֵאָח *euge, euge, ha, ha, he, Psal.* 35. 21.

Hortantis, הַבָה *eja, age*: הָבוּ *agite.*

Optantis, לוּ *utinam, O utinam, Gen.* 17. 18. לוּא *idem, Jes.* 64. 1. אַחֲלַי *idem*: אָמֵן *Amen.*

Vocantis, הוֹי *heus.*

Ap-

vocantur: בְּ *in, propter*; כְּ *ſecundum, juxta*: לְ *ad*, eſtque ex אֶל deciſum: Hæ tres regulariter notantur cum Scheva, aut Chirek, ſi aliud Scheva ſequatur, aut proprietati gutturalium obſequuntur: ſæpe etiam extrudunt articulum ה, & ſuſcipiunt ejus vocalem: מִ *a, ab, abs, de, e, ex*, eſtque deſumptum ex מִן, unde & cum Chirek ſequente Dageſh vocibus præfigitur: Dageſh ejectum, compenſatur per Tzere.

CAP. XL.

De Conjunctione.

COnjunctio eſt quæ multiplices orationis partes conjungit.

Copulativa, וְ, אַף etiam.

Inſeparabiles duæ ſunt, quæ vocibus præfiguntur, וְ, שֶׁ *quod*. Illud copulativum eſt, & ante literas בּוּמֶף ac ſchevatam quamlibet notatur cum Shurek: ſi duo Nomina copulet, quorum poſterius eſt monoſyllabum, aut biſyllabum, tum habet Kametz. Hoc poſt ſe habet Dageſh, & eſt loco אֲשֶׁר *quod*.

Connexiva, ſive *Conditionalis*, אִם *ſi, ſin, ſiquidem, quum, quandoquidem*: כִּי אִם *quod ſi*, אִם לֹא *ſi, non, ni, niſi*: אִלְוֵי, לוּ *ſi*: לוּלֵא *niſi*.

Diſcretiva, ſive *Adverſativa*, אַךְ *verum, verumtamen*: אֲבָל *at, aſt, ſed, verum, veruntamen*: גַּם כִּי *etiamſi*: אִם כִּי *ſed*: אוּלָם *veruntamen*. Sæpe etiam inſeparabile ו adverſative ſumitur, ut dictum.

Disjunctiva, אוֹ *aut, vel, ſive, ſeu*: לְאַחַר *Non ſic, ſecus*. Sed & inſeparabile ו disjunctive ſumitur, ut *Exod.* 21. 15. & alibi.

Cauſalis, כִּי *Nam, quia, quod, quoniam, enim, etenim*:

plerumque primi Nominis mutatione, cujus formam vocant *Regimen*, *Statum regiminis*, *Statum constructum*: formam autem integram appellant *Statum absolutum*.

In genere notandum, ab initio vocis duo Scheva consistere non posse, unde cum aliqua ratio duo postulat, tum prius mutatur in Chirek, aut in Pathach vel Sægol propter gutturalem vel ר, ut dictum cap 4. & in sequentibus amplius patebit.

Mutatio vocalium ob regimen fit vel in *penultima* vel in *ultima* syllaba, vel *utrobique* simul.

Kametz penultimæ syllabæ, in utroque genere & numero, mutatur in Scheva, aut in Scheva compositum sub gutturali: ultimæ vero (non sequente א) transit in Pathach: ut, דְּבַר הַמֶּלֶךְ *Verbum regis*, à דָּבָר.

Pluralia masculina etiam ים commutant in י, ut, דִּבְרֵי ex דְּבָרִים scil. Kametz in Scheva mutato, propter quod antecedens Scheva transit in Chirek, ut dictum. Sub prima gutturali est Pathach vel Sægol: ut, טַבְּחֵי ex טַבָּחִים. Sic & alia quædam: ut, מַלְכֵי *Reges*.

Fœminina singularia in ה, commutant illud præterea in ת: ut, צַדֶּקֶת à צַדִּיק, nempe prius Kametz mutatur in Scheva, propter quod antecedens Scheva convertitur in Chirek: ultimum vero in Pathach, & ה in ת. Fœmininum plurale, צַדְּקוֹת à צַדְּקָת.

Tria monosyllaba אָב, אָח, חָם mutant Kametz in Chatephpathach, & assumunt præterea ad finem literam י: ut, אֲבִי, אֲחִי.

Excipiuntur alia multa ex Quiescentibus &

Appendix brevis de mutatione vocum & Punctorum Vocalium.

MUtatio punctorum vocalium in lingua Hebræa, res eſt ſolicita & operoſa, in qua juventus cum multo ſudore ſe torquet, ſed cum exiguo ſæpe fructu. ita ut ſe expedire neſciens nauſeam concipiat, ac ſtudium tandem abjiciat. Ergo laborem & hic ipſi minuamus, & quæ intricata tantopere videntur, ſenſim extricemus, ne cœptum ſtudii iter hiſce ſalebris impediatur.

Cauſæ mutationis, quædam ſunt *generales*, quædam *ſpeciales*. Generales, quæ omnibus omnino vocibus communes ſunt, ut Pronomina affixa & Accentus: Speciales, quæ Nominibus vel Verbis in ſpecie conveniunt. Nos ſingulas voces ſeorſim & univerſe hic conſiderabimus.

I. *De Nominibus.*

ELias Grammaticus in Libro *Habbachur*, *Orat.* 3. *cap.* 2. quatuor ponit cauſas, ob quas Nomina mutentur: 1. eſt *Motio* è maſculino in fœmininum. 2. *Flexio* è ſingulari in pluralem: 3. *Regimen*: 4. *Affixa*. Hic nos adjungemus quintam, *Accentus*.

De prima vide ſupra cap. 8. de ſecunda cap. 9. & 10. de reliquis duabus hic breviter agemus

Variatio ob Regimen.

Regimen eſt Syntaxis ſive ſtructura Nominum qua unum regit alterum caſu genitivo. Hoc ſi-

ple.

tantum Nominibus in ה finitis adjungi, item Nomini אָב. Reliqua mutatio talis.

Kametz penultimæ ſyllabæ in ſingulari numero in utroque genere mutatur in Scheva: ultimæ manet, præterquam ante Affixa conſtructa כֶם, הֶן, הֶם, כֶן.

Maſculina, דָּבָר *Verbum*, דְּבָרִי *Verbum meum*, דְּבָרְךָ *tuum*, דְּבָרוֹ *ejus*, דְּבָרָם *eorum*, דְּבָרֵנוּ *noſtrum*, דְּבַרְכֶם *veſtrum*.

Fœminina in ה præter mutationem primi Kametz, commutant etiam ה in ת: ut, צִדְקָתִי *Juſtitia mea*, צִדְקָתְךָ *tua*, צִדְקָתוֹ *ejus*, צִדְקָתָם *eorum*, צִדְקַתְכֶם *veſtra*, à צְדָקָה. Cum litera Heemantica ab initio, immutata manent. Recipiunt autem Affixa ad formam in ת: ut, תִּפְאַרְתִּי *Gloria*, תִּפְאַרְתּוֹ *ejus*.

In plurali maſculino Kametz hocce manet: ut, דְּבָרַי *Verba mea*, דְּבָרֶיךָ *tua*, דְּבָרָיו *ejus*, דְּבָרֶיהָ *ejus* fœm. דְּבָרֵינוּ *noſtra*, דְּבָרֵיכֶם *veſtra*, à דְּבָרִים.

Fœminina pluralia aſſumunt Affixa ad formam conſtructam: ut, צִדְקוֹתַי *Juſtitiæ meæ*, צִדְקוֹתֶיךָ *Juſtitiæ tuæ*, &c.

Excipe multa ex Quieſcentibus & Defectivis ſecunda orta, quæ prius Kametz retinent, qualia ſunt, קָצֶה *Extremitas*, רָעָה *Malum*, מָעֹז *robur*, מָגֵן *clypeus*, רָמוּת *altitudo*, קָצֵהוּ, *Finis ejus*, &c: Hinc quoque פָּנִים & בָּנִים Kametz retinent, quaſi ex forma בָּנָה & פָּנָה.

אָוֹן, תָּוֶךְ, מָוֶת contrahuntur in Cholem. תּוֹכוֹ *medium ejus*, à תָּוֶךְ.

חֹם אֵם אָב Kametz in ſingulari retinent: אָבִי *pater meus*. Sic דָּם *ſanguis*, יָד *manus*, עָב *nubes*, צָר *hoſtis*, שַׂר *princeps*, & ſi quæ alia ſimilia.

& Defectivis ſecunda radicali nata, quæ prius Kametz retinent, qualia ſunt קָמָה, צָרָה, בָּמָה, מָגֵן, מָעוֹז & his ſimilia.

Tzere invariatum manet, niſi quando antecedit vel ſequitur Kametz, tunc penultimæ ſyllabæ mutatur in Scheva, ultimæ in Pathach: ut. שֵׁנָה à שֵׁנָה *Somnus*: עֵצָה ab עֵצָה *Conſilium*. Excipe ſi poſt Tzere ſit litera quieſcens.

In pluralibus Tzere penultimæ ſyllabæ tranſit in Scheva, propter quod antecedens Scheva convertitur in Chirek, ſicut & ante in forma Kametz: ut, זְקֵנִי à זְקֵנִים *Senes*: חֲצֵרִי à חֲצֵרִים *Atria*: גְּדֵרוֹת à גְּדֵרוֹת *Caulæ*.

Excipiuntur אֵיבָה *Inimicitia*, הֵיכָל *Templum*, & pluralia, חֲפֵצִים *Deſiderantes*, זֵיתִים *Oleæ*, & alia, quæ vide in Theſauro noſtro Grammatico. *A* קֵן reperitur קֵן, & à בֵּן cum Chirek ſpeciali anomalia בֵּן, *Deut.* 25. 2. *Jonæ* 4. 20.

Sægol ultimæ ſyllabæ ante ה mutatur in Tzere: ut, מִקְנֵה צֹאן *poſſeſſio ovium*, *Gen.* 26. 14. Excipe פֶּה, unde פִּי חָכָם *Os ſapientis*, *Eccleſ.* 10. 12. Alias immutatum manet.

Pathach & *Chirek* (non intercedente Dageſh) contrahuntur in Tzere: ut, בַּיִת à בַּיִת, *Domus*.

Variatio ob Affixa.

Affixa dicuntur Pronomina inſeparabilia à fine Nominibus adjuncta. Hic in genere obſervetur, Affixa quatuor הֵן חֵם נֵן נֵם formæ Nominis conſtructæ in utroque genere & numero ſemper adjungi, ac præterea *Affixa conſtructa* mihi vocari. Deinde affixum הוּ tan-

quando prima aut ſecunda eſt gutturalis aut ה: ut, אֶבֶן *Lapis*, אַבְנוֹ *Lapis ejus*. Eam formam etiam ſequuntur, שֶׁמֶן, שָׁוְא, חֵלֶב, פֶּלֶג, צֶלֶם, צֶמֶר, נֶפֶשׁ, חֵלֶק, מֶלֶךְ, נֶפֶשׁ. Sic a חֵלֶק eſt חֶלְקוֹ *Pars ejus*; a תִּפְאֶרֶת eſt, תִּפְאַרְתּוֹ *Gloria ejus*.

Sægol primum poſt ſe Scheva habens, manet: ut, אֶצְבַּע *Digitus*, אֶצְבָּעוֹ *Digitus ſuus*, Levit. 4. 6.

Terminatio ה abjicitur: ut, מִקְנֶה *Poſſeſſio*, מִקְנֵהוּ *Poſſeſſio ejus*, Job 1. 3. Attamen ante הָ Sægol manet: ut, מִקְרֶהָ *Accideas ejus*, a מִקְרֶה, Ruth 2. 3.

פֶּה & שֶׁה ſpecialem anomaliam habent, in mutatione ה in י; ut, שִׁיָּו *Pecudem ejus*, Deut. 21. 1. שִׁיהוּ *Pecus ſuum*. 1 Sam. 14. 34. A פֶּה eſt פִּי *Os meum*, פִּיךָ *Os tuum*, פִּיו & פִּיהוּ *Os ejus*.

Cholem penultimæ ſyllabæ mutatur in Kametz-chatuph aut Kibbutz: ut, קֹדֶשׁ *Sanctitas*, קָדְשׁוֹ *Sanctitas ejus*. Excipe גֻּלְגֹּלֶת, unde גֻּלְגָּלְתּוֹ *Cranium ejus*, Jud. 9. 53.

At ſequente Kametz vel Tzere, invariatum manet: ut, אוֹצָרוֹ *Theſaurus ejus*, Deut. 28. 12. ab אוֹצָר.

Cholem *ultimæ ſyllabæ* manet, exceptis quibusdam ex defectivis ſecunda radicali derivatis, in quibus corripitur in Kibbutz: ut, פְּעוֹר *Robur*, פְּעֻרוֹ *robur ejus*.

Pathach ultimæ ſyllabæ in quibuſdam defectivis mutatur in Chirek ſequente Dages: ut, פִּרְיָה *Buccella*, מִפִּתִּי *De buccella ejus*, 2 Sam. 12. 3. Sed a דְּבַשׁ eſt דִּבְשִׁי *Mel meum*, Cant. 5. 1.

Pathach & Chirek in forma יָרְ contrahuntur in Tzere: ut, זַיִת *Oliva*, זֵיתֶיךָ *Olivæ tuæ*, Deut. 24. 20. Huc pertinent בֵּירָה, חֵיל, & ſimilia.

קָן, גָּן, נָג mutant Kametz in Pathach & Dageſh: ut, גַּנִּי *tectum meum.* Sic à מִשְׁגַּבִּי eſt סִשְׁגַּבִּי *Locus ſeditus meus.*

Tzere penultimæ ſyllabæ mutatur in Scheva: ultimæ partim manet, partim mutatur: ut, לִבִּי *Cor meum*, à לֵבָב *Cor*: עֲצָתָם ab עֵצָה *Conſilium.*

Formam סֵפֶר vide in Sægol.

Manet in his & ſimilibus, עֵדֹת, נִבְלָה, הֵיכָל, אֵיתָן, אֵימָם, תְּאֵנָה, שֵׁבָה, שְׁאֵרִית, שְׁאֵלָה, רֵאשִׁית, צֵאָה in בְּהֶמְתֵּךְ ſemper mutatur in Sægol, בְּהֶמְתֵּךְ *jumentum tuum*

Ultimæ ſyllabæ in Nominibus formæ זְקֵנִים & פְּאֵר manet.

In forma שֹׁמְרֵנִי mutatur in Scheva: שׁוֹמְרֵנִי *Cuſtodiens me.*

Ante ךָ tranſit in Sægol vel Chirek, aut Pathach propter gutturalem: ut, אִיבֶךָ, שׁוֹמְרֶךָ. In pauſa autem dicitur שׁוֹמְרֶךָ.

Monoſyllaba variant; in his manet, דַּל, אֵל, אִישׁ, דַּג, שַׁח, רֹאשׁ, רַע, עֵץ, עֵר, נֵר, דֵּד.

שֵׁם, בֵּן mutant in Scheva: ut, שְׁמִי *nomen meum*, Sequente alio Scheva, prius pro more tranſit in Chirek: ut, שִׁמְךָ *nomen tuum*, quod in pauſa dicitur שִׁמְךָ.

Quædam commutant illud in Chirek ſequente Dageſh: ut, עִתִּי ab עֵת *Tempus.* Sic קֵן, טֵז, נֵם, לֵב, חֵץ, קִן, טִז, נִם, לִב, חִץ, שֵׁן, אֵב, תֵּל, אֵשׁ, חֵן. At à גֵּן eſt גִּנְּךָ *tergum tuum*

Sægol tam penultimæ quam ultimæ ſyllabæ, mutatur in Scheva, unde prius vertitur in Chirek: ut, בֶּגֶד *Veſtis*, בִּגְדוֹ *Veſtis ejus*, בִּגְדִי *Veſtis mea*: ſic סִפְרִי à סֵפֶר.

Quædam pro Chirek habent Pathach, maxime quando

Terminatio altera *Tzere* manet : אֹהֲבֵךְ &c.

Cholem tertia terminatio manere potest : at sequente Scheva, corripitur in Kametz-chatuph.

In *Pibel* mutatur Tzere in Scheva : ut, פִּקְּדוֹ Sequente alio Scheva, transit in Sægol vel Pathach.

Defectiva secunda in Hiphil mutant Tzere prius in Sheva, alterum in Chirek : ut, הִרְגִּיעַנוּ *Silere fecit nos*, Jer. 8. 14.

Quiescentia secunda semper retinent Kametz : ut, שָׂמוֹ, שָׂמַנִי, &c.

Quiescentia tertia א ultimum Kametz retinent. ut, קָרָאוֹ &c.

Quiescentia tertia ה, illud ante Affixa semper abjiciunt, unde Kametz ultimum in Kal succedit sub primam radicalem : ut, עָשָׂהוּ *Fecit illud*, Psal. 95. 5. pro עָשָׂהוּ ; aut (si mavis) ה cum præcedente suo Kametz abjiciunt, unde propter contractionem Kametz primum manet, qualis ratio & in Nominibus observata.

פָּקְדָה *Illa visitavit.*

eos	פָּקְדָם, פָּקְדָתָם	*eum*	פָּקְדָהוּ, פָּקְדָתּוֹ	Affixa 3. perf.
eas	פָּקְדָתָן	*eam*	פָּקְדָתָהּ, פָּקְדָתָה	
vos m.	פָּקְדָתְכֶם	*te* m.	פָּקְדָתְךָ	2 Perf.
vos f	פָּקְדָתְכֶן	*te* f.	פָּקְדָתְךְ	
nos c	פָּקְדָתְנוּ	*me* c	פָּקְדָתְנִי	1. Perf.

Hic vocalium Kametz & Scheva ab initio fit transpositio : terminatio אָה mutatur in ָת, præterquam ante affixa ם & ן, ubi mutatur in Kametz.

Terminatio Tzere & hic manet : ut, אֲהֵבָתוֹ *Amavit illum*, 1 Sam. 18. 28.

Scheva & Chirek in forma יִ֫ quasi transponuntur, assumpto ab initio Chirek vel Sægol, unde deinceps י fit mobile: ut, יִ֫ *Fructus*, יִ֫רְאָה & יִרְאָה.

II. De Verbis.

Quomodo verba mutentur propter flexionem, id ipsa conjugandi norma indicat, quæ idcirco cuique nota esse debet.

At Pronominum inseparabilium sive Affixorum cum ipsis structura & conjunctio, longe maximam mutationem efficit, quam hic breviter delineatam accipe.

In genere observetur:

בְּ Præterito jungitur: בָּ reliquis *Temporibus*.

נָה נָהּ non junguntur Præterito, reliquis recte.

וּ ... *Imperativo & Futuro*: aliis וֹ.

הָ *Præterito*; הָ reliquis.

Vocibus in vocalem immediate finitis, nudum Affixum adjungitur.

Præteritum Kal.

פָּקַד *Ille visitavit.*

eos	פְּקָדָם	*eum*	פְּקָדוֹ, פְּקָדֵהוּ — Affixa 3. pers.
eas	פְּקָדָן	*eam*	פְּקָדָהּ
vos m.	פְּקַדְתֶּם	*te* m	פְּקָדְךָ — 2. pers.
vos f.	פְּקַדְתֶּן	*te* f	פְּקָדֵךְ
nos c.	פְּקָדָנוּ	*me* c	פְּקָדַנִי, 1. pers.

Kametz penultimum per totum Præteritum mutatur in Scheva, Pathach in Kametz, exceptis, נוּ, נִי, ante quæ manet.

Ter-

ſecundæ perſonæ. Cholem in Kametzchatuph: ut, יְכָלְתִּי *Prævalui ipſi*, Pſal. 13. 5.

פָּקְדוּ *Viſitarunt illi vel illæ.*

eos	פָּקְדוֹם	*eum*	פָּקְדוּהוּ	Affixa 3. perſ.
eas	פָּקְדוּן	*eam*	פָּקְדוּהָ	
vos m.	פָּקְדוּכֶם	*te* m.	פָּקְדוּךָ	2. perſ.
vos f.	פָּקְדוּכֶן	*te* f.	פָּקְדוּךְ	
nos c.	פָּקְדוּנוּ	*me* c.	פָּקְדוּנִי	1. perſ.

Kametz & Scheva hic tranſponuntur, ut in 3. fœmin. ſingulari, aut ſimpliciter ſervatur ratio tertiæ maſculinæ.

Terminatio Tzere manet: ut, יִרְאוּהוּ *Reverentur ipſum*, Job 37. 24.

Quieſcentia ſecunda, שָׂמוּךָ *Poſuerunt te*, Pſal. 86. 14. Hiphil, הֵשִׁיבוּם *Referebant ea*, 1 Reg. 14. 28.

Quieſcentia tertia ה, retinent Kametz: ut, עָשׂוּנִי *Fecerunt me*, Pſal. 119. 73.

פְּקַדְתִּים פְּקַדְתֶּם *Viſitaſtis vos.*

eos	פְּקַדְתּוֹם	*eum*	פְּקַדְתּוּהוּ	2. perſ.
eas	פְּקַדְתּוּן	*eam*	פְּקַדְתּוּהָ	
nos	פְּקַדְתּוּנוּ	*me*	פְּקַדְתּוּנִי	1. perſ.

פָּקַדְנוּ *Viſitavimus.*

eos	פְּקַדְנוּם	*eum*	פְּקַדְנוּהוּ
eas	פְּקַדְנוּן	*eam*	פְּקַדְנוּהָ
vos m.	פְּקַדְנוּכֶם	*te* m.	פְּקַדְנוּךָ
vos f.	פְּקַדְנוּכֶן	*te* f.	פְּקַדְנוּךְ

Cholem in his mutatur in Kametz-chatuph.

Quieſcentia ſecunda & hic Kametz prius retinent: ut, שָׁמַתָּה &c. & ſic reliqua juxta præcedentis perſonæ formam.

פָּקַדְתָּ *Tu vir viſitaſti.*

eos	פְּקַדְתָּם / פְּקַדְתָּמוֹ	*eum*	פְּקַדְתּוֹ / פְּקַדְתָּהוּ / Affixa 3. perſ.
eas	פְּקַדְתָּן	*eam*	פְּקַדְתָּהּ
nos	פְּקַדְתָּנוּ	*me*	פְּקַדְתָּנִי 1 perſ.

Affixa ſecundæ perſonæ deſunt, ne reciproca fiat ſignificatio.

Terminatio Cholem mutatur in Kametz-chatuph.

Quieſcentia tertia א, מָצָאתָה *Inveniſti eam*, Deut. 22. 3.

Quieſcentia tertia, ה, גָּלִיתָ.

פָּקַדְתְּ *Tu fœm. viſitaſti.*

eos	פְּקַדְתִּים	*eum*	פְּקַדְתִּיו / פְּקַדְתִּיהוּ / Affixa 3. perſ.
eas	פְּקַדְתִּין	*eam*	פְּקַדְתִּיהָ
nos	פְּקַדְתִּינוּ	*me*	פְּקַדְתִּינִי 1 perſ.

Accedit ante Affixa, tanquam nota fœminina, ex forma אַתְּ, unde & perſonæ ſeparatæ quandoque additum legitur: Vide Exech. 16. 18. Jere. 4. 19. tamen illud quandoque excidit: ut, רִמִּיתָנִי *Decepiſti me.* 1 Sam. 19. 17. Cholem mutatur in Kametz-chatuph.

פָּקַדְתִּי *Viſitavi.*

Forma eadem hic eſt, quæ in præcedenti voce, niſi quòd pro Affixis primæ perſonæ, hic adhibentur Affixa ſecundæ

Formæ fœmininæ eadem Affixa junguntur: ut, פְּקֻדוֹתַי &c.

Particip. Præter. sive Pahul.

פָּקוּד *Visitatus.*

פְּקוּדוֹ *Visitatus ejus*, & sic deinceps, cum Affixis præcedentis Temporis.

Infinitivus.

פָּקוֹד *Visitare.*

eos	פָּקְדָם	*eum*	פָּקְדוֹ, פָּקְדֵהוּ, פָּקְדֵנִּי	3. pers.
eas	פָּקְדָן	*eam*	פָּקְדָהּ, פָּקְדֵנָּה	
vos m.	פָּקְדְכֶם	*te* m.	פָּקְדְךָ, פָּקְדֵךְ	2. pers.
vos f.	פָּקְדְכֶן	*te* f.	פָּקְדֵךְ	
nos	פָּקְדֵנוּ	*me*	פָּקְדִי, פָּקְדֵנִי	1. pers.

In hac forma terminatio Cholem corripitur in Kametz-chatuph, & transfertur ad primam radicalem, & ejus Scheva ad secundam.

Si secunda sit gutturalis, tum pro Scheva ponitur Chateph-kametz: ut, בָּחֳרִי *Eligere me*, Ezech. 20. 5. בְּאַהֲבָם *Secundum amare ipsorum*, Hos. 9. 10. Forma פָּקְדָם פָּקְדְכֶם est à פָּקוֹד, Cholem in Kametz-chatuph correpto, & ad primam translato. Sic differt forma hæc Infiniti à Nominibus formæ בָּבוֹר, quæ Cholem retinent: ut, כְּבוֹרְךָ &c.

Junguntur etiam Affixa formæ paragogicæ Infinitivi,

Particip. præsens sive Benoni.

פּוֹקֵד *Visitans ille.*

eos	פּוֹקְדָם	*eum*	פּוֹקְדוֹ / פּוֹקְדֵהוּ
eas	פּוֹקְדָן	*eam*	פּוֹקְדָהּ
vos m.	פּוֹקְדְכֶם	*te* m.	פּוֹקֶדְךָ
vos f.	פּוֹקְדְכֶן	*te* f.	פּוֹקֶדֵךְ
nos c.	פּוֹקְדֵנוּ	*me* c.	פּוֹקְדֵנִי

Tzere transit in Scheva, & ante affixa ךָ, & כֶם, in Sægol vel Pathach propter gutturalem: ut, אֹהֲבֵי Diligentis te, 2 Par. 20. 7.

Ante ךָ reperitur etiam Chirek: ut, אֹסְפְךָ *Colligens te.* 2 Reg. 22. 20. *Pihel* מְפַקֶּדְךָ &c.

Quiescentia secunda retinent Kametz, ut in tertiis Præteriti. Ex *Hiphil* מְעִירָם *Suscito eos*, Joel 3. 7.

Quiescentia tertia ה, abjiciunt illud cum præcedenti Sægol: ut, פּוֹרֵהוּ *Spernens eum*, Prov. 14. 2.

פּוֹקְדָהּ *Visitans illa.*

Formæ פּוֹקְדָהּ nulla Affixa adjunguntur, Duplex autem Sægol se habet, ut in Nominibus: ut, יוֹעֲצָתוֹ *Consulens ipsi*, 2 Paral. 22. 3.

פּוֹקְדִים, פּוֹקְדוֹת *Visitantes.*

eos	פּוֹקְדֵיהֶם	*eum*	פּוֹקְדָיו
eas	פּוֹקְדֵיהֶן	*eam*	פּוֹקְדָתוֹ
vos m.	פּוֹקְדֵיכֶם	*te* m.	פּוֹקְדֶיךָ
vos f.	פּוֹקְדֵיכֶן	*te* f.	פּוֹקְדָתֵךְ
nos	פּוֹקְדֵינוּ	*me*	פּוֹקְדַי

Formæ

Imperativus.

פָּקֹד *Visita tu vir.*

Servatur forma Infiniti. Affixum ם hic habet ante se Tzere : ut, סְתֹם֣ *Scribe ea*, Prov. 3. 3.

Altera forma פָּקֹד, mutat Pathach in Kametz : ut, שְׁמָעֵנִי *Audi me*, Gen. 23. 11.

In *Pibel* שַׂמְּחֵנִי *Lætifica me*, Psal. 90. 15. ex שׂמח.

Defectiva primâ ו, חָנֵּם *Da eos*, Nehe. 4. 4. ex חנן.

Defectiva secundâ, חָנֵּנִי *Gratiam fac mihi*, ex חנן : vel, חָקֵק *Exara ipsum*, Jesa. 30. 8. à חקק.

Quiescentia primâ י ex terminatione Pathach, דָּעֵהוּ *Cognosce eum*, Prov. 3. 6. Pathach in Kametz producto, ut antè.

Quiescentia secunda ex *Hiphil*, הֲקִימֵנִי *Suscita me*, Psal. 41. 11.

Quiescentia tertia ה, נַחֵנִי *Deduc me*, Psal. 5. 9.

פָּקְדִי

Nihil hic mutatur.

פָּקְדֻנִי *Visitate vos fœm.*

Exempla non occurrunt. Si affixa jungenda sint, jungentur ad formam פָּקְדִי. Sic etiam fit in hac voce Futuri.

Futurum.

אֶפְקֹד תִּפְקֹד יִפְקֹד נִפְקֹד

Eodem modo Hisce omnibus Affixa junguntur, omissis Affixis similium personarum. Exemplum sit tertia persona.

& tunc א mutatur in ה, ut in Nominibus fœmininis: ut, בְּעֻרָבֹתָם *Accidentibus ipſis*, Exod. 40. 32. ex forma עֲרָבָה.

In altera forma Infiniti, פְּקֹד, Pathach tranſit in Scheva, propter quod convertitur antecedens Scheva in Chirek: ut, עַל־פְּקֹעַם *Propter diſſindere ipſos*, Amos 1. 13. Si adſit gutturalis, tum pro Chirek eſt Pathach, vel Sægol: ut, לַעֲמֹד, *Agitare ipſum*, Judic. 13. 25.

In *Niphal* mutatur Tzere in Scheva: ut, בְּהִנָּבְאוֹ *In prophetando ipſum*, Zach. 13. 3.

In *Pihel* tranſit Tzere in Scheva: ut, עַל־צַדְּקוֹ, *Propter juſtificare ipſum*, Job 32. 2.

In *Hiphil* ſemper junguntur Affixa formæ cum Chirek: ut, הַקְרִיבוֹ.

Defectiva primâ י, mutant duplex Sægol, ut Nomina iſtius formæ: ut, עֶרְשָׁתוֹ *Ad accedere ipſum*, Gen. 33. 3. A תֵּת eſt תִּתִּי

Defectiva ſecundâ mutant Cholem in Kibbutz ſeq. Dageſch: ut, עַד־חֲמִי *Uſque ad conſumere me*, &c. In [illegible]hil mutatur Tzere prius in Chateph-pathach, ultimum in Chirek, ſeq. Dageſch. וְזֶה־הֵחֵלּוּם *Et hoc eſt incipere eorum*, Gen. 11. 6. ex forma הָחֵל. Pathach autem ſub ה eſt loco Chateph-pathach, propter ſequentem gutturalem.

Quieſcentia primâ י, ſe habent ut Defectiva primâ.

Quieſcentia tertiâ א mutantur ut perfecta: בְּקָרְאִי *In clamando me*, Pſal. 4. 2. ex forma קָרוֹא

Quieſcentia tertiâ ה, ad terminationem וּ Affixa recipiunt, non ad alteram: ut, בְּבָנּוֹתֵכֶם *In exſtruendo vos*, Jeſa. 22. 16.

Im-

Nihil hic mutatur, ut in Imperativo.

תִּפְקְדֵנָה

Cum Affixis pro hac usurpatur תִּפְקְדִי : ut, חַשְּׁבֻנִי *Reputant me*, Job 19. 15. quod ibi est fœmininum : תִּכָּחֵךְ *Corripiant te*, Jerem. 2. 19. quod similiter fœmininum.

Denique quomodo *Paragoge* & *Apocopa* voces quasdam Verborum mutet, id suis locis passim ostendimus in conjugationibus Verborum.

III. De Particulis sive voce indeclinabile.

Adverbia pauca assumunt *Affixa*, unde ipsorum quoque forma absoluta mutatur.

כְּמוֹ Huic formæ junguntur Affixa constructa : ut, כְּמוֹכֶם *Sicut vos*, כְּמוֹהֶם *Sicut illi*. At cum aliis Affixis habet Kametz : ut, כָּמוֹנִי *Sicut ego*, כָּמוֹנוּ *Sicut nos*.

אַיֵּה, הֵנָּה literam ה cum præcedenti vocali abjiciunt : ut, אַיּוֹ *Ubi est ille ?* אַתָּה *Ubi es tu ?* אֵיָם *Ubi sunt illi ?* הִנֵּהוּ vel הִנְהוּ *Ecce eum*, הִנְּךָ *Ecce te*.

עוֹד & אֵין non mutantur.

Præpositiones. Harum quædam assumunt ' ante Affixa, sub forma nominum pluralium : אֶל *Ad*, אֵלַי *Ad me*, אֵלֶיךָ *Ad te*. At cum Affixis constructis, habet quasi formam constructam, אֲלֵיהֶם *Ad eos*, &c.

אַחֲרֵי, unde אַחֲרַי *Post me*, אַחֲרֶיךָ *Post te*, &c.

לִפְנֵי Præpositio est orta ex Nomine פָּנִים, quod constructè dicitur פְּנֵי, & inde præpositio לִ, לִפְנֵי, *Ad conspectum*, id est, *Coram*, *Ante*. Forma constructa cum Affixis constructis tantum usurpatur : ut, לִפְנֵיהֶם לִפְנֵיכֶם &c. Alias, semper juxta formam Nominis,

eos	יִפְקְדֵם	*eum*	יִפְקְדֵהוּ	3. perſ.
			יִפְקְדֵנּוּ	
			יִפְקְדֵהָ	
eas	יִפְקְדֵן	*eam*	יִפְקְדֵהָ	3. perſ.
			יִפְקְדֶנָּה	
vos m.	יִפְקְדֶכֶם	*te* m.	יִפְקָדֵךְ	2. perſ.
vos f.	יִפְקְדֶכֶן	*te* f.	יִפְקָדֵךְ	
nos	יִפְקְדֵנוּ	*me*	יִפְקְדֵנִי	1. perſ.

Cholem ante ה, כֶם, כֶן mutatur in Kametz-chatuph, alias in Scheva.

Terminatio Pathach ſe habet ut in Imperativo.

In *Pibel* Tzere corripitur in Sheva, & ante ה, כֶם, כֶן in Sægol: ut, תְּחַבְּקֵנִי *Amplexabitur me*, Cant. 2. 6. יְזַמֶּרְךָ *Pſallet tibi*, Pſal. 30. 13.

Raro eſt נִי- pro נִי...

Quandoque י per epentheſin Affixo הוּ præmittitur, יְבָרְכֵהוּ *Benedicet ei*, Pſal. 72. 15.

Deſectiva ſecunda, יְסֹבְבֵנִי *Circumdabit eum*, Jere. 52. 21. à יָסוֹב. *Pibel*, תְּסוֹבְבֵנִי *Circumdabis me*, Pſal. 32. 7. *Hiphil*, יְסֹבְבֵנִי *Circumduxit me*, Ezech. 47. v. 2. à יָסַב.

Quieſcentia ſecunda, תְּצוֹדֵנִי *Venaris me*, Job 10. 16.

Quieſcentia tertia א, יִמְצָאֶהָ *Inveniet eam*, Geneſ. 16. 7.

Quieſcentia tertia ה, רְאָהוּ *Vidit illum*, Exod. 2. 6. abjicitur ſcilicet ה cum præcedenti vocali, ut alias.

הִפְקִדְנִי, תִּפְקְדֵנִי יִפְקֹד

Nihil

3. Pauſæ majores *Athnach* & *Silluk* communiter producunt Pathach & Sægol in Kametz.

Pathach in qualibet voce: ut, שָׁמַיִם *Cælum*, Gen. 1. 8. אָמַר *Dixit*, Geneſ. 21. 1. & ſic cum Silluk, pro שָׁמָיִם.

Sægol non quodvis, ſed penultimum in vocibus cum gemino Sægol: ût, חֶסֶד pro חֶסֶד *Benignitas*: תִּפְאֶרֶת pro תִּפְאֶרֶת *Decus*. Excipiuntur tamen utrinque non pauca, quæ à Maſorethis obſervata ſunt.

Sakephkaton quandoque etiam hoc facit: ut, אֶחֱזֵ֫ *Corripiet*, Exod. 15. 14. pro אֶחֱזֵ֫. Rariſſimè pauſæ minores id agunt.

Pauſa ex ultima ad penultimam rejecta, convertit ibi Scheva ante affixum ךָ in Sægol: ut, דְּבָרְךָ pro דְּבָרְךָ *Verbum tuum*. Sic etiam Scheva in Nominibus formæ ־ִי: ut, עַל־הַלְחִי *Super maxillam*, 1 Reg. 22. 24. quod aliàs ſcribitur לֶחִי.

Dicitur etiam לְךָ pro לְךָ: Sic אוֹתְךָ, מִמְּךָ quando pauſa à ſiter ך ad præcedentem rejicitur.

In verbis pluralibus in ם, item in fœmininis ſingularibus in ה vel ׳ finitis, ſi pauſa ad penultimam rejicitur, tunc pro Scheva redit illic ea vocalis, quam vox maſculina aut ſingularis in eo Tempore habuit, quæ ſi fuerit Pathach, tum producitur illud in Kametz. Hinc ex פָּקְדוּ à פָּקַד fit פָּקְדוּ: Sic נִבְרוּ à נִבְרָא: item יִכְלוּ à יָכוֹל. Imperativo, שִׁמְעוּ à שְׁמַע: עֲמֹדוּ ab עָמוֹד. In Futur. תִּפְקְדוּ à תִּפְקֹד, & ita deinceps per omnes conjugationes.

Pauſa

nis, לְפָנַי *Coram me*, לְפָנֶיךָ *Coram te*, לְפָנֵינוּ *Coram nobis*, &c.

עַד, עַל eandem formam ſequuntur : עָדַי *uſque ad me*, עָלַי *Adverſus me* ; עָלֶיךָ, עָלַיִךְ & ſic deinceps. At cum Affixis conſtructis, עֲלֵיכֶם, &c.

תַּחַת *Sub me*, תַּחְתֶּיךָ *Sub* vel *pro te*, תַּחְתָּיו *Pro eo*, תַּחְתֵּיהֶם *Pro eis*, &c.

אֵצֶל *Apud eum*, &c.

אִתִּי *Mecum*, אִתָּךְ *Tecum*, אִתּוֹ *Cum eo*, &c.

בִּלְתִּי ab icit ' poſterius, unde tantum reperinntur, בִּלְתִּי *Præter me*, בִּלְתֶּךָ *Præter te*.

בַּעֲדִי *Circum me*, בַּעֲרֶךָ *Pro te*, *Circa te*, בַּעֲדוֹ *Pro eo*, בַּעַדְכֶם *Pro vobis*, בַּעֲדֵיהֶם *Pro eis*.

לְמַעֲנִי *Propter me*, לְמַעֲנֶךָ *Propter te*, &c.

מִמֶּנִּי, מֶנִּי, מִמֶּנִּי, מֶנִּי, מִנִּי, מִן *A me*, מִמְּךָ *A te*, מִמֶּנּוּ *Ab eo*, pro quo etiam legitur, מִנֶּהוּ & מִנֶּהוּ *Ab illo*, מֵהֶם, מֵהֶם *Ab eis*, מִכֶּם, מִכֶּם *A vobis*, מִמֶּנּוּ *A nobis*.

נֶגְדִּי נֶגֶד *Coram me*, נֶגְדֶּךָ *Coram te*.

עִמִּי *Mecum*, עִמְּךָ *Tecum*, &c.

Inſeparabiles tres כְּכָל ante Nomina, ſæpiſſimè articulum ה extrudunt, ac ſuſcipiunt ejus vocalem : ut, כְּמוֹץ *Sicut gluma*, pro כְּהַמּוֹץ.

VARIATIO PVNCTORVM Vocalium propter Accentus.

Tripliciter id potiſſimùm fit : 1. Quando legitimus accentus à voce aufertur. 2. Quando à proprio loco tranſponitur. 3. Quando pauſa ſyllabam occupat.

De primo & ſecundo, vide cap. 5.

3. Pauſæ

Versio Latina.

14. Tum dixit DOMINUS Deus ad serpentem; cum feceris istud, maledictus sis præ-omni jumento & præ-omni bestia agri: super ventrem tuum ito & pulverem comedito omnibus diebus vitæ-tuæ:

15. Præterea inimicitiam ponam inter-te, & inter mulierem-hanc, interque semen-tuum, & inter semen ejus: illud conteret tibi caput, tu autem conteres ipsi calcaneum

Jacobi Patriarchæ, *De SHILO*, id est, *Christo ex tribu Jehuda orituro*, Gen. 49.8,9,10.

8 יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ:

9 גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ:

10 לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים:

8. Jehuda tu, celebrabunt-te fratres-tui, manus-tua (*erit*) in cervice inimicorum tuorum: incurvabunt-se coram-te filii patris-tui:

9. Cacule leonis Jehuda, à præda fili-mi ascendisti: (*ubi*) in-crura-se-demiserit, (*&*) procubuerit tanquam-leo, & sicut-immanis-leo, quis excitet illum?

10. Non recedet sceptrum à Jehuda, & legislator è medio pedum-ejus, usquedum venturus-erit Shilo, *id est, filius ejus*, & ei (*erit*) obedientia populorum.

Mosis, *De* CHRISTO *Propheta & Mediatore*, Deut. 18. 15.

15 נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

אלו

Pausa etiam facit, ut וְ copula ante monasyllaba & penacuta, notetur cum Kametz, cum alias posceret Schewa: ut, וְנָתַן, וְקָם &c.

FINIS.

TEXTUS BIBLICI.

Quandoquidem libros Biblicos Hebræos non semper ad manum habent, aut habere possunt tyrones, commodum visum fuit, materiam hic quoque suppeditare, in qua, legendo & interpretando, se exerceant, atque præcepta simul ad usum utcunque accommodate discant, donec exercitatiunculis hisce præculti, Thesaurum nostrum Grammaticum tractare, & utiliter pervolvere possint.

Promissiones de Messia sive de Christo: De semine, mulieris benedicto, quod est CHRISTUS,
Gen. 3. 14, 15.

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי־עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה
וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ:

15 וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ
וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב:

12 וַיֹּאמֶר אָחָז לֹא אֶשְׁאַל וְלֹא אֲנַסֶּה אֶת־יְהוָה׃

13 וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא בֵּית דָּוִד הַמְעַט מִכֶּם הַלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תַלְאוּ גַּם אֶת־אֱלֹהָי׃

14 לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה הָעַלְמָה הָרָה וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרְאָה שְׁמוֹ עִמָּנוּ אֵל׃

10 Et-perrexit *Dominus* eloqui ad Achaſum dicendo:

11 Pete tibi ſignum à *Domino Deo*-tuo, profundato petendo, aut exalta ſurſum, *id eſt*, *è profundis pete, aut ex rebus-altiſſimis.*

12 Et dixit Achas: non petam neque tentabo *Dominum.*

13 Et dixit *(propheta:)* Audite nunc domus Davidis: An-parùm eſt-vobis fatigare homines, quòd fatigatis etiam Deum-meum?

14 Ergo dabit Dominus ipſe vobis ſignum: Ecce virgo concipiet & pariet filium, & vocabit nomen ejus, Immanuelem.

Ejuſdem, *De perſona & officio Chriſti,*
Cap. 9. 6.

6 כִּי־יֶלֶד יֻלַּד־לָנוּ בֵּן נִתַּן־לָנוּ וַתְּהִי הַמִּשְׂרָה עַל־שִׁכְמוֹ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר אֲבִי עַד שַׂר־שָׁלוֹם׃

7 לָמַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה וּלְשָׁלוֹם אֵין קֵץ עַל־כִּסֵּא דָוִד וְעַל־מַמְלַכְתּוֹ לְהָכִין אֹתָהּ וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה זֹּאת׃

7 Nam puer natus-eſt nobis, filius datus-eſt nobis, eritque principatus ſuper humerum ejus, & vocabit *(id eſt vocabitur)* nomen ejus admirabilis, Conſiliarius, Deus fortis, potens, Pater-æternitatis, Princeps pacis.

אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן׃

16 כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁאַלְתָּ מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר
לֹא אוֹסִף לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהָי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא־אֶרְאֶה
עוֹד וְלֹא אָמוּת׃

17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃

18 נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחִיהֶם כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר
אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃

19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ
מֵעִמּוֹ׃

15 Prophetam è-medio-tui è fratribus tuis, ſimilem-mei ſuſcitabit tibi *Dominus* Deus-tuus, ei auſcultabitis:

16 Secundùm-omnia quæ petiiſti à Domino Deo-tuo in-Choreb, in die congregationis, dicendo: non pergam audire vocem Domini Dei mei, & ignem maximum iſtum non videbo ampliùs, &-non moriar.

18 Et-dixit *Dominus* ad-me, benè-fecerunt, quod locuti ſunt.

18 Prophetam ſuscitabo eis, è-medio fratrum-ipſorum, ſicut-te, &-dabo verba-mea in os-ejus, &-loquetur ad-eos omnia, quæ præcepero-ei.

19 Eritque vir-ille, qui non auſcultaverit ad verba-mea, quæ locuturus eſt in nomine-meo, ego repoſcam ab-illo.

Jeſajæ, de Conceptione & Nativitate Chriſti, cap. 7. verſ. 10.

10 וַיֹּסֶף יְהוָה דַּבֵּר אֶל־אָחָז לֵאמֹר׃

11 שְׁאַל־לְךָ אוֹת מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעְמֵק שְׁאָלָה אוֹ הַגְבֵּהַּ לְמַעְלָה׃

12 וַיֹּאמֶר

Jeremiæ, *De Christo germine Davidis, & justitiâ nostrâ*, Cap. 23. 5.

5 הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי לְדָוִד צֶמַח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ
וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃

6 בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וְזֶה־שְּׁמוֹ אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ
יְהוָה צִדְקֵנוּ׃

5 Ecce dies venturi sunt, dixit *Dominus* & excitabo Davidi *Germen* justum, & regnabit rex, & secundabitur, atque exercebit jus, & justitiam in terra.

6 In diebus ejus servabitur Jehuda, & Israel habitabit securè: atque hoc nomen ejus *(est)* quo vocabit eum *(quisque) Dominus* justitia nostra.

Ezechielis, *De Christo Ecclesiæ pastore*, Cap. 34. 23.

23 וְהֵקִמֹתִי עֲלֵיהֶם רֹעֶה אֶחָד וְרָעָה אֹתָם אֶת עַבְדִּי דָּוִד הוּא יִרְעֵם
אֹתָם וְהוּא יִהְיֶה לָהֶם לְרֹעֶה׃

24 וַאֲנִי יְהוָה אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים וְעַבְדִּי דָוִד נָשִׂיא בְּתוֹכָם אֲנִי
יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃

23 Et suscitabo super eos pastorem unum, & pascet eas *(oves)* nempe servum meum Davidem: ipse pascet eas, & ipse erit eis Pastor.

24 Ego verò *Dominus* ero eis in Deum, & servus meus David princeps in medio eorum, ego *Dominus* eloeutus sum.

7 Amplitudini illius-principatus, &-paci nullus *(erit)* finis, ſuper ſolio Davidis &-ſuper regno-ejus, ſtabiliendo illud &-fulciendo-illud jure &-juſtitia, a nunc & uſque in ſeculum. Zelus *Domini* exercituum faciet iſtud.

Ejuſdem, *de genere, & officio Chriſti regio*, Cap. II. 1.

1 וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃

2 וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃

3 וְהַרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלֹא לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃

4 וְשָׁפַט בְּצֶדֶק דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי אָרֶץ וְהִכָּה אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע׃

5 וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו׃

1 Et-prodibit virgula è-trunco-ſucciſo Jiſchai, &-ſurculus è-radicibus ejus efflorescet.

2 Et-quieſcet ſuper-eo Spiritus *Domini*, Spiritus ſapientiæ &-intelligentiæ, ſpiritus conſilii &-potentiæ, ſpiritus ſcientiæ &-reverentiæ *Domini*.

3 Et-odoratus ejus (*erit*) cum-reverentia *Domini* &-non ad aſpectum oculorum-ſuorum judicabit, neque ad-auditum aurium-ſuarum corripiet.

4 Et-judicabit in-juſtitia tenues, &-corripiet in-æquitate manſuetos terræ: &-percutiet terram virga oris-ſui, &-ſpiritu labiorum-ſuorum interficiet impium.

5 Eritque juſtitia, cingulum lumborum-ipſius, & fides cingulum renum ipſius.

Jeremiæ,

Haggæi, *De gloria Messiæ*, Cap. 2. 6.

7 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת מְעַט הִיא וַאֲנִי מַרְעִישׁ
אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם וְאֶת־הֶחָרָבָה׃

8 וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וּבָאוּ חֶמְדַּת כָּל־הַגּוֹיִם וּמִלֵּאתִי אֶת־הַבַּיִת
הַזֶּה כָּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

9 לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

10 גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת וּבַמָּקוֹם הַזֶּה אֶתֵּן שָׁלוֹם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

7 Utique sic ait *Dominus* exercituum, adhuc unum parum illud *(est)* & ego commoturus-sum cœlum & terram, &-siccum:

8 Et commovebo omnes gentes, &-veniet desiderium omnium-gentium, &-repleturus-sum domum hanc gloriâ, ait *Dominus* exercituum.

9 Meum *(est)* argentum, &-meum *(est)* aurum, dicit *Dominus* exercituum.

10 Major futura est gloria domus hujus posterioris, quàm prioris, ait *Dominus* exercituum.

Zachariæ, *De officio Christi regio & sacerdotali*, Cap. 6. 11.

11 וְלָקַחְתָּ כֶּסֶף וְזָהָב וְעָשִׂיתָ עֲטָרוֹת וְשַׂמְתָּ בְּרֹאשׁ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־
יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל׃

12 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר הִנֵּה הָאִישׁ
צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו יִצְמָח וּבָנָה אֶת־הֵיכַל יְהוָה׃

13 וְהוּא יִבְנֶה אֶת־הֵיכַל יְהוָה וְהוּא יִשָּׂא הוֹד וְיָשַׁב וְשָׁלַט עַל־כִּסְאוֹ
וְהָיָה כֹהֵן עַל־כִּסְאוֹ וְעֵצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם׃

Danielis, *De tempore adventus Christi & effectis illius*, Cap. 9. 24.

24 שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ ׀ עַל־עַמְּךָ וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֵּא הַפֶּשַׁע
וּלְחָתֵם חַטָּאוֹת וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִיא צֶדֶק עֹלָמִים וְלַחְתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא
וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃

25 וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלִַם עַד־מָשִׁיחַ
נָגִיד שָׁבֻעִים שִׁבְעָה וְשִׁבְעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה רְחוֹב וְחָרוּץ
וּבְצוֹק הָעִתִּים׃

24 Septimanæ ſeptuaginta deciſæ-ſunt ſuper populum tuum, & ſuper civitatem ſanctam tuam, ad cohibendam defectionem, &-ad-obſignandum peccata, &-ad-expiandum iniquitatem, & ad-adducendum juſtitiam ſeculorum, & ad-obſignandum viſionem &-prophetam, &-ad ungendum Sanctum ſanctorum.

25 Ergo cognoſcito &-intelligito, ab enunciatione verbi ad reſtituendum &-ædificandum Jeruſalem, uſque-ad Chriſtum principem *(erunt)* ſeptimanæ ſeptem &-ſeptimanæ ſexaginta & duæ, &-rurſus ædificabitur platea &-foſſa, idque-in anguſtia temporum.

Micheæ, *De ſolo natali Chriſti*, Cap. 5. 2.

2 וְאַתָּה בֵּית־לֶחֶם אֶפְרָתָה צָעִיר לִהְיוֹת בְּאַלְפֵי יְהוּדָה מִמְּךָ לִי
יֵצֵא לִהְיוֹת מֹשֵׁל בְּיִשְׂרָאֵל וּמֹצָאֹתָיו מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם׃

2 Tu-autem Bethlehem Ephrata, minima ut-ſis in millibus Jehudæ, ex-te mihi prodibit, ut ſit Dominator in-Iſraele, & exortus-ejus *(ſunt)* ab-antiquo, à diebus ſeculi.

Haggæi,

Malachiæ, *De Chriſti adventu, & adventus ejus præcone*, Cap. 3. 1.

1 הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה־דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל־הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה־בָא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

1 Ecce ego miſſurus ſum angelum-meum, & præparabit viam ante-me, & repentè veniet ad templum-ſuum Dominus-ille, quem vos quæritis, & angelus fœderis, quem vos petitis, ecce venturus eſt, ait *Dominus* exercituum.

Ejuſdem, *De eodem præcone*, Cap. 4. 5, 6.

5 הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃

6 וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל־אֲבוֹתָם פֶּן־אָבוֹא וְהִכֵּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֵרֶם׃

5 Ecce ego miſſurus-ſum vobis Eliam prophetam, antequam veniat dies *Domini* maximus & terribilis.

6 Et-convertet cor patrum ad filios, &-cor filiorum ad patres-ipſorum, ne veniam &-percutiam terram anathemate.

Jeſajæ, *De paſſione, morte, & exaltatione Chriſti*, Cap. 53. 4, 5. *& ſeq.*

4 אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ הוּא סְבָלָם וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֻהוּ נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה׃

11 Et-accipies argentum &-aurum, facieſque coronas ac-impones in-caput Jehoſuæ filii Jehotzadak, Sacerdotis maximi.

12 Et-loqueris ad eum, dicendo; ſic ait *Dominus* exercituum, dicendo: Ecce virum *Germen* nomen-ejus *(eſt)* è-loco-ſuo germinabit, &-ædificabit templum *Domini*.

13 Ipſe ædificaturus eſt Templum *Domini*, ipſe portabit decorem, &-ſeſſurus as-dominaturus in ſolio ſuo; eritque ſacerdos ſuper ſolio, &-conſilium pacis erit inter utroſque illos.

Ejuſdem, *De ingreſſu Chriſti in urbem Hieroſolymam*, Cap. 9. 9,10.

9 גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן הָרִיעִי בַּת־יְרוּשָׁלִָם הִנֵּה־מַלְכֵּךְ יָבוֹא לָךְ צַדִּיק
וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל־חֲמוֹר וְעַל־עַיִר בֶּן־אֲתֹנוֹת׃

10 וְהִכְרַתִּי רֶכֶב מֵאֶפְרַיִם וְסוּס מִירוּשָׁלִָם וְנִכְרְתָה קֶשֶׁת מִלְחָמָה
וְדִבֶּר שָׁלוֹם לַגּוֹיִם וּמָשְׁלוֹ מִנָּם עַד־יָם וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי־אָרֶץ׃

9. Exulta valdè filia Tzijonis, clange filia Jeruſalem, ecce rex tuus adveniet tibi, juſtus &-ſalute-præditus ipſe; pauper & equitans ſuper aſinam, &-quidem ſuper pullo nato aſinabus.

10 Et exſcindam currus ex-Ephrajim, &-equos ex-Jeruſalem, &-exſcindetur arcus bellicus; & eloquetur pacem gentibus, &-dominatus-ejus erit à-mari uſque-ad mare, & à-flumine uſque-ad fines terræ.

Malachiæ,

eorum consoribus-suis obmutescit, neque aperit os-suum.

8 Ab-angustia & à-judicio tollitur: at generationem-ejus quis enarrabit? exscinditur ex-terra viventium, ex-defectione populi-mei plaga est ipsi.

9 Et exposuit cum improbis sepulchrum-ejus, & cum divite mortem-ejus, eo quòd non fecit injuriam, neque fuit dolus in ore ipsius.

10 At *Dominus* volens conterere ipsum, morbo-effecit *eum*, cùm exposuerit se in-reatum anima ejus: Videbit-tamen semen, prolongabit dies, & beneplacitum *Domini* per-manus ejus prosperabitur.

11 Propter-laborem animæ-suæ videbit *semen*, & satiabitur: cognitione sui justificabit justus servus meus multos, & iniquitates ipsorum ipse portabit.

12 Idcirco partem dabo ipsi cum-multis, & cùm robustis partietur prædam, pro-eo quòd profudit in-mortem animam-suam, & cum peccatoribus numeratus est, & ipse peccata multorum pertulit, & pro-peccatoribus intercessit.

PSAL. VI.

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִיד׃

2 יְהוָה אַל־בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃

3 חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי׃

4 וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתָי׃

5 שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃

6 כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ׃

7 יָגַעְתִּי

ד אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֻהוּ נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה׃

ה וְהוּא מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵנוּ מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ מוּסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא־לָנוּ׃

ו כֻּלָּנוּ כַּצֹּאן תָּעִינוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָנִינוּ וַיהוָה הִפְגִּיעַ בּוֹ אֶת־עֲוֹן כֻּלָּנוּ׃

ז נִגַּשׂ וְהוּא נֶעֱנֶה וְלֹא יִפְתַּח־פִּיהוּ כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל וְכִרְחֵל לִפְנֵי גֹזְזֶיהָ נֶאְלָמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיהוּ׃

ח מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי יְשׂוֹחֵחַ כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ׃

ט וַיִּתֵּן אֶת־רְשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עָשִׁיר בְּמֹתָיו עַל לֹא־חָמָס עָשָׂה וְלֹא מִרְמָה בְּפִיהוּ׃

י וַיהוָה חָפֵץ דַּכְּאוֹ הֶחֱלִי אִם־תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים וְחֵפֶץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלָח׃

יא מֵעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׂבַּע בְּדַעְתּוֹ יַצְדִּיק צַדִּיק עַבְדִּי לָרַבִּים וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃

יב לָכֵן אֲחַלֶּק־לוֹ בָרַבִּים וְאֶת־עֲצוּמִים יְחַלֵּק שָׁלָל תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לָמָוֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת־פּוֹשְׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

4 Verumtamen morbos noſtros ipſe pertulit & dolores noſtros bajulavit: nos autem æſtimavimus eum plagâ affectum, percuſſum à Deo & afflictum.

5 Nam ipſe dolore affectus eſt propter defectiones noſtras, attritus propter iniquitates noſtras, caſtigatio pacis noſtræ eſt ſuper eum, & vibice ejus ſit curatio nobis.

6 Omnes nos ut oves erravimus, quiſque ad viam ſuam reſpeximus, & *Dominus* fecit incurrere in eum iniquitatem omnium noſtrum.

7 Exigitur *pœna*, & ipſe affligitur, neque aperit oſſuum, ut pecus ad maſtationem ducitur, & velut ovis coram

eorum tonsoribus suis obmutescit, neque aperit os suum.

8 Ab angustia & à judicio tollitur: at generationem ejus quis enarrabit? exscinditur ex terra viventium, ex defectione populi mei plaga est ipsi.

9 Et exposuit cum improbis sepulchrum ejus, & cum divite mortem ejus, eo quòd non fecit injuriam, neque fuit dolus in ore ipsius.

10 At *Dominus* volens conterere ipsum, morbo effecit *eum*, cùm exposuerit se in reatum anima ejus: Videbit tamen semen, prolongabit dies, & beneplacitum *Domini* per manus ejus prosperabitur.

11 Propter laborem animæ suæ videbit *semen*, & satiabitur: cognitione sui justificabit justus servus meus multos, & iniquitates ipsorum ipse portabit.

12 Idcirco partem dabo ipsi cum multis, & cum robustis partietur prædam, pro eo quòd profudit in mortem animam suam, & cum peccatoribus numeratus est, & ipse peccata multorum pertulit, & pro peccatoribus intercessit.

PSAL. VI.

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִיד׃

2 יְהוָה אַל־בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ תְיַסְּרֵנִי׃

3 חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי יְהוָה כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי׃

4 וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתָי׃

5 שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חַסְדֶּךָ׃

6 כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ׃

7 יָגַעְתִּי

4 וְהוּא מְחוֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ מוּסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבֻרָתוֹ
נִרְפָּא־לָנוּ׃

5 כֻּלָּנוּ כַּצֹּאן תָּעִינוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָּנִינוּ וַיהוָה הִפְגִּיעַ בּוֹ אֶת־עֲוֹן כֻּלָּנוּ׃

6 נִגַּשׂ וְהוּא נֶעֱנֶה וְלֹא יִפְתַּח־פִּיו כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל וּכְרָחֵל לִפְנֵי
גֹזְזֶיהָ נֶאלָמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו׃

8 מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי יְשׂוֹחֵחַ כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים
מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ׃

9 וַיִּתֵּן אֶת־רְשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עָשִׁיר בְּמֹתָיו עַל לֹא־חָמָס עָשָׂה וְלֹא
מִרְמָה בְּפִיו׃

10 וַיהוָה חָפֵץ דַּכְּאוֹ הֶחֱלִי אִם־תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ
יָמִים וְחֵפֶץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלָח׃

11 מֵעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׂבַּע בְּדַעְתּוֹ יַצְדִּיק צַדִּיק עַבְדִּי לָרַבִּים
וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃

12 לָכֵן אֲחַלֵּק־לוֹ בָרַבִּים וְאֶת־עֲצוּמִים יְחַלֵּק שָׁלָל תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה
לָמָוֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת־פֹּשְׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

4 Verumtamen morbos noſtros ipſe pertulit & dolores noſtros bajulavit: nos autem æſtimavimus eum plagâ affectum, percuſſum à Deo & afflictum.

5 Nam ipſe dolore affectus eſt propter defectiones noſtras, attritus propter iniquitates noſtras, caſtigatio pacis noſtræ eſt ſuper eum, & vibice ejus ſit curatio nobis.

6 Omnes nos ut oves erravimus, quiſque ad viam ſuam reſpeximus, & *Dominus* fecit incurrere in eum iniquitatem omnium noſtrum.

7 Exigitur *pœna*, & ipſe affligitur, neque aperit oſſuum, ut pecus ad mactationem ducitur, & velut ovis coram

PSAL. VIII.

1 לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

2 יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃

3 מִפִּי עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃

4 כִּי־אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂי אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃

5 מָה אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃

6 וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃

7 תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַּחַת־רַגְלָיו׃

8 צֹנֶה וַאֲלָפִים כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי׃

9 צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃

10 יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

1 Præfecto muſico ad Gitthæa *(inſtrumentæ)* Pſalmus Davidis.

2 O *Domine* domine noſter, quàm magnificum eſt nomen tuum in tota terra: qui ponis decus-tuum ſupra cœlos.

3 Ab ore infantium & lactentium fundaſti robur, propter hoſtes-tuos: ad ceſſare faciendum hoſtem & ulciſcentem.

4 Quum reſpicio cœlos-tuos, opus digitorum-tuorum: lunam & ſtellas quas diſpoſuiſti.

5 Quid eſt mortalis, ut memor-ſis ejus? aut filius hominis, ut viſites-eum?

6 Feciſti eum-minorem paulliſper angelis: gloria & decore coronaſti eum.

7 Dominari-

7 יָגַעְתִּי בְאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה מִטָּתִי בְּדִמְעָתַי עַרְשִׂי אַמְסֶה׃

8 עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל־צוֹרְרָי׃

9 סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי־שָׁמַע יְהוָה קוֹל בִּכְיִי׃

10 שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי יִקָּח׃

11 יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל־אוֹיְבָי יָשֻׁבוּ יֵבֹשׁוּ רָגַע׃

1 Præfecto-muſico in-fidibus, ad octavam: Pſalmus Davidis.

2 *Domine* ne in-ira-tua reprehendas-me, neque in-æſtuante ira-tua caſtiges-me.

3 Gratiam-fac-mihi *Domine*, quia languidus ſum: ſana-me *Domine*, quia conturbata ſunt oſſa-mea.

4 Et-anima-mea conturbata eſt valdè: Tu-ergo *Domine* quoſque?

5 Revertere *Domine*, eripe animam-meam: ſerva-me propter benignitatem-tuam.

6 Nam non *eſt* in-morte recordatio-tui: in-ſepulchro quis celebrabit te?

7 Defeſſus ſum in gemitu meo, natare-facio totam noctem lectum-meum: lachrymis-meis ſpondam meam liquefacio.

8 Contabeſcit præ-indignatione oculus-meus: conſeneſcit propter-omnes hoſtes meos.

9 Recedite à-me omnes operarii iniquitatis: nam audit *Dominus* vocem fletus-mei.

10 Audit *Dominus* deprecationem meam: *Dominus* orationem-meam ſuſcipit.

11 Erubeſcant & conturbentur valdè omnes inimici-mei: revertantur, erubeſcant momento.

PSAL.

5 *Eos* qui dicunt : Linguam-noſtram potenter-exercebimus, labia-noſtra penes-nos *ſunt* : quis *eſt* dominus noſter ?

6 A vaſtatione pauperum, ab-exclamatione egenorum jam exſurgam, inquit *Dominus* : locabo in-ſalute *illum*, in quem ſufflavit *(hoſtis.)*

7 Dicta *Domini* dicta pura *ſunt*, *(ut)* argentum purgatum in-catino terræ, defæcatum ſepties.

8 Tu *Domine* ſervato-eos, cuſtodito-quemque à generatione iſta in-ſeculum.

9 *Nam* circumquaque improbi obambulant, quum extollitur vilitas inter filios hominum.

PSAL. XV.

1 מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה מִי־יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ מִי־יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ׃

2 הוֹלֵךְ תָּמִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ׃

3 לֹא־רָגַל עַל־לְשֹׁנוֹ לֹא עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה וְחֶרְפָּה לֹא־נָשָׂא עַל־קְרֹבוֹ׃

4 נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת־יִרְאֵי יְהוָה יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמֵר׃

5 כַּסְפּוֹ לֹא־נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל־נָקִי לֹא לָקָח עֹשֵׂה אֵלֶּה לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם׃

1 Pſalmus Davidis, *Domine* quis commoraturus eſt in-tentorio-tuo ? quis habitaturus in-monte ſancto-tuo ?

2 Ambulans integrè &-exercens juſtitiam, ac loquens veritatem ex-animo-ſuo.

3 *Qui* non obtrectat linguâ ſuâ, non afficit proximum ſuum malo : & opprobrium non infert in propinquum-ſuum :

4 In-

7 Dominari-feciſti-eum in-opera manuum-tuarum : omnia poſuiſti ſub pedibus ejus.

8 Greges & armenta quotquot-ſunt : &-etiam beſtias agrorum.

9 Aves cœlorum &-piſces maris ; *(omne)* permeans ſemitas marium.

10 O *Domine* domine-noſter, quàm magnificum eſt nomen-tuum in-univerſa terra !

PSAL. XII.

1 לַמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

2 הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חָסִיד כִּי־פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם׃

3 שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ שְׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ׃

4 יַכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדוֹלוֹת׃

5 אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשׁוֹנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ אִתָּנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ׃

6 מִשֹּׁד עֲנִיִּים מֵאַנְקַת אֶבְיוֹנִים עַתָּה אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בְּיֶשַׁע יָפִיחַ לוֹ׃

7 אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃

8 אַתָּה־יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֶנּוּ מִדּוֹר זוּ לְעוֹלָם׃

9 סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן כְּרֹם זְלוּת לִבְנֵי אָדָם׃

1 Magiſtro ſymphoniæ, ad octavam, Pſalmus Davidis.

2 Da-ſalutem Domine, nam deſiit beneficus ; nam defecerunt veraces ex-filiis hominum.

3 Vanum loquuntur alter cum altero, labio blanditiarum : corde & -corde *(id eſt, duplici corde)* loquuntur.

4 Exſcindet *Dominus* omnia labia blanda, linguam eloquentem grandia.

5 *Eos*

6 Tantummodò bonitas & benignitas proſequentur me omnibus diebus vitæ meæ: & quietus ero in domo *Domini*, in longinqua uſque tempora.

PSAL. XXXII.

1 לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה׃

2 אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשׁוֹב יְהוָה לֹו עָוֹן וְאֵין בְּרוּחֹו רְמִיָּה׃

3 כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עֲצָמַי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם׃

4 כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קָיִץ סֶלָה׃

5 חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עַלַי פְּשָׁעַי לַיהוָה
וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה׃

6 עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃

7 אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃

8 אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוּ תֵלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי׃

9 אַל־תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג וּרְסֶן עֶדְיָם לִבְלוֹם בַּל קְרֹב
אֵלֶיךָ׃

10 רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃

11 שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃

1 Davidis *carmen* didaſcalicum. Beatus *cujus* ſublata eſt defectio, *cujus* tectum eſt peccatum.

2 Beatus homo, cui non imputat *Dominus* iniquitatem, & in cujus ſpiritu non *eſt* dolus.

3 Quum ſilerem, inveteraſcebant oſſa mea: *etiam* in rugitu meo, toto die.

4 Nam interdiu & noctu gravis erat ſuper me manus tua,

4 In-cujus oculis contemnitur improbus, reverentes autem *Domini* honorat : qui jurat ad damnum *ſuum*, nec mutat *illud*.

5 *Qui* pecuniam-ſuam non exponit fœnore, & munus contra innocentem non accipit : qui facit iſta, non dimovebitur in-ſeculum.

PSAL. XXIII.

1 מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר׃

2 בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל־מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי׃

3 נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי־צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ׃

4 גַּם כִּי־אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא־אִירָא רָע כִּי־אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי׃

5 תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה׃

6 אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל־יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים׃

1 Pſalmus Davidis. *Dominus* paſtor meus *eſt*, non-potero egere.

2 In-caulis herbidis facit-recubare-me, ſecundum aquas lenes deducit-me.

3 Animam meam quietam efficit, ducit-me per orbitas juſtitiæ propter nomen-ſuum.

4 Etiamſi ambularem per-vallem umbræ-lethalis, non timerem malum, quia tu mecum *es* : virga-tua & pedum-tuum, ipſa conſolantur-me.

5 Inſtruis coram-me menſam è regione hoſtium meorum : perungis unguento caput meum, poculum-meum *eſt* exuberans.

6 Tantum-

6 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃

7 אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ׃

8 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִרְאוּ אוֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי־אָרֶץ׃

1 Magistro symphoniæ fidium, Psalmus & canticum.

2 Deus gratiam-faciat-nobis &-benedicat nobis, lucere-faciat-vultum suum erga-nos, Sela.

3 Ut-agnoscamus in terra viam-tuam, in omnibus gentibus salutem-tuam.

4 Celebrent-te populi Deus, celebrent-te populi omnes.

5 Lætentur & cantent nationes, quòd judicas populos rectè, &-nationes in-terra deducis, Sela.

6 Celebrent-te populi, Deus, celebrent-te populi omnes.

7 Terra det proventum-suum, benedicat-nobis Deus, Deus noster.

8 Benedicat-nobis Deus, &-revereantur-eum omnes fines terræ.

PSAL. CX.

1 לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה ׀ לַאדֹנִי שֵׁב לִימִינִי עַד־אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃

2 מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ׃

3 עַמְּךָ נְדָבוֹת בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ מֵרֶחֶם מִשְׁחָר לְךָ טַל יַלְדֻתֶךָ׃

tua, convertebatur humor-meus in ficcitates æstivas. Sela.

5 Peccatum-meum notum-faciam tibi, & iniquitatem-meam non tegam: Confitebor defectiones-meas *Domino*, & tu sustuliſti iniquitatem (id est, pœnam) peccati-mei, Sela.

6 Propter hoc oraturus est ad-te omnis pius, quo tempore *mala* obveniunt: & in-inundatione aquarum-multarum ad-eum non pertingent.

7 Tu latibulum *es* mihi, ab angustia custodies me: cantionibus liberationis circumdabis-me, Sela.

8 Erudiam te & docebo te, quâ viâ ambulaturus sis, consulam tibi *nutu* oculi-mei.

9 Ne estote ut-equus, ut mulus sine intelligentia, cujus-os fræno & habenâ constringendum est, ne appropinquet ad te.

10 Multi *sunt* dolores improbo, qui autem-confidit in *Domino*, benignitas circumdabit-eum.

11 Lætamini in *Domino* & exsultate justi, & cantate omnes recti animo.

PSAL. LXVII.

1 לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת מִזְמוֹר שִׁיר׃

2 אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה׃

3 לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ׃

4 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃

5 יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה׃

6 יוֹדוּךָ

1 Laudate *Dominum* omnes gentes, laudate-eum omnes nationes.

2 Nam invaluit erga-nos benignitas-ejus, & veritas *Domini manet* in ſeculum. Halleluja.

PSAL. CXXI.

1 שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־הֶהָרִים מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי׃

2 עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

3 אַל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ׃

4 הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃

5 יְהוָה שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ׃

6 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה׃

7 יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ׃

8 יְהוָה יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃

1 Canticum graduum. Attollámne oculos meos ad montes iſtos? unde veniet auxilium meum?

2 Auxilium meum eſt à *Domino*, qui fecit cœlos & terram.

3 Non permittet dimoveri pedem-tuum: non dormitabit cuſtos-tuus.

4 Ecce non dormitat neque dormit cuſtos Iſraelis.

5 *Dominus* erit cuſtos-tuus, *Dominus* umbra-tua, ad manum dexteram tuam.

6 Interdiu ſol non percutiet-te, aut luna noctu.

4 נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן לְעֹלָם עַל־דִּבְרָתִי מַלְכִּי־
צֶדֶק׃

5 אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם אַפּוֹ מְלָכִים׃

6 יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ רַבָּה׃

7 מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃

1 Davidis Pſalmus. Dixit *Dominus* Domino meo; ſede ad dexteram-meam, donec poſuero inimicos-tuos ſcabellum pedum-tuorum.

2 Sceptrum potentiæ-tuæ emittet *Dominus* ex-Tzione, *dicens*: Dominare in-medio inimicorum tuorum.

3 Populus-tuus oblationes-voluntariæ *erunt* die copiarum-tuarum, in-decoris-locis ſanctitatis, ex-utero auroræ tibi erit ros juventutis-tuæ.

4 Juravit *Dominus* &-non pœnitebit *eum dicens*: Tu es ſacerdos in ſeculum ſecundum ordinem Melchitzedek.

5 Dominus ad-dexteram tuam, franget die iræ ſuæ reges:

6 Judicium-exercebit in-gentibus, replebit *omnia* corporibus, franget caput in-regione ampla:

7 De-torrente in-via bibet, idcirco attollet caput.

PSAL. CXVII.

1 הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃

2 כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

1 Laudate

6 Anima-mea Dominum *expectat*, magis-quam custodiæ matutinæ, custodiæ *inquam* matutinæ.

7 Exspectationem habeat Israel in-*Domino*, quia apud *Dominum* est benignitas, & plurimum apud-eum redemptionis.

8 Et-ipse redimet Israelem ab-omnibus iniquitatibus ejus.

FINIS.

7 *Dominus* ſervabit-te ab omni malo, conſervabit animam-tuam.

8 *Dominus* cuſtodiet egreſſum-tuum & reditum-tuum, ab-hoc tempore uſque in-ſeculum.

PSAL. CXXX.

1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה׃

2 אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי׃

3 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד׃

4 כִּי־עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא׃

5 קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃

6 נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר׃

7 יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי־עִם־יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת׃

8 וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו׃

1 Canticum graduum. Ex-profunditatibus inclamavi te *Domine, dicens.*

2 Domine, auſculta voci meæ: ſint aures-tuæ intentæ ad-vocem deprecationum-mearum.

3 Si iniquitates obſervaveris Jah, Domine quis poſſit conſiſtere?

4 Sed apud-te *eſt* condonatio, ut reverenter colaris.

5 Expectavi *Dominum*, expectavit *eum* anima-mea: etiam in Verbo ejus expectationem habeo.

6 Anima-

quæ gemina sunt. *Contractus* sive *regens* שִׁפְתֵי. Plur. ut רִבְּרֵי רַבִּים. Cæterum contractus dualis pluralem imitatur. Nec hic de duali docebimus, quia in omni voce locum non habet.

Declinationes. Masculinæ sunt 13.

1. S. חָסִיד חֲסִיד P. חֲסִידִים הַסִּידֵי. Pura absolutum pluralem aliquando contrahunt ut a יְהוּדִי fit יְהוּדִים.

2. S. אֱלֹהַּ אֱלַהּ P. אֱלֹהִים אֱלֹהֵי. Correptio in plurali crebra ut קָרוֹם ג קָרְמִים

	Const.	*Abs.*	*Const.*	*Abs.*

3. S. טוּר טוּר. P. טוּרִים טוּרֵי. Et heic correptio frequens in plurali.

Hic nomina semper monosyllaba.

4. S. לַל לַל P. לֵלִים לֵלֵי Pro Pathach aliquando est (ּ) ut פְּתָחִים &c.

5. S. זַר זַר. P. זָרִים זָרֵי.

6. S. גַּר גַּר P. גָּרִים גָּרֵי.

7. S. רַבָּ רַבִּי P. רַבְּרִים רַבְּרֵי Hic est geminum (ּ) aut .. & . Sic לַבָּב לַבְּ P. לְבָבִים לְבָבֵי. Item ante .. ut זַקָּן זַקְ P. זְקֵנִים זְקֵנֵי In quibusdam constructis manet .. ultimum, ut יְנֵן ut שְׁכֹחֵי.

8. S. פּוֹקֵד פּוֹקֵד P. פּוֹקְדִים פּוֹקְדֵי. Hæc declinatio est desinentium in (..) cui non præcedit .

9. S. בְּנֵי בְּנֵי P. בְּנִים בְּנֵי Sic מִמֶּךָּ שִׁמְּכֶם. Contr.

S מַלְכָּ מַלְכִּי P. מְלָכִים מְלָכֵי. Contr. גִּדְּךָ & חִמְּא.

S. עֶגֶל עֶגֶל P. עֲגָלִים עֲגָלֵי. Pro gemino sub gutturali media ut שַׁעַר.

Desinentia in ה & א contrahuntur descendente accentu ut בָּכָה in חֲלֵי חֲלָא in בְּנֵי In illis est ' pluraliter ut à שְׁמֵי שָׁמַיִם.

10. S קָרֵשׁ קָרֵשׁ P. קְרָשִׁים קְרָשֵׁי & קְרָשִׁים. Contr. semper עֲנֵי pro חֲלֵי | עֲנָה pro חֲלָא.

11. S. זַיִת זַיִת P. זֵיתִים זֵיתֵי.

12. S. מָוֶת מוֹת P. מוֹתִים מוֹתֵי.

13. S. קָנֵה קָנֵה P. קָנִים קָנֵי.

CHRISTIANI SCHOTANI

APPENDIX

AD EPITOMEN *BUXTORFIANAM.*

CAP. I.

De digestione declinationum apud Hebræos.

HEbræi varias declinationum formas habent quas vulgò Grammatici discerptas variis locis artium suarum dissiparunt. Nam contractionem sive regimen à declinationibus sejunxerunt, cum sanè vel exco pateat contractionem casum esse. Verum quidem est quod non sit ejus rationis casus, cujus sunt casus nominum apud Græcos & Latinos & Arabas. Hi enim nomen rectum flectunt, cum apud Hebræos nomen regens hanc mutationem subeat. At casus tamen est, quia casus veram definitionem admittit, quod sit specialis terminatio nominis in rectione habens locum. Hic nomen substantivum tantum à nomine submutatione casus regitur, sed apud illos respectus obliquus in prædicatione varietatem casuum in nomine, ad quod respectus habetur progeneravit. Quem respectum Hebræi (ut Germani ferè) particulis exprimunt, quemadmodum in ipsa Epitome docetur. Numeri nominum apud Hebræos tres, Singularis, Dualis, Pluralis, quod ex ipsa Epitome perceptum est. Casus duo in quolibet numero, ut in singulari Casus *integer* sive *absolutus* שָׂפָה *labium contractus* sive *regens* שְׂפַת. In duali casus *absolutus* sive *integer* שְׂפָתַיִם *labia*

quæ

Adjectiva.	Anomala.	
חָמִים תְּמִימָה	קָטָן קְטַנָּה	נָח נוֹחָה
נָרִיא בְּרִיאָה	קָטוֹן קְטַנָּה	כָּן כּוֹנָה
גָּדוֹל גְּדוֹלָה	חָמוֹ חֲמָתָהּ	בָּאֵר בְּאֵרָה
טוֹב טוֹבָה	כָּמוֹר בְּרָזָהּ	שָׁאֵר שְׁאֵרָה
פָּקִיד פְּקוּדָה		כָּתֹף כְּתֵפָה
לָבָן לְבָנָה	Substantiva.	עֵר עֵרָה
נָן נָנָה	נָבִיר נְבִירָה	אָסָר אָסָרָה
תָּם ו תֹּם תַּמָּה	נָבִיא נְבִיאָה	סֹחֵר סֹחֶרֶת
קַל קַלָּה	לָבִיא לְבִיאָה	אִישׁ אִשָּׁה
אֱבֶל אֲבֵלָה	גֵּרִי גֵּרִיָּה	מֶלֶךְ מַלְכָּה
זָר זָרָה	דּוֹד דּוֹדָה	נַעַר נַעֲרָה
יָפֶה יָפָה	נֹאר נֹאָרָה	כֶּנֶר כִּנּוֹרָה
עִוֵּר ו עִוֶּרֶת	נוֹף נוֹפָת ו נוֹפֶת	אֶפֶס אֶפְעָה
פּוֹקֵד פּוֹקֶדֶת ו פּוֹקְדָה	גְּבוּל גְּבוּלָה	כֶּבֶשׁ כִּבְשָׁה כִּבְשָׂה
מְיֻלָּד מְיֻלֶּדֶת ו מְיֻלָּדָה	מְוֻבָּל מְגֻלָּה	שׁוֹר שׁוֹרָה
שֵׁנִי שְׁנִיָּה ו שֵׁנִית	דַּנָּג דַּנָּה	שׁוֹר שׁוֹרָה שׁוֹרִית
אַרְמִי אַרְמִית ו אֲרַמִּית	זֵר זָרָה	בַּעַל בְּעָלָה
	כַּר טָרָה	אִישׁ אִמָּה
	גַּן גָּנָה	חָמֵשׁ חֲמֻשָּׁה retento כּוֹ נוֹ

Finis fœmineorum in ת est ab illis quæ in ה desinunt sic יְהוּדִי יְהוּדִית *judæus judæa* ita a בָּכָה fit בְּכִית *fletus*. In ת multa fœminina quæ sunt derivata non per motionem facta. Sicut etiam multa in ת, & ה, quæ sunt Mecmantiça cum litera servili in principio.

CAP. III.

De formis nominum è Grammatice nostra Hebræa.

NOmen est Categorema cum casu exprimens alterum enuntiari extremum. Quinque ejus accidentia, Species, Figura, Numerus, Genus, Casus. Species nominis

Fœmininæ 6.

פּוּקָרוֹת פּוּקָרָה

1. S. נְגִינָה נְגִינַת P. נְגִינוֹת ita penultima ָ. וּ. item ִ in quo delitescit י... cum י. & in quo occultatur Jod.

2. צְרָקָה צִדְקַת P. צְרָקוֹת Geminum.

Sic נִבְלָה facit נִבְלַת.

שִׁמְלָה שִׁמְלַת P. שִׁמְלוֹת à penacuto sex-punctato שִׁמְל

שָׁנָה שְׁנַת P. שָׁנוֹת שְׁנוֹת.

שֶׁנֶת שְׁנַת P. שֶׁנוֹת שְׁנוֹת.

3. מַמְלָכָה מַמְלֶכֶת P. מַמְלָכוֹת מַמְלְכוֹת, Hæc ה vel ת in fine. Heemanticum habent à principio. Et huc penacuta pertinent cum gemino ֶ vel ַ. אַמְתַּחַת לַהֲבַת.

	בַּת בְּרַ	בָּנוֹת בְּנוֹת
4.	מְצָרִית מְצָרִית	P מְצָרִיוֹת מְצָרִיוֹת
5.	מַלְכוּת מַלְכוּת	P. מַלְכִיּוֹת מַלְכִיּוֹת
6.	אָחוֹת אֲחוֹת	P. אֲחָיוֹת אֲחָיוֹת:

Heteroclisia.

רוּחַ רוּחִים caniſtrum	תַּיִשׁ תְּיָשִׁים
שׁוֹר שְׁוָרִים	כֶּבֶשׂ כְּבָשִׂים
פִּיפִיּוֹת & פִּיּוֹת & פִּיּוֹת & פִּים פֶּה פִּי	חֲלִי חֲלָאִים
אָח & חָם אֲבוֹת אָב אֲבִי sic	שִׁבְיִי שִׁבְיִים
שֵׁם est contractum à שֵׁמָה	עֲיִי עָרִים & עָרִים
יוֹם יָמִים & יָמוֹת P.	שְׁמוֹת

CAP. II.

De Motione.

ADjectivum nomen est generis semper duplicis, quo propriè enuntiatur axiomatis consequens. Rarò unius terminationis, ut אֲנִי אֲשֶׁר. Ut plurimum duarum, quomodò etiam pleraque appellativa maximè in plurali moventur, ut in tabella.

Ad.

סֵפֶר *Liber, Literæ,*
זֶרַע *Semen,*
יֶשַׁע *Salus,*
נַעַר *Puer,*
נֵרְדְּ pro נֵרְדְּ *nardus,*
שֶׁכֶם *Humerus,*
קֹדֶשׁ *Sanctitas,*
תֹּאַר *Forma,*
קֹשֶׁט & קְשֹׁט *veritas, firmitas.*

} Succedanea.

Ex principio, quæ habent (·) aut (ֽ) Heemantica.

הַתּוּךְ ה pro הִנָּתּוּךְ *fusio,*
אֶזְרָח א *Indigena,*
אֶצְבַּע *Digitus,*
אֶשְׁכּוֹל *Racemus* & אֶתְמוֹל *heſternus.*
מַרְבַּד מ *Stratum*
מִשְׁפָּט *Judicium* מִיכָל *ritus* à יבל
מִשְׁעָן *Baculus*
מַחְפֹּר *Planctus,* מִסְכֵּן *inops* מִזְבֵּחַ *ara.*
מִזְמוֹר *Pſalmus*
נִמְרֹד נ Nimròd, nom-propr.
תִּדְהָר ת *Abies*
תִּירוֹשׁ *Muſtum* à ירשׁ. Sic תִּינוֹק *puer lactens Rabb.*
יִצְהָר *Oleum* Hæc forma frequens in nominibus propriis.

Ex fine.

לִבְנֶה ה *Populus arbor* אֻלְפֶּה *laſſus.*
שַׁאֲנָן ן *Tranquillus,* רַעֲנָן *viridis.*
אַלְמָן *Viduus,*
קָרְבָּן *Donum,*

שִׁלְחָן

nominis ſecundum ordines vocum & formas in ſingulis ordinibus diſtinguenda eſt.

Ordinis perfecti de primo genere formarum levium: Pura:

Primo acuta, Finita in ר. 1 דָּבָר *verbum*, לָבָן *albus*.

שִׁכֹּר *Sicera*,
כְּתֹב *Scriptura*,
מְעַט *Exiguum*,
זָקֵן *Senex*, } Succedanea.

2. אוֹצָר *Theſaurus*,
אוּלָם *Porticus*.

Finita in (ָ) חֵבֶל *funis*.
כֹּהֵן *Sacerdos, præfectus*,
פְּאֵר *Gloria*,
דַּע pro יֶדַע *ſcientia*,

Finita in (ִ) קָצִיר *Meſſis, meſſor*, מָשִׁיחַ *unctus*,
דְּבִיר *Adyta, penetralia templi*,
שִׁיג pro נְשִׂיג *apprehenſio*.
אוֹכֶל *Cibus*,

Finita in י קָרוֹב *Propinquus*,
בְּכוֹר *Primogenitus*,
צְאִים pro צֵאִים *veſtes ſordidæ* Zach. 3. 3.
צֹאן pro צָאן *pecus*,
אֵזוֹב *Hyſſopus*,
קִישׁוֹר *Vapor, fumus*.

Finita in ו עָצוּם *Fortis*,
גְּבוּל *Terminus*,
בּוּל pro יְבוּל *proventus terræ*,
אֲבוּס *Præſepe*.

Deinde Penacuta 1. בֶּגֶד *veſtis*, נֶפֶשׁ *anima*.

פָּרָשׁ *Eques.*
פֶּחָם *Carbo*, ut גֶּחָל *pruna.*
פַּרְס Nom. propr. פָּרַס Persia.
(-) מַקֵּל *Baculus.*
מָהִיר *Festinus.*
שִׁרְתָּ *Ministerium.*
(:) צַדִּיק *Justus.*
עָרִיץ *Violentus.*
(ֲ) רָתוֹק *Catena.*
(ִ) עַמּוּד *Columna*, חַתּוּל & חָתוּל Rabb. *felis.*
רַחוּם *Misericors.*
חָרוּץ *Sedulus.*

Habentia (-) aut (ֲ) in prima syllaba.

Finita in (ִ) אִכָּר *Agricola.*
(ֶ) דֶּבֶר *Sermo*, אִלֵּם *mutus.*
חֵרֵשׁ *Surdus.*
מֵאֵן *Renuens.*
פִּסֵּחַ *Claudus.*
(ֵ) תֵּמִיהָ *Consternatio.*
(ִ) יְסוֹר *Eruditio.*
עֵרוֹם *Nudus.*
חֲתוּל *Fascia*, לָמוּד *doctus.*
בְּעוּתָ *Terror.*
נֵרוּף *Adulteratio.*
זֵרוּעַ *Sativum.*

Habentia (ֶ) aut (ַ) סֻלָּם *Scala.*
אֻמָּן *Artifex*, Cantic. 7. 1.
סַבּוּל *Onus.*

Hœmantica ex principio.

מִקְדָּשׁ *Sanctuarium.*
תִּבְלוּל *Suffusio*, תְּאַשּׁוּר *buxus.*

E

שֻׁלְחָן *Menſa*
רַעֲבוֹן *Fames*, מָרוֹן *pagus*.
יִתְרוֹן *Præſtantia*, חֶשְׁבּוֹן *ſupputatio*.
מַעֲמִין *Tintinnabulum*.
שְׁמִין *Solitudo*.

De ſecundo genere formarum levium, quæ omnia ſunt Heemantica ex principio cum (-)

א אַכְזָר *Crudelis*.
אַשְׁמַן *Pinguedo*.
אַחְזִיק *Periſtylium* pro אֲנַחְזִיק.
מַמְתָק *Dulcedo*, מַרְבָּד *lectiſternium*.
מַעֲרָן *Voluptas*, מַפָּח *eſuſſio* pro מִפָּח.
מַלְאָךְ *Angelus legatus*, מַלּ planeta pro מַלְּ |
מֵישָׁב Pro מֵישָׁב *optimum*. Sic מֵישָׁר *rectitudo*.
מוֹרָע *Notus*, & מָרַע *ſcientia* à ירע [מַצָּב *ſtatus* ; מוּסָר pro מֵיסָר *diſciplina*.
מַמְזֵר *Spurius*, מַפְתֵּחַ *clavis*, מוֹעֵר pro מֵיעֵר *ſolennitas*.
מַשְׂכִּיל *Doctrinale*.
מַשְׁקוֹף *Superliminare*, מַרְגֵּעַ *requies*, מַשּׁוֹר pro מַנְשׂוֹר *ſerra*.
מַגְעוֹל *Sera*, *peſſulus*, מַשְׁרוּם *nudatio*, מַבּוּל pro מַנְכּוּל *diluvium*, מַפּוּחַ pro מַנְפוּחַ *follis*.
נ נַקְתוּל *Lucta*.
ת תַּחְמָס *Hirundo*. תּוֹשָׁב pro תֵּישָׁב *incola*.
תַּשְׁבֵּץ *Opus ocellatum*, תַּרְבֵּץ *œſophagus* Rab.
תַּלְמִיד *Diſcipulus*, תִּכְרִיךְ *ſtola*.
תַּגְמוּל *Retributio*.
פ פַּלְקוּט *Pera*.

De primo genere formarum gravium.
Pura ſive nuda.

Habentia (-) in prima Syllaba ;
Finita in (.) נֹגַהּ *Fax*.

עֲרָפֶל *Caligo.*

2 יַעֲטֵלֵף *Vespertilio.*

3 סְנַפִּיר *Pinna piscis.*

אֲבַטִּיחַ *Pepo.*

4 פְּתִיגִיל *Toga.*

5 בְּדֹלַח *Bdellion.*

Incuntia à (-)

עַכְבָּר *Mus.*

אַרְבַּן *Capsa,* חַשְׁמַן *primas.*

בַּרְזֶל *Ferrum.*

אַבְנֵט *Baltheus,* פַּרְדֵּס *paradisus.*

שַׁרְבִיט *Sceptrum.*

חַרְגֹּל *Scarabæus,* פַּרְעוֹשׁ *pulex.*

עַכְשׁוּב *Aspis.*

Incuntia à (·) aut (.) פִּתְגָם *Verbum* חַרְדָּל R. *mustarda.*

חַרְמֵשׁ *Falx messoria.*

גִּבְעֹל *Culmus.*

Incuntia à (ר) br. סְלָעָם *Bombyx, at* דַּרְבָּן *stimulus,* cum Metheg scribunt, quia volunt esse (ר) longum.

Trisyllaba.

חַלְמִישׁ *Silex,* אַכְבִּישׁ *araneus.*

פִּילֶגֶשׁ vel פִּלֶגֶשׁ *Concubina.*

Pentagrammata.

אַגַּרְטָל *Pelvis.*

אַדַּרְכוֹן *Drachma.*

צְפַרְדֵּעַ *Rana.*

אַרְגָּמָן & אַרְנָמָן *Purpura.*

פַּתְשֶׁגֶן | פִּרְשֶׁגֶן *Exemplar.*

שַׁעַטְנֵז *Heterogeneum.*

אֶלְגַּבִישׁ *Grando major.*

CAP.

Ex fine.

צוֹאוֹת *Collulum*, שַׁבָּתוֹן *Sabbathum*,
זִכָּרוֹן *Memoriale*,
יֵרָקוֹן *Rubigo*,
קְלָשׁוֹן *Tridens*.

In ſecundo genere formarum levium nulla reperiuntur niſi fœminina eaque rariſſima in ſacris bibliis, frequentiſſima apud Rabbinos.

Geminata: Ex prima radicali:

אֲרָאֶל *Nuntius*.
זִרְזִיף *Stilla*.
כִּרְכּוֹב *Ambitus*.

Ex ſecunda radicali:

Cum Heem. מ מַטְאֲטֵא *Scopæ*.

Ex tertia radicali:

בַּעֲלִיל *Dominus*.
שַׁבְלוּל *Limax*.
נַאֲפוּף *Adulterium*.
חֲבַקּוּק *Habacuc, prophetæ nomen*.

Ex ſecunda & tertia:

אַדַּמְדָּם *Rufus*.
חֲלַקְלַק *Lubricus*.
יְרַקְרַק *Subviridis*.
pro יְהַבְהַב *donum*.

Polygrammata: Tetragrammata: Diſſyllaba:

Incuntia à (:) א סְמַדַּר *Uva prima*.
גְּרַגְּל *Grando major*.

ת Orta ex præcedentibus.

נָטַת *Tractus à* נָטָה *quod exſtat vel* נָטָה *inuſitatè.*
Sic נָחַת *quies.*
נֹפֶת *Deſtillatio, favus.*
In וּת רוּמוּת *Altitudo.*
נְדִיבוּת *Hoſpitium.*
לְוִוּת *Vilitàs.*

Heemantica ex principio מ.

מָקוֹם *Locus* מָאוֹר *luminare* Fœm. מְאוֹרָה.
מָצוֹד *Rete* Fœm. מְצוּדָה.
מְדִינַת *Provincia* quaſi à מָדַיִן.

ת Fœminina.

חֲנוּחָה *Quies.*
חֲמוּחָה *Intermiſſio. R.*

ת Fœminina.

תְּבוּנָת *Intelligentia.*

Heemantica ex fine ו.

זָדוֹן *Superbia.*
זָדוֹן *Superbus.*
חִיצוֹן *Exterior.*
אֵיתָן *Robuſtus.*

Ex ſecundo formarum levium non occurrit ulla vox diſtincta, quia coincidit hujus generis vox cum voce primi generis ſub Heemantica initiali habente (-).

CAP. IV.

De Formis nominum ordinis simplicium monosyllabarum.

De Primo genere formæ levis.

Primò acuta, in (.)
- זָר *Alienus.*
- פַּח *Laqueus.*

(-)
- גֵּר *Inquilinus.*
- רֵעַ & רֵיעַ *amicus, sodalis.*
- אֵיל *Planities, at* אֵל & אַיִל *potens, potentia.*

(:) גִּיד *Nervus.*

(i) אוֹר *Lux* רוֹעַ *malitia.*

(ê) אוּר *Ignis* לוּחַ *tabula.*

Secundò Penacuta, 1. *Pro* גַּיְא, habetur גַּיָא & גָּיְא & גָּיָא *vallis.*

2 בַּיִת *Domus.*

3 מָוֶת *Mors.*

שָׁוְא pro שָׁוְא *mendacium.*

Fœminina è superioribus masculinis deducta.

ה קָמָה *Seges.*
- צֵדָה *Viaticum.*
- בֵּיצָה *Ovum.*
- בִּינָה *Intelligentia.*
- רֵאשִׁית *Primordium.*
- קוֹמָה *Statura.*
- בּוֹשֶׁנֶת cum ת epenthetico *pudor.*
- דוּמִיָּה *Silentium.*

A fine ת ut אִשָּׁה Καρπωσις sed est potius derivatum ab אֵשׁ ignis.

חַמָּה Πυρωθεῖον.

חַלּוֹן *Feneſtra.*

גָּרוֹן *Guttur* per dilatationem.

רִמּוֹן *Malus punica.*

סֻכּוֹת *Tabernaculum.*

גָּזִית *Lapis cæſus.*

גְּרִית *Smegma* formæ גְּרִירִית.

מְגִלָּה *Volumen.*

מְקֵרָה *Refrigeratio.*

מְשַׁמָּה *Deſolatio.* poſſet ad Piel referri.

נִסָּבָה *Cauſa* a loco ס.

תְּפִלָּה *Oratio.*

תְּהִלָּה pro תְּהִלָּה vel תְּהִלָּה inquit Buxtorfius ex ſignificatione hiphil *lux.*

מְנָסָה pro מְנָסָה *ſumma numerata.*

Ex ſecundo genere formæ levis.

מָסָךְ *Tegumentum.*

מַשַּׂק *Diſcurſatio* cum (-)

מָגֵן *Clypeus.*

מָעוֹז *Robur.*

מוֹרַד *Declivitas.*

מוֹרַךְ *Mollities.*

מַעַל *Elatio.*

מַקָּב *Ambitus.*

E forma gravi 1. generis esto חֹלֶה *vilis* cum participio coincidens חֹקְמָה *adversarius.* Fœmin. חֹסְמוּת *exaltatio*, קוֹמְמִיוּת *erectio.*

CAP. V.

De formis nominum, ordinis monosyllaborum geminatorum.

De primo genere formæ levis. Pura

Primo acuta חַל *Tennis.*
חֻם *Integer, succedaneum.*
קֵן *Nidus.*
עֹז *Robur.*
חוּם *Fuscus.*

Hinc fœminina, חַמָּה *Sol.*
קָרָה *Frigus.*
מִלָּה *Dictio.*
גֵּרָה *Rumen.*
סֻכָּה *Tugurium.*
חֻצָּא *Titubatio* cum א pro ה. מְרָא *amaritudo.* Prov. 14. 10. pro מָרָה.

Heemantica à principio. ם

חֻסַּם *Integritas.*
סֻכַּם *Summa, numerus contractus.*
תְּכֻפָּה pro תְּכֻפַּת *idem* Fœmin. ex priori ut videtur.
סֻבַּב *Circuitus.*
תְּבֻלָּה ת *Confusio.*

Ex hoc genere varia contractio est

פֶּה *Os* pro פִּיהּ.

בְּכִי *Fletus*, pro בְּכִיי & porro בְּכִית. Sic נִיחַ à נִיחָה & inde נִי *lamentum*, ut à רִיר & רִיחַ & רִי *irrigatio*. ה & י sunt literæ facile liquescentes. Ejusdem formæ sunt עֲנִי *densitas*, עֲנִי *pistillum*.

חֳלִי *Morbus*, videtur contractum esse ex inusitato חֳלִיי. Talis enim contractio nascitur ex protruso accentu.

ה Finale mutatur quoque in י & ת

עָנִי *Pauper.*
רָנִי *Langor.*
פְּרִי *Redemptio.*
תֶּבֶן *Stramentum.*
} Hæc sunt acuta.

נְטִיָּה *Natatio.*
חֲנִיָּה *Expiatio.*
שְׁנִיָּה *Mansuetus.*
שַׁלְוָה *Tranquillus.*
} Hæc penacuta.

Heemantica à principio.

מְקוָה *Congregatio, confluges.*
מִקְנָה *Pecus.*

Heemantica à fine.

אַרְיֵה *Leo.*
רְצוֹן *Beneplacitum.*
בִּנְיָן *Ædificium.*
דִּמְיוֹן *Similitudo.*
יְלִיוֹן *Excelsus.*
רְעִיוֹן *Depastio, afflictio.*

CAP. VI.

De formis nominum ordinis primi imperfectorum polysyllaborum.

DE primo genere formæ levis. Hæc omnia sunt planè ad perfectorum formam conformata. הִמְאַס peccatum est ad formam נִרְדְּ *nardus*. נִמְאַס contractum est ex נִמְאָס. Unde porro נִמְאַ & sine נ & מ.

In aliis formis nihil quoque peculiare, נִמְאָס contractè נִמְאָס *contemptus*, ut יִמְאַס in primo genere formarum gravium. Contracta מִלְאַת *impletio*. חִמְאַת *peccatum*.

CAP. VII.

De formis nominum ordinis secundi imperfectorum polysyllaborum.

Acuta integra	סָגְרִ֫	*Finis.*
	רֵעָהּ֫	*Amicus.*
	יוֹרֶ֫	*Pluvia serotina.*
	שַׁלְוָ֫	*Tranquillator.*
Acuta contracta	דָּם	*Sanguis.*
ex integris acutis	בֵּן	*Filius.*
	נֵהּ	*Lamentum.*
	גַּל	*Elatio à* גָּלָה.
Penacuta	בָּכֶ֫	*Fletus.*

SECT. IV.

De Syntaxi, è W. SCHICKARDO.

1 COnstructio Hebræa in plerisque congruit cum Latina vel Græca.

Ideò hæc omnia tanquam nota præsupponens, non prolixus ero, sed obiter tantum, ubi nonnihil deflectant, indicabo.

I. SIMPLEX.

2 Substantivum cum substantivo parit Regimen.

Aliquando plura concatenantur, *ut* מַעֲשֵׂה עֲבוֹדַת בֵּית יְיָ *opus ministerii domûs Domini* Reperitur etiam Regimen pro Absoluto, *ut* מַיִם מֵי *aquæ amaræ.*

3 Substantivum cum Adjectivo junctum semper præcedit.

Prorsus contra seriem Germanicam, ut בֵּן חָכָם *filius sapiens, ein weiser Sohn.* Quando autem Adjectivum præcedit, subintelligitur Verbum substantivum E S T vel S U N T, *ut* דְּבַר יְיָ יָשָׁר *Rectum est verbum Domini. Quia Hebræi prædicato plerumque postponunt Subjectum, quod in proverbiis & breviter dictis probè notandum.*

Utrinque.

אֶתְנָן *Merces meretricia.*

In quibusdam non auctis geminatur secunda thematis ut הֲגִיגִי *meditatio*, גְּלִילִי *festum*, זְנוּנִים *scortationes.*

Fœmininorum formæ plurimæ occurrunt, quæ à רִ incipiunt hic nulla, masculina invenio ut & rara alibi sunt. Ista hujus loci non sunt sed ad doctrinam de motione pertinent.

CAP. VIII.

De secundo genere formæ brevis:

Acuta: פְּחָרִי *Dux* masculinum. Masculina cum fœmininis concurrunt terminatione & declinatione. Sic אַוַּי *desiderium* est fœmininum.

שַׁדַּי à שׁדד inusit. *Omnipotens* nom. propr. Dei.

מַיִן *Mastum.*

שִׁכּוֹר *Potus.*

Heemantiea ex principio.

כִּסּוּי *Operimentum.*

Ex fine.

חֲזוּת *Visio.* חֲזוּת.

SECT.

II. FIGURATA.

8 Numeri ſingulares junguntur pluralibus: & contrà.

Numeros hic accipie, non Grammaticè, ſed Arithmeticè, ut חֲמֵשׁ שָׁנִים *quinque*, חֲמִשִּׁים שָׁנָה *quinquaginta annus, h. e. anni.*

9 Multis ſingularibus reſpondet unum plurale.

Ut אַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים *Abraham & Saraſenes. Interdum uni ſingulari collectivo, ut* כָּל־מֵתוּ מֵת *mortui ſunt totus grex.*

10 Etiam honoris causâ uſurpatur pluralis pro ſingulari.

Ut אַבְרָהָם אֲדֹנָיו *Abraham Domini ejus, h. e. Dominus*, Gen. 24. 9. *Huc refertur vox* אֱלֹהִים *quæ cum ſingulari conſtruitur: Quod myſterio non prorſus caret.*

11 In re certò eventura ſæpè ponitur præteritum pro futuro.

Frequens id in Prophetis, quoniam apud Deum non eſt tempus, ut יֶלֶד יָלַד־לָנוּ *Puer natus eſt nobis; pro naſcetur.* Contrà reperitur etiam Futurum pro Præterito, *ut* גֶּפֶן מִמִּצְרַיִם תַּסִּיעַ *vitem transferes ex Ægypto, pro tranſtuliſti.* In rebus autem contingentibus indifferenter, vel præteritum,

Verbum nomini convenit etiam genere. 4

Non numero tantùm & perſonâ, ut in cæteris linguis; quia Hebræi ſexum in verbis quoque diſcernunt ut אָמְרָה אִשָּׁה *dixit mulier. Itaque ſi diſcrepant, aliud commodè ſubintelligendum eſt, ut* אָמַר קֹהֶלֶת *dixit congregatrix, ſcilicet* חָכְמָה נֶפֶשׁ א *anima vel ſapientia.*

Verba intranſitiva eleganter regunt nomen homogeneum. 5

Hoc eſt, ejuſdem originis, & ab eâdem radice derivatum; quod Emphaſin auget: ut שָׂמַח שִׂמְחָה *lætatus eſt lætitia.*

Affectuum verba certas trahunt præpoſitiones. 6

Quas conſtructiones uſu diſcernere, & ad Lexicon notare oportet, ut דָּבְקָה נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ *adhæſit anima mea poſt te, h. e. tibi.* נוֹטֵי עַל הָעִיר *protexi ſuper urbem. In Latino vox* ſuper *ingratè redundat quæ tàm elegans eſt in Hebræo.*

Infinitivi Emphaticè cum proprio ſuo finito conſtruuntur. 7

Præterito & futuro ſæpius præponuntur, illiſque ſignificationem augent, ut מוֹת תָּמוּת *moriendo morieris, h. e. certiſſimè. Imperativis ferè poſt ponuntur, tunc continuationem notant, ut* גִּילִי גִּיל *exultate exultando, i. e. aſſiduè.*

16 Ellipsis verbi substantivi præsentis est perpetua.

אוהבי עשיר רבים. *Amici divitis (sunt) multi.*

Hunc defectum plerumque compensant Pronomina, ישועתך אני אמר. *salus tua (sum) ego.*

FINIS.

NB. In capite de declinationibus leges pro סומכת in regimine.

tum, vel futurum ponitur pro præsenti, quo Hebræi carent; *ut* אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל *tunc canebat Israël.*

Infinitivus crebrò nominascit. 12

ut הַשְׂכֵּל לָבִין נָקֵל *scire intelligenti facile est hoc est, scientia.* Interdum etiam pro verbo finito ponitur, præsertim in narrationibus & mandatis, *ut* הַחַיּוֹת רָצוֹא וָשׁוֹב *animalia currere, h. e. currebant.* זָכוֹר אֶת־הַשַּׁבָּת *meminisse Sabbati, h. e. memento.*

Præfixa multoties redundant. 13

Hinc tot polysyndeta & variæ particularum compositiones. Imò toti libri à superfluo vav incipiunt, ut Exod. Lev. Jos. Jud. Sam. Reg. &c. atque ab eodem omnes versus libelli Ruth, tantùm 8. exceptis. In specie suavis est pleonasmus præfixi Lamed, post verba quædam intransitiva, *ut* לְךָ־לְךָ *ito tibi.*

Contra deficiunt aliquando. 14

ut וַיָּבוֹא יְרוּשָׁלַיִם *& venit (in vel ad) Jerusalem. Huc etiam pertinent* Asyndeta, *ut* אָב אֵם *pater (&) mater.*

Adverbium negandi subauditur interdum. 15

E membrò præcedenti repetendum, ut Psal. 9. 9. תִּקְוַת עֲנִיִּים תֹּאבֵד לָעַד *spes pauperum (non) peribit in æternum.* Contrà post adverbia negandi verbum pulchrè reticetur, *ut* בִּקֵּשׁ לֵץ חָכְמָה וְאָיִן *Inquirit derisor sapientiam, & non?* Scilicet invenit eam.

16 El-

Excipiuntur 1. *quæ desinunt in* ' *post* וֹ *ut* חֹלִי, *vel ut* שָׂרִי. 2. *Quæ terminantur in* הּ *ut* קְרֹא קְרִיאָה.

II. Omnia nomina, quorum ultima vocalis est una è brevibus aut parvis, obtinent accentum in penultima, (& hinc sequitur omnia Dualia Milhel esse) בַּיִת סֵפֶר נַעַר עֵינַיִם שְׁנַיִם.

Excip. 1. *quæ desinunt in* ה, *ut* מְרָאָה (*nisi fortè sequitur dictio monosyllaba aut Milhel*) *& huc reduci possunt, quæ à priore regula excipiebantur, quorum* ' *vel* י *quiesc. pro* ה, *derivantur enim à quiesc.* לָהּ. 2. *Dissyllaba desinentia in vel post Sheva, ut* אִמְּכֶם שִׁכְמָם רִבְּשׁ. 3. *Quæ terminantur in* ־, *ut* מְרָאֵב.

In Participiis. Pronominibus. *Ad prædictas regulas referantur omnia Participia & Præs. & Præt. (quia more Adjectivorum flecti solent) & Pronomina, (quippe nominum vicaria, excip. modò à* 1. אֲנַחְנוּ, *à* 2 אַתֶּם אַתֶּן) *& Infinit. Verborum omnium, cùm crebrò nominascant, ut* הָיוֹת מִכָּתֹת נִשְׁמֹר מִתְחַלֵּל *ut de Præter. Fut. & Imper. aliter statuendum est.*

In Verbis. *Reg. I.* Omnes personæ Verborum, cujuscunque sunt conjug. formæ, aut generis, in ־ָה ־ָת ־ָן syllabis servilibus, desinentes, hoc est, 1 & 2. pers. sing. masc. & 1. plur. præter. & 2 ac 3. plur. fœm. futuri, & plur. fœm. Imper. accentum habent in penultima. Exempla quæras in paradigmate aut Grammatica.

II. In ultima accentuantur omnes aliæ terminationes aut personæ Verborum perfectorum & anomalorum utriusque numeri aut generis.

Excip. 1. *in Hiph. pers. omnium Verborum quæcunque in penult. habent* ' *chaveti. conjug explicitè (vel implicitè in dag. & def.* 2ª.) *in eadem syllaba retinent accentum, uti videre est in* 3. *sing. fœm. &* 3. *plur. Præt. & in sing. fœm. & plur.*

masc.

De Accentibus in Bibliis, variisque eorum affectionibus (sapientum judicio pluſquam hominem ſonantibus) multi multa: Inter Judæos, R. D. Calonymos & Elias Levita: Inter noſtros, Scoto-Britannus ille qui cap. 10. ſibi videtur aſſecutus, quicquid vel ipſe Moſes & Prophetæ in arcanis ſuorum accentuum calluerunt. Atque ut alios mittam, ipſe Buxtorf. Sed ex iſtorum nullo conſtat, quando vox * milhel *eſſet, & quando* * mil'ra, *(nunquam enim apud Hebræos, Accentus Grammaticus locum habet in antepenultimæ.)*

* Id eſt, Quando penultima acuenda foret, quando ultima.

Cùm in ſancta lingua, ſicuti in Græca, pronunciatio magis dependet à ſitu accentuum, quàm vocalium quantitate, (ſyllaba enim quæ poſitione longa eſt, dagheſſata, aut conſtans longâ vocali, ſæpiùs corripitur in prolatione; ut, פְּקֻדֵיהֶם מִפְקַד) Regulis 4. de accentu tonico ſuprà cap. 5. addantur modò quæ conſequuntur. Omnis dictio Grammatico accentu notatur, niſi quæ per Maccaph cum ſequente conjungitur. Monoſyllabas autem nihil moror, utrùm enim ante vocalem ponitur accentus, an poſt illam, parùm ad ſonum, etiamſi ad ſyntaxim plùs fortè ſpectat, cùm hâc ſolâ ratione diſtinguantur à ſe invicem Præter. & Part. Præſ. Kal. quieſc ע ut בָּן & בֵּן.

De ſede accentuum, In Nominibus.

Reg. I. Omnia nomina, quorum poſtrema vocalis eſt longa, habent accentum in ultima; unde & ſequitur, omnia pluralia ſic debere accentuari, ut תְּרוּמָה זְקֵן נֵבֶר עֲרָקִים מְלָכִים סְתָו מַלְכוּת אַבְרָהָם יְהוּדִי.

Ex-

descendere facit ו converſivum præteriti, ut וְפָקַדְתִּי *viſitabo*, וְאָמַרְתִּי *& dicam*, וְנָתַתָּ *& dabis*.

BRevis eſſe dum cogor, obſcurior fio. Diffiteri enim nolo me in *Affixis*, 8 *Donati paginas*, intrà totidem lineas contraxiſſe, utì & antea 13 ejus regulas, & canones de Accent. in Nominibus, in 2. generales: Pariter & in Verbis egi. Et ni fallor, vix quidquam è re noſtra apud eum aut alios, quod reperire poteram, omiſi. Cuicunque verò fuſiùs hac de materie legere cordi fuerit, unicè commendata habeat תפוחי זהב Poma Aurea, ab iſto eruditiſſimo viro condita, è cujus 2. parte non pauca deſumpſi, ut Epitomæ Buxtorf. primis Cantabrigiæ typis Hebr. excuſæ, aliquid ſaltem, aut parentis aut filii gratiâ, quibus plurimum debetur à tota Judæorum Republica, ab omni φιλιβρεφίᾳ aut Linguæ S. Fautore rependatur.

FINIS.

masc. Imper. & in 2. *fœm. sing.* & 2. ac 3. *masc. plur. futuri, omnium formarum & conjugationum.* 2. *Quædam defect. & quiesc.* 2ª. *in Kal & Niph. In præt. Kal & Niph.* 3ª. *fœm. sing. ut* מָטָה מָטְתָה *(quod per Milhel differt à Partic. præs. Milra* מָטָה *)* נָקוֹמָה נָטָבָּה *&* 3. *plur.* מָטוּ קָטְלוּ *(& sic* בָּנוּ intelligunt, *differt à* בָּנוּ ædificarunt) נָקוֹמוּ נָטָבּוּ. *Paritum ratio in fœm. sing. ac masc. plur. Imper. Kal & Niph. utriusque formæ, & in* 1. *pers. sing. fœm. & 2. ac 3. plur. masc. futuri. Defect.* 2ª. *etiam in prædict. personis præt. & fut. Hoph. sic accentuantur.*

De loco accentuum in Adverb. Præpos. Conjunct. & Interject. sufficiant duæ generales regulæ Nominibus applicatæ. Ultima vocali longâ, accentus in eadem est; דָּבָה לוּלָא בַּעֲבוּר אֵיכָכָה. *Excip.* חֲלִילָה אָנָּא פֶּתַע. Ultimâ verò brevi, in penultima, ut נָכָה לָמָּה שָׁמָּה &c. *Excip.* אַחַת אֲשֶׁר לָעַד. In vocibus indeclinâ.

Affixa הָ עָ דָ וָ גָ נוּ נִי semper acuunt penultimam. At Affixa יָ כֶם כֶן הֶם הֵן מ ה וּ י semper ad ultimam trahunt accentum. ה, locale & paragog. in penult, accentuatur ut differat ab ה, fœmin. Ex. gr. לַיְלָה הַמָּה אֵיכָכָה אַרְצָה וְשׁוּעָתָה. Affix. ו & ה in alterutra habeant accentum, ה post ׳ (vel ׳ vel ו vel ׳ quiesc.) milhel est, aliàs milra. ה post ׳ accentum habet in penultima, aliàs in ultima. In Affixis.

Hactenus de nativo loco accentuum, at ex illo removeri contingunt varias ob causas. Ex ult. ad penult. 1. Ob vicinitatem accentûs in dictione sequente לַיְלָה קִיר גָּנָה קְרוֹן vel קָרָא 2. Vel ob accentum aliquem distinguentem seu pausam, ut קְרוֹן pro קָרוֹן. 3. Vel ob אֵל *nè* particulam fut. præpositam. 4. Vel denique ob ו conversivum futuri, ut וַיָּקָם *surrexit.* Sed à penult. ad ult. descendere